

ספר, נר אלהים

וגט השמות

לרבי אברהם אבולעפיה זצלה"ה

זה השער לה' צדיקים יבואו בו
ספר

בר אלהים

שחיבר ה"ה החכם השלם והכולל המאור
הגאון הגדול המפורסם החסיד והעניו
המקובלי האלהי כמוהר"ר אברהם אבולעפיה
זצלה"ה. שהיה נקרא בפי כל "אברהם הרוואה"

מהדורה קטנה

נדפס פעיה"ק ירושלים תובב"א

אדר תשס"ב לפ"ק

תודתנו נתונה לאוצר בית הספרים של האוניברסיטה
העברית בירושלים ולמחלקת כתבי יד
שסייעו בידנו

הפצה ראשית
אהרון ברזני
ובנו
רחוב העליה 8 תל אביב
טל' 03-6815542, 6823013

©
כל הזכויות שמורות
לעורך
אמנון גרוס
08-9492335

נדפס בישראל
PRINTED IN ISRAEL 2002

ספרי המחבר שהוצאו על ידנו לפי סדר הוצאתם.

חיי העולם הבא	1
וזאת ליהודה	
אמרי שפר	2
גן נעול	3
שבע נתיבות התורה	
אוצר עדן גנוז	4
מפתח החכמות	5
מפתח השמות	
מפתח הספירות	6
מפתח התוכחות	
חיי הנפש	7
מצרף לכסף וכור לזהב	
אור השכל	8
שומר מצוה	
מצרף השכל	9
ספר האות	
סתרי תורה	10
נר אלהים	11
גט השמות	

"נר (אלהים) [יהוה] נשמת אדם חפש כל חדרי בטן" (משלי כ' כז').

עניין סוד ברכת כהנים, למדנו לנו, משה בן עמרם ע"ה.

יברכך יהו"ה	וישמרך:
יאר יהו"ה	פניו אליך ויחנך:
ישא יהו"ה	פניו אליך וישם לך שלום: (במדבר ו')

דע בני כי יש בזה השם הקדוש נ"י אותיות כנגד כל השיעורים שהם משוערים במספר ששים, ומפני סודם נאמר **"כה תברכו את בני ישראל אמור להם"** (שם). הורה כי סוד כ"ה מחובר עם נ"י, וסימנהון **"יהו"ה בשמים הכי"ן כסאו"** (תהלים קג' יט). ועל כן כס"ה כתוב בה"א, ורמז **"כס"ה בשמים הודו ותהלתו מלאה ארץ"** (חבקוק ג' ג'). והרמז כ"ה, מספרם חמישה ועשרים, הפכם ויבואו חמשים ועשרה שהם נ"י. ועל כן החל בעל מדת החסד בעניין אולי ימצאון שם חמשים ובא עד עשרה ופסק (בראשית ח"י). ומפני מה פסק במספר העשרה, מפני שכל דבר שבקדושה אינו פחות מעשרה. והנה העשרה הם כלל כל המספרים ובהם נשלמה מערכת הניקוד. כיצד כי האחד ראשית כל המספרים והשנים ראשית הזוגות והשלשה מספר שלם והוא ראשית הנפרדים. ואם כן השלשה הוא מספר שיש לו ראש תוך וסוף בסוד הקו והשטח והגוף שבהם אורך ורוחב ועומק, והם כוללים שש פאות.

נר אלהים

קח השלשה ורבעם ותמצא תשעה. קחם עוד בפרט א' פעמים א', ב' פעמים ב', ג' פעמים ג', תמצאם י"ד. קח עוד א' א"ב אב"ג הרי י', חבר י' עם י"ד הרי יד"י. חבר אל התשעה המרובעים שיצאו מן ג' רבוע ט' פעמים ט' תמצאם א"ף, חבר הכל הרי א"ף יד"י. והרמז "א"ף יד"י יסדה ארץ" (ישעיה מח' ג'). וסוד יסדה הארץ, דיי"ן האר"ץ. והנה סוד יו"ד ויד שווה, ודע זה כי על כן בא עד עשרה ודי בעשרה צדיקים כ"ה ברבים זה לעוברי רצונו קל וחומר לעושי רצונו. כי כשהברכה באה לנו על ידי כהן ועל פיו שהיא בצורה ידועה, כמו שנרמז, הפכה באה לאומות בסוד "והכה ארץ בשבט פיו וברוח שפתי" (ישעיה מג' יא'). והנרמז במלת כ"ה ברכה משולשת בשם משולש. כי נ' הוא כ"ה כ"ה, חבר אליהם כ"ה יעלה כה"ן. והנה רמז כהן אמור לה"ם. והסוד "ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם" (במדבר ו' כז). אברכם בגימט' מ"ט אותיות כלומר אני אברכם האותיות הנזכרות בשמי, ועל כן "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך" (שמות כ' כא').

תחילה מקום ואחר כך זכר ואחר כך שם ואחר כך ביאה ואחר כך ברכה. הרי חמשה עניינים אשר בהם פלאות חכמה וזה רמזם המקום בכללו. ועל זה אמר "כל" ולא אמרו בלא מלת כל, וכבר בא סוד הברכה במלת בכל ברך את אברהם, ואמר אזכיר ולא אמר תזכיר כי אין זה הכח ביד האדם ואינו ברשותו בהזכיר השם בכל מקום, אבל השם הוא ביד המזכיר העליון בכל מקום. וזהו אזכיר כלומר אני רשאי ואתה אינך רשאי. ובעבור ששני הדברים האלה נכללין זה בזה, ר"ל השם והזכר

באו במקומות הרבה יחד. כגון **"יהוה שמך לעולם יהוה זכרך לדר דר"** (תהלים קל"ה יג'). והמלכות לשם והממשלה לזכרו ועם המלכות עולם ועם הממשלה גלגול דורות. שנאמר **"מלכותך מלכות כל עלמים וממשלתך בכל דור ודר"** (שם קמ"ה יג'). (והבן איש) [ולכן יש] ממשלה גם לשרי המלך משפע ממשלת המלך, אבל אין להם מלוכה כי בשם מלכות נפרד המלך מהם ובשם ממשלה נשתתף עמהם. על כן בא בשלשת ספירות הגופניות הראשונות שם מלכות, והן תלי וגלגל ולב. ובאו נפרדים במעלתם ובמקומותם, תלי בעולם כמלך על כסאו, זהו במעלה העליונה ומקומו מורה על רוב מעלתו. והיא מדת החסד שנאמר **"והוכן בחסד כסא"** (ישעיה ט"ז ה'). וכן מקום ממשלתו מקום החסד, כי אמר **"עולם חסד יבנה"** (תהלים פ"ט ג'). והיא מדת האב הראשונה לראשון שכל בניו בני מלכים. ומי שהוא רב חסד מטה כלפי חסד, והוא סוד השכר וסופו גמילות חסדים. וכבר בא הזכר לחסד **"חסדי יהוה אזכיר"** (ישעיה ס"ג ז'). ותולדת החסד אמת **"חסד ואמת נפגשו"** (תהלים פ"ה י"א). ויש ממנו חסד של אמת **"ועשית עמדי חסד ואמת"** (בראשית מז' כט'), שכר החיים והמתים.

והמדות אשר שוות קיימות בכללים תמיד ופירותיהן מתחלפות בעליונים ובתחתונים. ואשר הם מיוחדים לשם מצד השם קיימים, כי הם כללים ומצד כללי המינים קיימים. אבל היפוכן וצירופן ושקולן ותמורתן הם מצד ההשגחה הפרטית הבאה מהשם לפרטים. ומצד ההשגחה הפרטית הנולדת מהמקבלים שפע ברכותיו. על כן הכהן יכול לברך ולצרף בשם ובזכר ר"ל בתנועת האותיות הידועות ובקבלת שפע עליון בצורת ידיו,

נר אלהים

בסוד "תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם" (מיכה ד' כ'), בשבועה מימי קדם. ועניין חסד הפלגת דבר. על כן נאמר חסד עשן הפליגו לחטוא, והבן מאמר כמלך ולא מלך. וכן בגלגל שהוא בשנה כמלך במדינה, ר"ל מנהיג הזמן הידוע שהכסא בחדרי המדינה נח ואשר יושב עליו הוא מנהיג כל בני המדינה. ואם כן מי שמנהיג הזמן הוא חיצוני יותר ממי שיושב על כסאו בחדר שהוא פנימי למדינה. והבן מלת כסאו שלא אמר כסא סתם אבל כסאו רק בגלגל. לא אמר מדינתו אבל מדינה סתם כי הוא כמלך תחת מלך. והגלגל הוא לבעל כסא אשר הוא בעל המדינה. ומנהיג זה הוא במעלה שניה למלכות, ומפני היות פעולתו חזקה וקרובה נקרא בשם רומז על מלכות. ואלה שניהם עליוני המציאות הגופני.

והנקודה הדרומית לעולם שמה שר הפנים ששם ראש התלי וצפונה לנבואה ושמה שר האחור. והממונים מטטרו"ן וסנדלפו"ן או אמור מיכא"ל וגבריא"ל. ושם המדה הימנית שהיא מדת הרחמים בראש ובסופה מדת הדין בזנב. והכהן מקבל שני הכוחות בעשר ספירות שהן מספר עשר אצבעות ה' כנגד ה' בעשר תיבות, ושני פנים כנגד הספירות והכוחות. ועל כן מתגלגל בעצמו מצד אל צד לברך את העם פנים אל פנים. כי ההשגחה העליונה נמצאת פנים אל פנים. ועל כן נאמר "אם אין פניך הולכים" (שמות לג' טו'), ומלת פנים עליונה מאד והיא בגימטריא עינים ונמצאת משותפת לעניינים רבים והיא מלשון פנימיות. והמרגליות והאבנים היקרות שמם פנינים "יקרה היא מפנינים" (משלי ג' טו'). ופרשו בו יקרה היא מכהן גדול הנכנס

נר אלהים

לפני ולפנים. ואם הוא דרש דע שאין הדרש ריק מחכמה. וידוע שהפנימי הוא בעל המחשבה, ועל כן יהיו הפנים מכוונים להשליכם כוונת המחשבה. והתלי על כתר עליון המקיף את הראש שהוא יורה על פועל המחשבה. והגלגל אשר הוא מקיף ומוקף ר"ל מקיף הגופים ומוקף מהחכמה ומהתבונה יורה על פועל שניהם ומפני שהבינה תולדת לחכמה והנקודה פנימית שעליה מתגלגל העולם והתולדה תוך מוליד. נאמר **"אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף"** (תהלים פה' יב'). ונאמר **"יהוה בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה"** (משלי ג' יט). ואם האדם הפך מהעולם בקצת עניינים הנה נאמר על כללו אשר יצר את האדם בחכמה, והיא מקפת אותו מכל צד וגם מציאות אבריו עדים על מעשה החכמה שיצרתן. ועם כל זה הבינה נתיחסה אל פנימיותו כי לב מבין, וג' ספירות ראשונות בו מחשבה וחכמה ובינה, ושלשתם מיוחדות אליו **"וכל יצר מחשבות מבין"** (ד"ה א' כח' ט'). **"ובלב כל חכם לב נתתי חכמה"** (שמות לא' ו'). **"ולבבו יבין ושב ורפא לו"** (ישעיה ו' י). גם הדעת מיוחדת ללב **"לב יודע מרת נפשו"** (משלי יד' י). והוא שפע מהספירות הראשונות, על כן לב בנפש כמלך במלחמה והמלחמה חוץ למדינה בטבע. **"ויהי בהיותם בשדה"** (בראשית ד' ח') ואשר במדינה היא מלחמה מקרית לא טבעית.

וזאת המלחמה הנמצאת תוך הלב היא נולדת מהספירה הראשונה שהיא באדם מחשבה טובה ומחשבה רעה, והשרש והענף והעלים יהיו הפירות. וכן תהיה גם כן מולדתה לטובה ולרעה ר"ל שיחכם המחשב לעשות בחכמה מה שיעשו טוב או

נר אלהים

רע. וכן תהיה הבינה והדעת טוב ורע שיהיה המבין מבין זה בין טוב לרע ומבדיל ביניהם. כי היודע להבדיל בין טוב לרע ומואס ברע ובוחר בטוב, הוא המבין החכם שמחשבותיו טובות וזולתו הפכו. והספירות מאצילות שפע ללב והשפע נחלק למינים רבים מהם טבעיים ומהם מקריים ומהם הכרחיים ומהם רצוניים ומהם הרגליים. כגון השמחה והפכה והגבורה והפכה והרחמים והפכם וכיוצא בם רבים כולם מיוחסים למלך שהוא המנהיג את כל הגוף. **"לב שמח ייטיב (גהה) [פנים] ובעצבת לב רוח נכאה"** (משלי טו' יג'). **"מי האיש הירא ורך הלבב"** (דברים כ' ח') פי' רחמנא לבא בעי הוא כאמרך הרחמן לב רחמן מבקש רודף אחר מדותיו מה הוא רחום אף אתה היה רחום. וכן שאר המדות כולן וגלגולי המדות תשמעם בסוד המצוות.

הא לך כי הנמצאים הגופנים ג' והם ג' עדים נאמנים עולם שנה ונפש. ואמרי גופנים, מפני שעליהם שלשה פקידים שהם גופים בעלי חמר וצורה, והם תלי וגלגל ולב. כי פעולות העולם נפעלות על יד התלי, ופעולות השנה נפעלות על יד הגלגל, ופעולות הנפש נפעלות על יד הלב. ובאמת כי מצד שיתופם אל פקידיהם הם גופנים ומצד עצמם הם רוחנים וכולם אדוקים זה בזה, והשם על כולם מלך מלכי המלכים. ובעבור שהם שלש מעלות באו שלשה שמות בצורה שווה להורות שכך חפץ השם להראות גבורתו ופעולתו בשנה כמו בעולם, ובנפש כמו בשנה, ובעולם כמו בנפש, והיו שמותיו עדים. ובעבור שהפנים אינם ניכרים בעולם שהוא נעלם יותר מצד עצמו ומצד פעולותיו, לא באו פנים בברכה הראשונה שסודה הוא השרש הראשון ועל

נר אלהים

שמה נכללו כולן. כי על כן נקראת הפעולה בשם ברכת כהנים, ואל יטעך שם נשיאות כפים. כי הסוד הוא שבארתי ועל כן ציירתי בראש הפסוק הראשון מלת "יברכך" שהם כפים באמת.

וסוד יבר כסוד יברר מלשון בירור דבר מדבר. כי הסוד משולש יבר יי', יאר יי', ישא יי', והשלוש הוא משולש. כי ג' פעמים ג' הם ט' יודים סודם מל"ך כולם י', כי הספירה העשירית מלכות כפלם או חשבם מלאים במבטאם תמצאם פני"ם. חשוב השמות ככתבם תמצא שנים וחצי מהם שכוללים שם אחד והוא הכינוי. וכך צורת היד של הכהן מצויירת בציור שני"ם וחצ"י שסודם ש"ם חיצוני", ולבדו הוא כך אבל גם הוא בהיותו משולש הוא הפנימי הנעלם. וסוד שנים וחצי הוא חצית"ו חצי ת"ו שהוא ר' נוסף על שד"י, והשלוש כולל החכמה. וציור יד הכהן השנית גם כן שנים וחצי כלומר חבור שתי אצבעות מימין ביד ימין וחבור שתי אצבעות משמאל ביד ההיא בעצמה, ואצבע אחת לבדה הרי שנים וחצי ליד ימין שהם רמז לשני שמות וחצי בסוד כ"ו כ"ו י"ג לימין וכן כ"ו כ"ו י"ג לשמאל. והם שני שמות הכינוי וחמשה שמות הייחוד וסודם כ"ה וכלם אחד אחד אחד אחד הרי הי"ן, ועוד פעם שנית כן הרי הי"ן הרי ימל"ך יהי"ה. והסוד המשולש הנחשב מרובע יהי"ה והו"ה והי"ה ימלך ומלך ומלך, ורמז ראשי תיבות וו"י העמודים הפוכים, וסופי תיבות כ"ה כ"ה כ"ה בסוד הברכה המשולשת, ושתוף תוכי התיבות ימהל מוהל מילה. על כן ברית לשון כנגד ברית מילה ברמז "מי יעלה לנו השמימה" (דברים ל' יב). ראשי

נר אלהים

תיבות מילה, סופי תיבות השם המיוחד. וכן **"לי מה שמו מה"** (שמות ג' יג'). וסוד מי לה לי הם כלומר כל הנימולים לשמי לי הם. והרמז **"כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם"** (ויקרא כה' נה') ולא עבדים לעבדי. והמשלים ברית מילה בצורת שפיכות דמים ממנו כורת ברית לשם שלא יהיה שופך דמים, ומגלים ערותו לעין כל שלא יגלה עריות בסתר כל שכן בגלוי. ועובדים בו לשם עבודה אחת זרה מכל עבודות האומות כדי שלא יעבוד הוא שום ע"ז וגם לזכות את המהול ביום הדין, והמבין יבין. ואחר תשלום ברית מילה צריך עוד למי שמגיע לזמן הקבוע לדבור להשלים ברית לשון. ועל זה צריך הכהן לכוון בכל ציוריו אל הידיעות האלו.

והנה השמות השלשה מכוונים בין שתי ברכות, וסוד כ"ה הכתוב למעלה בשמות רמזו במספר התיבות המורכבות מהאותיות ובמספר האותיות בעצמם. וכל התיבות ה"י והם ג' וה' וז', והדרך היא בתוספת ב' תיבות מזה על זה לרמז על השם המורכב מן ב' שהם ה' מיוחדים. וכל האותיות ס' והם י"ה והי"ה ויה"י בסוד הו"ה והי"ה ויהי"ה, והדרך היא בתוספת ה' אותיות מזה על זה לרמז על השם המורכב מן ה' מיוחדים שהם ב' כינויים שהם גה"ז עם ס' כלומר חבר מספר התיבות עם מספר האותיות ותמצא אלה בח"ה ואלה כ"מ שתפם ותכירם בחכמ"ה ובבינ"ה. והנה השמות כוללים החכמ"ה והבינ"ה ותיבות ואותיות בסוד אמור לה"ם שנאמר לכהן בחכמ"ה ובבינ"ה. ואם אין הכהן מברך בחכמה את העם ברכתו קללה. ועל זה תדע שאם הכהן בעל מום בגופו או בלשונו אינו ראוי

נר אלהים

לברך קל וחומר אם הוא בעל מום במעשיו שאין ראוי לברך. ואם במעשיו ובגופו המום פוסלו מלברך כל שכן אם הוא בעל מום ברוחו ובנשמתו ובנפשו, והמום הגדול אשר בנפש הוא הסכלות. ואל יטעך אמרם ברכת הדיוט אל תהי קלה בעיניך, כי אין זה אמור על כהן הדיוט שהוא עם הארץ או בור כי כהן הדיוט לא נקרא הדיוט אלא כנגד כהן גדול, ושום עם הארץ אינו הדיוט אבל חמור גמור. ואם תאמר לא נאמר על כהן כי אם על מי שהוא בלתי חכם דע שזה הפירוש הוא טוב לישב דיעות ההמון העם ולהאמין בברכות ובקללות, שאם ירגיל אדם עצמו לבלתי השגיח בברכה ובקללה בסוף לא ישגיח אפילו בברכת הכהן ולא תפחידהו קללת הגדולים, וגם לא יחוש בברכות שבתורה ולא בקללותיה. ונמצא שיצא מן הכלל ומציאותו לבטלה. ואם כן בין לדעת זו ובין לדעת זו דבריהם אמת. ואתה החזק בעיקר שכל כהן שאינו מברך אינו מתברך והבן זה.

והנה יבר יברך כלומר יבחר ועניינו יבחר השם כף מכף ויאר כף לכף וישא כף לכף וישמר כף מכף ויחון כף בכף וישם כף בכף, וזהו נשיאות כפים. "וישמרך" עניין שמירת הדבר אשר ברכתו הוא תשלום לו כי היא ברכה בלתי נפסקת. ולא נאמר וישמר ברכתך אלא וישמרך. ואם אין נגדיים למציאות הדבר מה צורך לשמרו, אבל השמירה מורה על הנגד. ומפני שהברכה שפע אלהי והיא על הגופים להבריאם ולהאריך חייהם ועל הממון להשפיעו ולהרבותו ולשמרו ועל הבנים להרבותם ועל הנפשות להסכימם, לפיכך נאמר יברכך סתם שהוא כולל עניין

נר אלהים

ברכה וכן שמירה וגם המאור. מפני שהוא לפנים כמו שנאמר **"באור פני מלך חיים"** (משלי טז טו). והוא בעינים נאמר שם פנים עם שם האור, ושם פנים נודע מן שם שר הפנים. ועל הפנים נאמר **"פנים בפנים דבר יהוה עמכם"** (דברים ה' ד'). וסוד שבעים פנים לתורה, וכן מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא יגלה לך רמז הפנים, וכן סוד פני החיות ומספרם. ומספרם הוא דמות ענייניהם ופועלותיהם ושפעם. ובספר יצירה "חזר גלגל פנים ואחור" שהוא צירוף האותיות. וביעקב **"כי ראיתי אלהים פנים אל פנים"** (בראשית לב' ל') שהוא לשון השתכלות, כעין פנה למעלה וחתמו בשם ידוע, וכן לו' קצוות. ומאלה תבין האחרים כי הם רבים ונחלקים לעניינים רבים. ואמנם סוד ש"ם ש"ר הפני"ם הוא שם כ"ו מבואר מן שם המפורש שהוא מלא, מ"ם פ"ה ר"ש ש"ן מצורף והוא בכלל מספרו כ"ו, ומלאך האלהים לעד, ועד שני מלאך יי'. ודע כי ענין **"יאר יהוה פניו אליך ויחנך"** הורנו שאין חן נמצא כי אם מהפנים ומהעינים כמו שרמזתי, כי הפנים הם העינים. וכן כתיב **"אם נא מצאתי חן בעיניך"** (שמות לד' ט'). ובהאיר פני השם אלינו מיד החן נמצא, על כן בא **"ויחנך"** אחר יאר.

ואמנם אמרו **"ישא יהוה פניו אליך וישם לך שלום"**. וידוע שאין לפניו משוא פנים, הוא כמו שאגיד לך אין ספק כי האדם שהוא בדמותו בצורת פני אדם נושא לו פנים כלומר מקבל עליו בסבר פנים יפות. ופניו יורו על צורת קבלתו אותו ועל מה שהוא אצלו בלבו. ועל כן פנים זעומות יורו על רוע לב ופנים יפות יורו על טוב לב. כי השיעור אשר בלב לא ידעוהו זולת

נר אלהים

בעל הלב. והאיברים החיצונים אשר הם שמשים ללב כגון העינים והלשון והפנים והידים והרגלים והאף, יורו על מחשבת הלב ועל רצונו ועל כעסו ועל שאר מדותיו. ומפני שהפנים הם הצורה הנכבדת החיצונית אשר לכל הגוף והיופי ניכר בהם יותר מכל הגוף והעינים יורו על הענוה והבושת ועל הגאווה והשפלות הנמצאים בלב. והפנים בכלל יתאדמו עם הכעס ויתירקו עם הפחד ויטיבו עם השמחה וישתנו עם הדאגה, כמו שהטבע מעיד על כל זה. והנביאים רמזו זה כולו בפסוקים רבים ונאמר בכלל **"כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם"** (משלי כו יט). לפיכך נאמר בשם נשיאת פנים, ואם היה אומר ישא יי' פניך היה זה משוא פנים כעניין **"אכפרה פניו"** (בראשית לב כ'), ועניין **"אולי ישא פני"** (שם). אבל באמרו **"ישא יהוה פניו אליך"**, ואחריו אמר **"וישם לך שלום"**, הנה אין זה משוא (פנינו) [פניו] כי אם נשיאות פניו. ועניינו כי השגחת השם בנמצאים אינה שווה לכל אבל היא בכל נמצא כפי מה שהוא כצורת השגחת המלך במלכותו. כי כל מה שיש בו הוא מיוחד אליו שהוא שלו ומשגיח בו כפי מה שהוא. כל דבר ודבר במדינות כפי מעלתן זו על זו, שהרי יבחר לו מדינה להיכלו מיוחדת לשמו כמו שיחד השם ארץ ישראל בארצות, וירושלם ממנה והמקדש מירושלם וההיכל מהמקדש. וזו המדה אלוהית ואנושית ר"ל טבעית ונפשית. וכן המלך משגיח בקרובים אליו יותר ממה שמשגיח ברחוקים ממנו, וכן השם ית'. וגם בקרובים וברחוקים תשתנה השגחת המלך מצדם לא מצדו. כן בעניין השם תשתנה השגחתו באדם מצדם לא מצדו, וכן בישראל תשתנה השגחת השם בנו מצדנו.

נר אלהים

ועל כן צוה השם להשים עלינו שמו כלומר חותמו שבו חתם עולמו כדי להקריבנו אליו על ידי כהן ועל ידי שמו, והורנו שכל עת שיהיה לנו כהן מנהיגנו בחכמה ובבינה כמו שאמרנו למעלה, הנה הוא יברכנו וישמרנו ויאר פניו אלינו ויחננו וישא פניו אלינו וישם לנו שלום. כלומר ישגיח בנו בעיון והשתכלות המוליד מדת השלום השואבת הכל. ומפני שאמר **"ושמו את שמי"** חתם במלת **"וישם לך שלום"**, כלומר אתה שמת והוא ישים, כעניין **"את יהוה האמרת"** **"ויהוה האמירך"** (דברים כ"ז). שזו מדתו ית', היה עמי ואהיה עמך. והכהנים אומרים אם תקבלו עליכם שימת השם, השם יברך אתכם. ועל כן אמר **"ואני אברכם"** ולא אמר שהם יברכום לבד שאין הברכה ביד הכהנים אבל ביד השם. אך על דרך הסוד **"ואני אברכם"** עונה לכהנים ולישראל יחד. ואמנם באמרו **"כה תברכו"**, שמורה כי הכהנים הם גם כן המברכים, זה דומה לאמרנו על תורת השם תורת משה, מפני שניתנה לנו על ידו מהשם והוא היה האמצעי בינינו ובינו. וכן הכהן הוא אמצעי לברכה בינינו ובין השם, ואם הוא לא התברך תחילה איך יברך אחרים. כי משה אם לא היה מקבל תורה איך היה נותנה לנו.

ועל כן הודעתוך סוד **"אברכם"**, שאחר שיתברכו הכהנים יברכנו גם הם. ועניין **"יברכך"** הוא כמו ייעוד הכרחי כמו שאמרתי שאם תשים השם עליך יברכך השם וישמרך. ומכלל הן אתה שומע לאו, כלומר שאם לא תשים איך יברכך, שאין הברכה באה אלא על ידי שימת השם. ואם תאמר הנה אנו רואים אותה בעם רב בלתי השימה ההיא, תדע לך שאותה היא

נר אלהים

טבעית כללית או מקרית פרטית, אבל זאת אלוהית פרטית והיא הברכה המעולה שבכל הברכות הנשפעות בעולם. על כן נאמרת באמצעות השם המשולש האלוהי ונאמרת לרבים בלשון יחיד ונאמרת בשש צורות. ברכה, שמירה, אורה, חן, נשיאה, שלום, והשם באמצע כנגד שש קצוות והיכל הקדש המכוון באמצע.

ואחר שהודעתך קצת רמזים מעניין הברכות אודיעך סוד שם המצוה שנקראת ברכת כהנים גם נשיאות כפים, ושים לבך להבין ברכת כהנים אם היא מברכת כלומר כה מתברכין בה ישראל והכהנים מכתב הניכר לשם השם. ואם לאו, שב מכתב השם שהוא ניכר, נכרי בלתי ניכר. והסוד הזה אודיע לך עניינו, והוא כי האותיות השניות הן ר"ה, ומלאים הם ר"ש ה"א, ומצורפים הם הרא"ש. על כן ידי הכהן מכוונות כנגד הראש. ומפה חמש כנגד הר גריזים שהוא כולל ששה שבטים ששם ניתנה הברכה, כי החמש הם שש, כי הוא מצייר בידיו שלשה חלקים, שתי אצבעות חלק אחד ושתי אצבעות חלק שני ואצבע אחד שהוא כנגד השמים בכל כוחותיו. וכנגדם עושה מעשיו ועמהם הרי שש. וכן שש בשמאל הרי י"ב כנגד י"ב גבולי אלכסון שבעולם וכנגד י"ב חדשים שבשנה וכנגד י"ב מנהיגים שבנפש. וכל זה לגלגל המדות ולהמשיך זו אחר זו, מדת הדין אחר מדת הרחמים לי"ב שבטי ישראל. וידוע שהתורה ניתנה על הר, והברכה על הר, והקללה על הר, והמבשרת תעלה על הר, שנאמר "על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון" וכו' (ישעיה מ' ט). על כן רמז הר, הוא הראש, כי אין בכל הגוף דבר גבוה

נר אלהים

ונכבד כמו הראש. וסודו ה"ר א"ש והוא בדמיון ההרים לארץ, כי הראשים הם השרשים. ועל כן נאמר **"ויקרא יהוה למשה אל ראש ההר ויעל משה"** (שמות יט' כ'). כלומר אל גבהות כל הגובה שאפשר לעלות אליו. ואע"פ שיש לאדם מציאות למעלה אי אפשר לשום אדם לעלות יותר ממה שעלה אליו משה. והוא עד, כי לא עלה משה למעלה מי' ולא ירדה שכינה למטה מי'. וכבר גלו בזה כי השכינה דברה אתו כפי מה שאפשר למשה לקבל מהדבור. כי השם לא דבר עם משה אלא כפי יכולת משה לא כפי יכולתו ית'. וכן עם כל מי שדבר אתו, לא דבר אלא כפי כח המקבל, שאם היה מדבר לישעיהו כמו שדבר למשה לא היה ישעיהו יכול לסבול והיה מת, נמצא שהיתה כוונת השם בטלה במציאות ישעיהו. והמשל בזה אור העין עם אור השמש, שאע"פ שאור השמש מועיל לעין אם העין כואב או חולה או רך יותר מראי אור השמש המאיר לכל עין, מזיק לו. על כן ראוי להאמין כי התורה ניתנה כפי כח המקבלים בקולות וברקים וענן ואש שהוא קרוב לנהוג. ואם הוא כבר משאר עתים ועם כל זה כבר נאמר שיצא נשמת השומעים בדבור ראשון מפני שהוכבד הנהוג הרבה.

כן הכהן המברך את העם הפרטי בברכה הכללית שהיא ברכת המין כולו והוא מצייר בה ציור אמת. וסוד הציור נרמז בחילוק **"וישמרך"**, כי וי"ש סודו ויצ"ר, והנה מר"ך הוא נחלק לשתי תיבות אחת היא רוח"ך, ושנית היא השם המיוחד שמהציור תולד השמירה. וכאילו אומר יברכך יי' ויציר רוחך יי', ויהיה השם בא אחר הברכה ואחר השמירה כלומר אחר הציור. ויהיו

נר אלהים

אז שני שניות בפסוק הראשון, וכן צריך שיהיו שנים שנים בפסוקים השנים האחרים בזאת מצורה של הראשון. ואז יהיו השמות השלשה נזכרות בלב הכהן והשלשה נרמזים בפיהו ויבואו המאור וההתנשאות לפני השמות והפנים המאירים והמנשאים אחרי השמות הנזכרות בפרט. ואחריהם סוד תיבות אלי"ך שמספרו ישרא"ל, וסוד פניו הר המאור והנשיאה לעמו ישראל פעמים. והנה יהיו שלשת השמות הנסתרות רוחניות בנשמות הפנימיות כנגד שלש ספירות הרוחניות שסימנם במ"ח, ב'ינה מ'חשבה ח'כמה. ואל תפלא מהפוכם כי שלשתם דבר אחד, והזהר בכך שלא תקצץ הנטיעות. והנשאר מן בינה הוא הנשאר מן חכמה, זה אדנ"י, אלא שלזה ב' ולזה ח'. והנשאר מן מחשבה הוא יצירה חבר במ"ח ותמצא כ"ל. והרמז "כל הנקרא בשמי" (ישעיה מג' ז') והוא האד"ם כי הכל במח האדם.

ועל כן בא יוצר האדם כמו "לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו" (שם). ואם תסיר מ' הנשאר מן מחשבה וח"ב הנמצאים בראש בינה וחכמה כנגדם ישאר היצ"ר, שים מ' עמו ישאר המציר, חשבו כאשר הוא ישאר הש"ם הפוך. וסוד ח"ב הוא י' הרי השם י' צרפם הרי שם י"ה כלול אותו בפרט משולש הג' שמות המזכיר אח"כ תמצא י"ה יהו"ה שד"י, והוא סוד מחשב"ה. וכבר הודעתוך שסודו השכ"ל. חבר כלל בינה עם כלל חכמה תמצאם פנ"י, גם עינ"י, ונרמזים פנ"י השכ"ל או עינ"י השכ"ל שהכל אחד. "עיני יהוה אל צדיקים ואזניו אל שועתם: פני יהוה בעושי רע להכרית מארץ זכרם" (תהלים לד')

נר אלהים

(טו). בסוד **"והסתרתי פני מהם"** (דברים לא יז). חכמה ובינה תחת אשר לא היו עם חכם ונבון.

ועל כן הודעתך רמזי השלש ספירות הנעלמות בשלשת השמות, והנגלות נזכרות בצורה אחת ונחשבות בצורה אחרת לפי נקודם. כי אז צריך הכהן המשרת שהוא מלאך יהו"ה צבאו"ת מכלל משרתי עליון, והוא אחד ממלאכי השרת אשר מלאכ"י השר"ת, ה"ם כ"ת ישראל"ל שהיא אחת מן השלש כתות האומרים קדושה וקוראים זה לזה, כלומר מלמדים זה אל זה ומשפיעים חכמה ובינה זה על זה באמצעות המחשבה שהיא סתר עליון ראשון, להשיג בו מה שאפשר להשיג מהשם, וצריך הכהן לידע את השם בסודותיו ובניקודיו, שאם לא כן במה יברך. ואמנם עניין **"ויח נד"** חלוק הוא, כי סוד וי"ח מלשון נוגה ואורה הוצא מה שנשאר שהוא נ"ך, כ"ו שהוא השם נשאר דייך והסוד ויג"ה דיי"ך יהו"ה כלומר יאר כחו כפי כחך שלא יעבור אורו גבולך כדי שלא תמות. כעניין **"ושכותי כפי עליך עד עברי: וראית את אחרי ופני לא יראו"** (שמות לג' כב). כלומר לא יארו כל כחם כי אם דייך. ועל זה נקרא שדי לפי שמספיק לכל כפי דיים וכפי כחם. וזה היה מפני שרמז **"יאר"** עם הפנים הנכבדים שהם פני הכבוד המאירים המגיהים, בסוד **"ונוגה לאש ומן האש יוצא ברק"** (יחזקאל א' יג), **"ומראה הנוגה"** (שם כח), האור הנכבד **"ונהורא עמי שרא"** (דניאל ב' כב), **"באורך נראה אור"** (תהלים לו י). וגם סוד המלא יו"ד ה"א, הוא די. וכן כל השם מלא במספרו דייך, ובזה הרמז המופלא דייך להבין בו רבים דומים לו. ואמנם עניין סוד **"וישם לך שלום"**

נר אלהים

ואיך נזכר אחר הפנים הנזכרים בהתנשאות ובעילוי, שעניין **"ישא"** כמו יגביה ינשא יעלה פניו. שעליו נרמז נשיאות כפים כנגד הפנים בין האזנים והעינים מפני עניין, "דע מה למעלה ממך עין רואה ואזן שומעת" (אבות ב' א'). בעשר ספירות שההשגחה השלימה מהם על עשרה עשרה שהם המנין השלם האחרון. זה כולו הנני מודיע לך דרכו.

דע כי העין בראותו האותיות שב רוחני עובד את השם. והאזן בשמעה קול דברי הרב שבה רוחנית, שבאמצעות שני האיברים האלה האדם לומד מה שלומד. ועל כן נאמר **"אזן שומעת ועין רואה יהוה עושה גם שניהם"** (משלי כ' יב'). כלומר עשאים אמצעיים ראשונים שהם שלוחי הלב להשגה. וסוד און נ"ח, וסוד עין ל"ק, הרי נחל"ק. על כן הכח הנספר בספירות ובאצבעות נחלק לחלקים ידועים, ופני האדם ביניהם ימין ושמאל רחמים ודין. ועל כן בא שלום בסוף הכל להשים שלום בין המדות, כי אז הברכה נשלמת. ושלום מלשון תשלום גם כן, והסוד וישים לך שם יהו"ה כמו ויקרא לו יי' שלום. כי סוד שלום שמ"י יהו"ה, שים י' של שמי במלת וישם ותעשהו וישים והכל שווה בעניין. אבל ר"ל מה שביארנו בעניין מה שכתוב בתורה **"וראו כל עמי הארץ כי שם יהוה נקרא עליך ויראו ממך"** (דברים כח י'). והוא סוד י' אשר בין מלת **"וראו"** ומלת **"ויראו"** נוספת מזה על זה, ואז יהיה סוד וישים שם כ"ו בסוד שלום בלי י', כי כשתקח וישם עם שלום תמצא י' נוספת על שלום שאתה צריך להשיאה על וישם ויהיו שניהם אז שווים. ויהיה הסוד י' שוים לי' שוים ותהיה י' מדות אלוהיות רוחניות

נר אלהים

שוות ומשותפות ל' מדות אנושיות רוחניות בשתוף מציאות ובקבלת השגחה והנהגה מהם לא שווים במעלה. ויהיו ב' אזנים, וב' עינים שהם ד' עם י' אצבעות המצויירות בצורת ש' של שלשה ראשים מזה, וש' של שלשה ראשים מזה. שניהם ש' שד"י. וזהו הסוד הרמוז במספר חרו"ת על הלחות, כי סוד ש' שד"י בסוד חרו"ת, וסוד חרות רו"ח הנשמ"ה. על כן יום הששי יום רו"ח נפ"ש בסוד שבת וינפש. הרי רוח ונשמה ונפש שהן שלש ספירות. וכך אמרו כי יש לאדם נפש יתירה בשבת ולפיהן היו הברכות הנכללות בברכת כהנים שהיא ברכה אחת, שלש ברכות, להורות שזה השלוש הרוחני באדם.

וכבר אמרו הפילוסופים גם כן כי יש לאדם שלש נפשות. אחת שוכנת בכבד והיא בעלת התאוה היא הזנה את כל הגוף. ואחת שוכנת בלב והיא בעלת השררה היא המחיה את כל הגוף. ואחת שוכנת במח והיא בעלת הדעת והיא המחכמת את האדם. וכללה אחד ורמזה מל"ך בשכינתה מ'ח ל'ב כ'בד, אבל כולם מעידים על שיהו"ה מלך עליהם. ושלשתם אחת ולכל אחת פעולה אחת, באילנות צומחת, ובחיים מרגשת, ובאדם מדברת. ובאדם ניכרים שלשת פעולותיה מדברת ומרגשת ומצמחת. ובחי ניכרים שתי פעולותיה מרגשת ומצמחת. ובצומח ניכרת פעולתה האחת מצמחת. וידוע שכל רוחני לא יושג אלא מתוך פעולותיו, ומפני שהאחרונה באדם בה ישיג אדם חברותיה שהן למטה ממנה בפעולותיהן לא בעצמה, כי עצמה היא עצמן ועצמן היא עצמה במהות ובמציאות, אלא שנבדלו בפעולותיהן. ומפני זה היו שלש מעלות ובעבורן נרמזו שלש סעודות בשבת והם

נר אלהים

שווים בגימ', כלומר שלשה מיני פרנוס. כי שלשתן מפרנסות, זאת מפרנסת הצומח באורך ורוחב ועומק, וזאת מפרנסת החי בחמשת הרגשים, וזאת מפרנסת האדם בדברי חכמה ובינה, והיא כוללת את כולן. ולפי שהמדברת שרש לכל וכליה הם האותיות והניקוד והניגונים בתנועותיהן חובר, "ספר יצירה בסוד גלגול הדיבור והיצור.

ואני המחבר ראיתי על ככה אחרי השלימי ברכת כהנים לפי הקבלה, לדבר מעט נסתרי הדבור כפי קצור שכלי, לבונן ליראי השם נפלאותיו העליונים, ולהודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו, אחרי אשר גילה סודו אל עבדיו הנביאים. ואומר כי הפילוסופים אשר חקרו החכמה הטבעית הנקראת מעשה בראשית הנכללת ב"ספר יצירה", וחקרו החכמה האלוהית הנקראת מעשה מרכבה הנכללת בשמות הקדושים, השיגו ממקצתה ונמנע משכלם מקצתה. ויותר השיגו בטבעית מן האלוהית, מפני שהטבעית מושגת בשמות שהם בלתי נקראים קדושים, אבל האלוהית מושגת בקדושים. והקדושים הם בלשון הקדש לבד, והם לא ידעו לשוננו ואנחנו ידענו לשונם. ועל זה היה לשוננו קדש ולשונם חול. ואע"פ שכל הלשונות נכללות תחת עשרים ושתיים אותיות, כבר נבדלו בצירופם ובהסכמתם. ובחר השם באחת מהן והיא בעלת השמות הקדושים המיוחדים לו ולספירות הנאצלות ולהיות ולכוחות הפועלות. והפילוסופים השיגו קצתם בעניינים, וקצתם לא השיגו. כי הם מושגים בשמות בדרכים נחלקים בלשון הקדש כגון, נוטריקון וראשי תיבות וסופי תיבות ותוכי תיבות וגימטריאות וצירוף

נר אלהים

ושקול ותמורה. ועל אלו נרמזים ב"ספר יצירה" כפי מה שאעוררך אליו עתה בע"ה.

דע בני כי הדיבור המופתי בכל הלשונות נמצא תחילה בכ"ב אותיות. והניקוד המניע האותיות בכל לשון בכלל הוא נמצא בה' תנועות משונות. והניגון גם כן נמצא בה' דרכים ראשונים. ומוצא האותיות גם כן נמצא בה' מקומות הפה, ובעבור שלשתם נמצאים יחד. והשנים יותר מחוברים וחיבורם יותר ניכר והוא חיבור האותיות עם הניקוד המניעם. כמו שנאמר בדברי חכמנו ז"ל "דמיאן נקודתא באתואתא כנשמתא דחיי בגופיה דאיניש". היה אם כן החיבור הראשון י' והשני ה' הרי י"ה כוללים כל דרכי הדיבור. ובזה הצד אמר בעל "ספר יצירה" "נמצא כל הדבור וכל יוצא יוצר מהם", כלומר מהאותיות שהן כחומר לניקוד והניקוד צורה להם להניעם והניגון כמו דבר שמודיע סדורם ומערכתם במרוצות התנועות או במנוחתן. ושם נאמר נמצא כל הדבור וכל היצור יוצא בשם אחד הוא י"ה שהוא מלא יו"ד ה"א והוא שם שלם גם הוא אחד לדבור שהוא רוחני גם אחד ליצור שהוא גופני, הרי שם המיוחד שלם שהוא קדש קדשים בערך אל כל השמות הקדושים הנמצאים בכל מקום.

ואלה הם האותיות המשותפות במוצאם מן הפה:

אהח"ע, יוצאים מן הגרון ונחלקים לד' מדרגות. א' במעלה הראשונה הקרובה ליציאה. ה' במעלה השניה כי היא יותר פנימית. ח' במעלה השלישית שהיא יותר פנימית מן ה' ומן א'.

ע' במעלה הרביעית שהיא יותר פנימית מכל האותיות והיא קרובה להגא הפנימי אשר הוא לפני לפני. ועל זה נתייחסו כל כללי הלשונות והאומות והשמות אל עי"ן. והנה אה"ח מן האחדים, וע' לבדו מכלל העשרות. ובעבור שהיא לעשרות שביעית וגם ז' לאחדים שביעית נקראו שניהם בצורה אחת, זה עי"ן וזה זי"ן. ונמצא ז' הוא ראשון לחבריו ומספרו מן האחדים לבדו, וכל חבריו עשרות ומאות ר"ל חציים עשרות וחציים מאות. כי כל האותיות שלש מערכות במספרם אחדים עשרות מאות. והאחדים ט', והעשרות ט', והמאות ד', ורמזם א"ח א"ח ד'. והנה י' עונה לכאן ולכאן, וכן ק' עונה לכאן ולכאן, זאת סוף לאחדים וראש לעשרות, וזאת סוף לעשרות וראש למאות. ואע"פ שהכל חוזר חלילה קרה לא' מה שקרה לי"ק, והנה א' סוף למאות וראש לאחדים. נמצא שהיו למספרים שלש מערכות ראש תוך סוף. והתגלגל ראש והיה תוך וסוף, והתגלגל תוך והיה סוף וראש, והתגלגל סוף והיה ראש ותוך. וזאת הדרך היא נתיב כל גלגול הנמצא בכל הנבראים. וכדי להשלים זה הגלגול נתוספו ה' אותיות על כ"ב ונכפלו וצויירו בציורים דומים ונקראו בשמותיהם, ועם כפל אי"ק בגלגולם היו כולם ל', והם שלשת נתיבות שהם ייי והיו באמתתם הראשון ב' דרכים, על כן הכל ל"ב נתיבות פלאות חכמה.

בומ"פ, מפני שהפנימי מהמבטא היה אהח"ע והחיצוני היה בומ"פ סודר הראש עם הסוף. וכבר זה יקרא, זה ראש וסוף, וזה ראש וסוף בצורת אי"ק הנזכרים. כיצד, הנה החיצוני סוף לפנימי מצד המוצא הנפרד מהפה בקול ורוח ודבור, והפנימי

נר אלהים

סוף לחיצוני מצד קרבתו אל ההגיון הנעלם, וכן זה ראש לזה וזה ראש לזה מזה הצד. ואמנם ד' מעלות בומ"פ נפרדות בהזכרת מבטאם, כי ב' נזכרת מודגשת בחיבור שתי שפתים תחילה ובהיפרדם בסוף. גם מ"פ כמו כן ומ' אמצעית בין ב' ופ' כי אינו מודגש. וב' מורפה יורה ההבדל שיש בין ב' ובין פ', שזה צריך לחיבור שתי שפתים ברפיון גדול כאילו נדבקו ולא נדבקו, והוציאו מתוך כך קול ורוח ודיבור יחד. וזה אינו צריך כי אם לחבור השפה התחתונה ברפיונו עם מערכת השניים העליונה. ופ' מצד רפיונו נדמה לר' שמצד דגושו נדמה לב', ומ' לא מורפה ולא מודגש בדומה לפ' מודגש והיה אמצעי בין ב' מודגש וב' מורפה.

ולפי זו הדרך של הקרבה הנמצאת בין המוצא הזה ובין המוצא הזה היה ראוי להמיר המוצא הקרוב במוצא הקרוב לו. וכן מצאנוהו בכל לשון. ואע"פ שהדין נותן להחליף כל האותיות זו בזו מצד היות כולם בעלי חמר אחד, והוא בספר הדיו, ובספר האחד, ובספור קול ורוח ודבור, שכן קרה ליצור בעצמו. וכבר הושוו זה לזה ר"ל היצור הושווה לדבור והדבור ליצור, ובאמת כי הדיבור הוא כמו צורה ליצור והיצור הוא כמו חמר לדבור. והנה חמר כל היצור הוא רוח מים ואש, ושלתם חמר אחד. ומן הסיג של המים נברא העפר והורכב מארבעתם. ומן הזך של האש נבראו השמים והופשטו מכולם ושבו עצם אחד נפרד מתגלגל בסבוב. והארץ לעולם עומדת מתוך כובדה ומקומה. וכבר קרה בין כוחות השמים חבור עם כוחות הארץ באמצעות האמצעים הנזכרים. והנה האדם הורכב מה' יסודות, ד' יסודות

נר אלהים

שמהם כלל כל גוף מורכב, ויסוד א' פשוט שמימי שהוא כח מהכוחות הגלגליות בכללו נפש או רוח או נשמה. הכל כוונה אחת, שהוא כח מנהיג כל הגוף ומעמידו זמן קצוב. ואחר כן נפרד ממנו ואם הוסיף במעלה על מעלתו מוסיפין לו מעלה בשכרו, ואם פחת פוחתין לו. והיסודות כבר קרה להם שיתחלפו הקרובים מהם זה בזה בחלקיהם, וגם כן קרה לרחוקים, אלא שזה הוא זה בכח, וזה הוא זה בעצמו אחר כן בפועל. וזה קרוב וזה רחוק אבל אינו נמנע מהיות זה הוא חברו האחר. כי האש בעבור היותו קרוב לאויר במקום, ובאיכות אחת יותר קרוב, ויותר קל שישוב האויר אש ממה שישוב עפר. וכן שובו מים קל וקרוב לאויר, כי הוא אויר מצד היותו בעל שתי איכויות. ומצד חומו הוא אש בעצמו, ומצד לחותו הוא מים בעצמו. והנה הוא מצד אחד אש ומים, ועל כן נקרא רקיע גם שמים. ומצד אחר אינו לא אש ולא מים, ועל כן היה אמצעי בין האש והמים. וממנו תביא ראייה על חבריו בצורה הזאת אשר רמזתיה לך על הרוח היוצא מרוח הקדש.

וכן תבין מהם הדברים הנקראים ספירות בעצמם, כי מצד אחד זו היא זו ומצד אחד אין זו זו. והמשל בזה כי החכמה היא הבינה והבינה היא החכמה מצד אחד, כאמרם אם אין חכמה אין בינה ואם אין בינה אין חכמה, וכן בדעת. ומצד אחר החכמה אינה הבינה וגם הבינה אינה החכמה, על כן הוצרכו שתיהן לאמצעי שהוא כל אחת מהן ואינו אחד מהן, והיא המחשבה הדומה לרוח עם האש והמים. והשם הוא מוציא המחשבה לפועל שלם כמו שמוציא רוח הקדש את הרוח לפועל להוליד

נר אלהים

ממנו מים למטה ואש למעלה, כן השם הקדוש הוא מוציא המחשבה לפועל להוליד ממנה חכמה למעלה ובינה למטה, כלומר זאת לעיין בה בעליונים, וזאת להבין בה בתחתונים, ומתחלפות זו בזו וזו עולה וזו יורדת רמז לסלם. ואם כן לפי מה שרמזתי בכל זה תדע שכל האותיות מתחלפות זו בזו.

גיכ"ק, ד מעלות הן. והג' מן האחדים, והיו"ד מכאן ומכאן, והכ"ף מן העשרות, והקו"ף מכאן ומכאן. והנה כל יו"ד מלא הוא כ' פשוט, וכל כ"ף מלא הוא ק' פשוט. והנה כ"ג מקבלים דגשות, י"ק לא יקבלו דגשות בכלל. ועניין רפה ודגש שהם נזכרים בקריאה בדרך אוי"ה בג"ד כפ"ת אינו, שאלה לבדם אינם מקבלים דגשות ר"ל אוי"ה ולא שבג"ד כפ"ת ידגשו לבד, אבל כל האותיות נרפות מדגשות אפילו אחהע"ר ר"ל נאמרות בחוזק וברפיון. וכבר נמצאו נקודות אח"ר ואע"פ שלא נמצאו נקודות ח"ע. והנה ח"ע כל עת שיבוא אות מודגש אחר הזכרתו כגון **"תפז לי"**, **"הנביא עדו"**, יודגשו, כלומר יאמרו בחזקה. ואם לא ימצא להם זה יאמרו ברפיון בטבעם הראשון. ואם לאלה שנפרדו מהדגשות קרה להם מקרה הדגשות כזה, כל שכן לאחרים שנמצא להם דגוש במקומות הרבה. ואמנם באמת כי כל האותיות בהדגשם לא יפרדו מצורת המבטא הראשון שלהם, אבל יקבלו צורת החוזק לבד, אבל בג"ד כפ"ת בהדגשם יקרו להם שני עניינים יחד, שהם יפרדו ממבטאם, וישתנו ממקומם, ויטו קצת אל מבטא אחר, גם יקראו בחזקה. והנה גיכ"ק מוצאם מן החך, והיה הי' והק' בצורת א', והכ' בצורת ב', והג' כמות שהיא, ועל כן נשתתפו בצורת אב"ג שהוא עיקר כל טעמי

נר אלהים

האותיות הנרמז בספר וספר וספור, וכל חיד יטעם. אבל כי כל האותיות בצורת מזון להעמיד הנפש המדברת ולהאיר כוחותיה, כמו שיאיר השמן את הנר הדולק באמצעות הפתילה על דרך משל. שאם יחסר שמן לא יאיר הנר, ואם יחסר עניין הפתילה או ישתנה ערכם לא יאיר. ואין זה מצד חסרון האש אלא מצד המזון והניזון ר"ל השמן והמוך. כן אם יחסרו האותיות מהנשמה או ישתנה ערך הגוף תפרד הנפש ולא תפעל בגוף, ואין זה מחסרונה כי אם מהם.

דטלנ"ת, אלה ה' מעלות. אחת מכלל המאות, וב' מן העשרות, ושתים מהאחדים. ומפני שלא היו מן המאות בכל כלל האותיות כי אם ארבע והן תשר"ק, והק' משותפת לכאן ולכאן. ולא היו בשתי המערכות שהן מערכת מוצא הגרון ומערכת מוצא השפתים, מפני שהם הראש והסוף, שום אות מן המאות. ונשארו שלש מערכות בתווך והיה הלשון תוך השינים והחיד, והוא אמצעי לכולם. ובאו לחלקו י אותיות, והיה קו"ף מזה ומזה, והיו דז"ט מן האחדים ונשארו לנ"ת עם סצר"ש, הושם ב' ב' לעשרות והן ל"נ ס"צ ואחד מפה למאות וב' מפה והן רש"ת. וידוע כי סוד רש"ת בא"ת ב"ש הוא בעצמו אב"ג, על כן ק' סוף גיכ"ק וד' ראש דטלנ"ת. ואלה כולם צריכים ביאור ארוך ואין כוונתנו להאריך בהם כי אם להודיע סוד מבטאם ברמזים למשכילים.

זסצר"ש, כבר אמרנו כי ז' מן האחדים וס"צ מהעשרות ור"ש מהמאות. ונודע מזה כי זסצר"ש ודטלנ"ט וגיכ"ק כללו שלשת

נר אלהים

מערכות המספר, אבל שלשתם אמצעיים לדבור. כי אלה מהחך, ואלה מהלשון המכה במערכת השניים העליונה, ואלה מהלשון המכה ביני ביני במקצת, ובכל במקצת. וגם החך הוא מוציא בהכאת קצת מאמצעות הלשון עליו, אבל אהח"ע וגם בומ"פ לא כללו כי אם שתי מערכות המספר וגם אין להם צורך מהלשון. על כן סוד הדבור ורמזו נכלל תחת של"ג, שעניינו, ש'פה ל'שון ג'רון. ונרמז בעניין של"ג שתחת כסא הכבוד שממנו נבראת הארץ שנאמר **"כִּי לִשְׁלֹג יֹאמַר הָיָא אֶרֶץ"** (איוב לו' ו'). ולפיכך מי שיש לו שלג יכול לברוא ארץ, ומן הארץ אדם, בגלגול האותיות. ועוד תדע כי ש' שלישית למאות, ל' שלישית לעשרות, ג' שלישית לאחדים, וכן כוחות האדם כולן משולשות. שכלו, משכיל ומושכל ושכל. נפשו, מדמם ומדומה ודמיון. גופו, מרגיש ומורגש והרגש. וגם לשון מספר שלג התחלה שלמה נופלת זו על זו שלשה שלשים שלש מאות. והנה שלש אותיותיו היו משלשה מוצאים קרובים אמצעים כדי לכוללם עם המניין, ג' מן גיכ"ק ול' מן דטלנ"ת וש' מן זסצר"ש.

ואחר שכללתי לך מקומות מוצאם ומבטאם בקצור אכלול לך ניקודם גם כן בקיצור. וזה דרכם, דע כי הניקוד נחלק לחמשה חלקים. והם חלם, שהוא מניע את האות למעלה ועל כן הוא נקודה למעלה מן האות בצורה זו, **אז** עם ו' או בלא ו' גם כן **א'.** ותרק שהוא הפך מן החלם שהוא מניע את האות מלמטה, ועל כן הוא נקודה למטה מן האות בצורה זו, **אי** או בלא יוד גם כן **א.** ואלו השנים שהם למעלה ולמטה הם פשוטים ולעולם אינם

נר אלהים

מורכבים, כי הם לעולם בנקודה מיוחדת כל אחד מהם. אך יש להם הרכבה מצד האותיות לא מצד הניקוד, ולא ישתנה אחד מהם מטבעו אלא במקרה. ולא ישתנה שום ניקוד אל החיריק אבל חטף קמץ לבד ישתנה אל דמיון חלם לא אל חלם ממש, כי החלם תנועתו באיחור והחטף תנועתו באיחור, ועל כן נקרא חטף שתנועתו חטופה. ואמנם השורק נחלק לשני חלקים בנקודו, אחד מהיר ואחד מאחר. המהיר משולש בג' נקודות זו על גב זו תחת האות בצורה זו א ו כ שהוא כך הוא בלא וא"ו, והמאחר נניקד בנקודה אחת לבד ולא [יבוא] לעולם בלא וא"ו ונקודתו תוך אות ו' בצורה זו או.

הנה שלש צורות הניקוד הנזכרות כוללות מעלה ומטה ואמצע. והאמצעי משולש ומציאותו למטה, גם כן רמז לשמים, וארץ, ואדם, שמים למעלה וארץ למטה ואדם בין שמים לארץ ושכינתו בארץ. והנה מספר או או אי עולה כ"ה, ועליהם הברכה והסוד בשם שלם בשלשתם, יו יו יי הו הו הי וו וו יי הו הו הי. הנה אלה השלשה שמות הקדש נזכרים בצורת שלוש מרובע והם כ"ד אותיות וי"ב תיבות וסימנם "ביד"ך אפקיד רוחי" (תהלים לא' ו'). והסוד "הנו ביד"ך אך את נפשו שמור" (איוב ב' ו'). ומספרם לב"ד הוא ברמז ב"ן הב"ל מ' הב"ל, אם לא זכה היודעו נגלה לו בושתו ואם זכה נגלה לו סודו. ב"ן הלב מ' הל"ב צרף הלב ותבין, וכללו יחד הוא במספרו הנחשב במחשבת הלב, עליו"ן. על כן כל מי שהוא "שומע אמרי אל ויודע דעת עליון מחזה שדי יחזה" (במדבר כד' טז). וגם "יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן" (תהלים צא' א'). ועל זה נרמז עלינו

נר אלהים

לשבח, שסודו ש"ם עליו"ן, זה שהוא אדון הכל. והנה האותיות הנזכרות שווים לנסתרות, ר"ל אלה י"ב ואלה י"ב בסוד מדת יום ומדת לילה, כי היום נגלה והלילה נסתר. על כן סוד הנסתרות גלגל אהוי, וסוד הנגלות החכמה, גלגל החכמה אהוי גלגל אהוי החכמה, ובדבר זה נשלים עניין סודם בע"ה.

ואמנם צרי הוא מורכב משתי נקודות תחתונות שוות אחת ימנית ואחת שמאלית, וסודו יצר בצורה זו אַי, פעמים ביו"ד ופעמים בלא יו"ד כזה אַ. אבל סגול הנקרא כמוהו מורכב מן ג' נקודות. וכן שוא מורכב משתי נקודות, אבל אינו מכלל המלכים אך הוא עבד גמור משרת מהיר מאד יותר מכל עבדיו, ונקודותיו למטה זו על גב זו. ובעת נוחו ינוח לגמרי, ולא ינוח שום אות בלעדיו חוץ מאותיות העלמה הארבעה הנקדשים לשם המיוחד כמו שנאמר לפנים בע"ה. אבל י"ח אותיות בנוחם יהיה ציור העבד המהיר תחתיהם, וכמו שבו תכלית מהירות התנועה, כן בו תכלית המנוחה. ובעבור שתי התכליות האלו צויר בשתי נקודות שזו נושאה את זו, והנושאת מתנועעת והנשואה נחה. וכל הניקוד צורות מעוררות השכל, כמו כל האותיות שמעוררות המדע אל ציור המציאות ברמזים המאירים הנמצאים בנתיבותיהם וכן מספרם. על כן היו הנתיבות ל"ב, כ"ב מהם היו אותיות, וי' מהם היו ספירות. ונרמזו גם כן באותיות בעצמן מן א' עד י' כי הם הורו על ב' עניינים, אחד על סוד הספירות, ואחד על סוד הנמצאות. ואמנם האותיות בעצמן הורו על ל' ספירות, י' בעולם, וי' בשנה, וי' בנפש, ונחלקות בהרכבות שבעולם אחדים, וששנה אחדים ועשרות, וששנפש

נר אלהים

אחדים ועשרות ומאות. על כן סוד שכבת זרע מודיע סוד מטטרו"ן ש"ר הפני"ם אשר הוא ש"ר צבאו"ת בתנוע"ת הגלג"ל, כי במרא"ה הנבוא"ה גלג"ל התור"ה גם בגלגל התורה מראה הנבואה. ועוד תדע ותבין מזה כי עול"ם העליו"ן גלג"ל התור"ה הוא, וכבר ניתנה לבעל הנפש. והנה טצ"ץ עדות מקובלת, והגלגל ההוא הוא סבוב רוחני מקיף בכל מכל וכל.

ועל השלוש הנזכר הנספר בנפש אמר ר' ישמעאל "שלש כתות של מלאכי השרת אחת אומרת קדוש, ואחת אומרת קדוש קדוש, ואחת אומרת קדוש קדוש קדוש". והכוונה בזה כי הראשונה כוללת שלשתם באחת, והשניה בשתים, והשלישית בשלש. בסוד היות העליונים כוללים השלוש הידוע בסוד שכל, והשניים בסוד שכל משכיל, והשלישיים בסוד שכל משכיל מושכל. כן במדות בעצמן ג' ספירות נכללות בסוד מחשבה שהיא ספירה לעליונים והיא השכל כמו שביארנו. ולעליונים מחשבה, ולאמצעים מחשבה וחכמה, ולתחתונים מחשבה וחכמה ובינה. ועל כן כ"ב אותיות מגלות הנסתרות שבספירות, והנקודות מגלות התנועות, והניגונים מגלים המהירות והאיחור הנמצאים בתנועות ובגלגליהן. ואם כן מזה תדע כי בנתינת התורה החכים השם את משה ומשה את אהרן ואת נדב ואביהוא ואת אלעזר ואיתמר בניו ואת יהושע תלמידו המיוחד לו כייחוד אלישע לאליהו. ויהושע החכים הזקנים והזקנים לנביאים ונביאים לאנשי כנסת הגדולה. ואנשי כנסת הגדולה מסרו הקבלה לאישים מיוחדים מפני שכבר גברו הצרות ונתמעטו החכמות. והנמצאת ביד המיוחדים נמסרה פה אל פה כדי

להעלימה מפני שרבו הפריצים. וקצת מן המיוחדים שבמיוחדים הנמצא אחר זמן ארוך כתב ממנה קצת ברמזים, והפתאים אשר היו חכמים בעיניהם עיינו במה שנכתב ממנה ולא הבינו בה והפכו כוונת המחבר ההוא אחד היה או רבים. וחשבו באמיתת הקבלה עניינים חדשים אשר בדו מלבם, ואשר לא עלו במחשבת המחבר לעולם. עד שנמשך העניין הבדוי השקרי ההוא אצל הרואים החיבור השני המזויף כאילו הוא אמת. והעלו ענייניו בהקדמות כוזבות רבות להבהיל השומע בם, עד שהרבה מיראי השם נאבדו בדרכים ההם, ולא הצליחו באמיתת הדברים עד שאפילו בעניין ארבעה נכנסו לפרדס טעו רבים, ולא הבינו כוונת מי שייחדם משאר חכמי ישראל שנכנסו לפרדס גם כן. וכוונת האומר היתה לפי הקבלה שהם ארבעה עניינים שלא ימלט הנכנס לפרדס מאחד מהם. והם שלש רעות וטובה אחת. הרעות מות ושגעון וכפירה, והתייחסו גם שלשתם לשלשה מהם לבן עזאי ולבן זומא ולאחר, ושלשתם הציצו וניזוקו. והטובה היא קבלת שלום מודדת שלום והתייחסה לר' עקיבא שהוא נכנס בשלום ויצא בשלום. במדה שאדם מודד בה מודדין בו. וכבר אמרו שאם כל המדות בטלו מדה כנגד מדה לא בטלה. ורבים מבני אדם קרה להם זה אפילו לחכמים גדולים, מהם שידעו קצת מהדרכים האמיתיים וסמכו עליהם וכשנכנסו ניזוקו, קל וחומר מה שקרה לפתאים אשר לא הכירו שום דרך לבוא בגן. ואם חוה היתה בתוכו וניזוקה והזיקה בסבתה, מלחש המשיא הממית הנואף האמור, קל וחומר מה שיקרה למי שהוא עדיין בחוץ בבקשו השער לבוא בו, שהוא ימות או ישתגע או יכפור. כי "זה השער ליהוה צדיקים יבואו בו" (תהלים קיח' כ').

נר אלהים

"ואין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים" (בראשית כח' יז'). על כן המשכיל הרוצה לבוא בו, אל יבוא בלתי הוראת הנתיבות הידועות (אם) [עם] המורות דרכי השער. וכשימסרו בידו כל מפתחות הקבלה אז יוכל לפתוח השערים לכבוד השם, ויוכל לומר לשוערים שנמסרים המפתחות בידו, **"פתחו לי שערי צדק אבוא בם אודה יה"** (תהלים קיח יט). ולפיכך אנו כותבים קצת מהוראת הנתיבות וממסירת פתחי השערים ומצורות ההכנסה בפרדס בע"ה.

כבר רמזתי לך ארבעה נתיבות הניקוד ונשאר נתיב אחד ושמו **קמץ**, והוא א' מורכב מן פתח ומין חירק. ובן עזרא אמר כי השלשה ניקודים הם שורש לכולם והם בלתי מורכבים. והם אלה **א' א' א'** ושמן חולם חירק פתח, והשאר מורכבים מאלה השלשה. וזה מפני שכלל התנועות שלש נתיבות ואלה הן, תנועה מן האמצע ותנועה אל האמצע ותנועה סביב אל האמצע מן האמצע עולה למעלה. וזו צורת חלם שהיא למעלה ואל האמצע יורדת למטה. וזו צורת חירק שהיא למטה וסביב האמצע לא למעלה ולא למטה אבל מקפת ומסבבת סביב סביב שהיא כדורית עגולה. והאמצע היא הארץ שהיא באמצע השמים וסביבה מקיפין כל הרקיעים. והארץ מורכבת מד' יסודות ב' מהן עולים מן הארץ לצד השמים. וזו תנועה ישרה ונקראת ממטה למעלה והיא לאויר ולאש. וב' מהן יורדים אל הארץ בתנועה ישרה גם כן ונקראת ממעלה למטה והיא למים ולעפר. והתנועה השלישית שהיא סביב האמצע ר"ל סביב הד' יסודות הנקראים בכללם ארץ, היא המקפת סביב האמצע. ואם

נר אלהים

כן החלם תנועתו כתנועת האש והאור, בעליה למעלה. והחירק תנועתו כתנועת המים והעפר, בירידה למטה לפי טבעם. והפתח תנועתו כתנועת הגלגלים כולם בסבוב, ולא ציירוהו כי אם בצורת קו ישר למטה מן האות וניכרין לבד. אמת שיש מקומות שמנקדין אותו ואת הקמץ למעלה מן האות. וראוי היה להקיף כל האות אבל נרמז כך לבלתי הפסיד צורת האות בעדו. והקמץ המורכב מקו ונקודה למטה באמצעו הוא לעד על היות ציור קו הפתח במקום כדור עגול. וגם קמ"ץ בגימ' כדו"ר והוא עוד בגימ' מקי"ף, וכל מקיף נקודה באמצעיתו על כל פנים שסביבה מתגלגל. ואע"פ שהקמץ מורכב הוא יותר שלם מהפתח, על כן הושם הפתח שמש משרת לקמץ. ותנועת הקמץ מאחרת ותנועת הפתח ממהרת. והנה גם הסגול מורכב מצרי וחירק וקרה לו בהרכבתו פחיתות והיה שמש לצרי והיה הפך מן הקמץ, כי הקמץ נעלה בהרכבתו והסגול נפחת בהרכבתו. ויש לצרי מעלה שאין לפתח ולקמץ ולסגול, והיא שכמו שלא תשתתף עם העליון והאמצעי והתחתון שהם חלם ושורק וחירק תנועת שוא, כן לא תשתתף עם הצרי אף על פי שהצרי והסגול והשוא נקראים בהברה אחת אָ אָ אָ, והקמץ והפתח גם כן בהברה אחת שוה, אלא שזה ממהר יותר מזה. והנה נקראו הקמץ שהוא אָ קמץ גדול והצרי אָ קמץ קטן והפתח אָ פתח גדול והסגול אָ פתח קטון. ומזה תבין כי הקמץ והצרי מלכים גדולים והפתח והסגול מלכים קטנים שהם משרתים לקמץ ולצרי. וכל אלה העניינים יש להם טעמים נפלאים בציורי החכמה ובנתיבות התנועות הנמצאות בעולם וצריכים פירוש ארוך. ואשר רמזנו מהם כתבנוהו בסמכנו על המקובלים בחכמת המציאות ובחכמת

נר אלהים

השמות, שבהם העולם מתנהג בכח הבורא ית' אשר סדרם לכבודו להודיע בהם גבורות תפארתו יתעלה. ואחר שהברות הקמץ והפתח אינן משתנות כי אם במיהור ובאיחור דין הוא שימנו שניהם לאחד ולא לשניים בעניינים שאנחנו בהם. וכן הצרי והסגול נמנה את שניהם לאחד ונשים המלכים לשרש ולעיקר, כי כן קבלנו וכך ראוי להיות. ואם כן הנה כולם הם שנים, כי השוא אינו מלך, ושלשה שהיו לנו הרי חמשה. וידוע שאעפ"כ הם שבעה גם כן וזה רמז לשבעת כוכבי לכת שהם חמשה כוכבים ושני מאורות, שכל התנועות נולדו מידם. והיה השוא המניע האות במהירות דומה לגלגל המזלות שהוא מתנועע התנועה היומית כ"ד שעות יום ולילה, וכן הוא משרת לז' כוכבים, לב' מהם ב' מזלות, ולה' מהם י' מזלות ב' לכל אחד ואחד מהם, אחד ביום ואחד בלילה ב"ב עתים.

וזה מכלל חכמת העיבור המקובל כי העולם והשנה והנפש נקשרים קשר אמיץ **"וחשוקיהם כס"ף"** (שמות לב' יב'), שהוא סוד כ"ו ס"ה פ"ו שהן שלש מעלות. ורמז שלשתם בסופם וה"ו שזה יורה על שלוש השמות בשלשה פסוקים ו"י ו"י ו"י. ועל כן תדע כי שם בן מ"ב גם הוא שמותיו משולשים. על כן כל פעולה באה משולש, ממניע בלתי מתנועע והוא השכל הנבדל, וממתנועע בלתי מניע והוא הדומם, ומדבר מורכב ממניע וממתנועע והוא כל הנמצאים שבין השכל והדומם אשר מהם כל המציאות והם הם המציאות. ועל כן אב"ג הוא השם הראשון אמנם ית"ץ שם שני הוא, ואם תאמר ששניהם שם אחד בן ו' אותיות תצטרך לומר שהוא מורכב משני שמות בסוד

נר אלהים

שם בן ארבע אותיות שהוא מורכב משני שמות. והנה י"ה לעד נאמן, ואע"פ שלא מצאנו השני כי אם הפוך ומשותף לא לבדו. ושני עדים הורונו זה לבד והם הללו יה הללו יה, וזה גם כן לסוד גדול ונרמזהו לפנינו בע"ה.

והנה נודע כי כל אות צריכה אל ניקוד ואל ניגון, וכבר כתבנו רמזי האותיות ועתה נדבר בניגון במקצת ממנו. ונאמר כי הטעמים הנקראים מלכים הם י"ב כמספר המזלות, והם ידועים. ויש להם ו' משרתים, והוא להורות שמצד אחד הכוכבים משרתים למזלות, ומצד אחד הם מלכים להם והמזלות משרתים לכוכבים. וזה על דרך היות הגוף שמש לנפש מצד אחד, והנפש משמשת לגוף מצד אחד. וכן עניינים רבים במציאות דומים להם בציוור זה שהם שמשים מצד ומלכים מצד, בין בעניינים הטבעיים בין בהנהגיים והם עבדים ונעבדים. והנה ארבעה יסודות הם פועלים קצתם בקצתם ומתפעלים קצתם מקצתם. ובשתי איכויות נקראו פועלים מצדם והם החום והקור, אחת לאש והיא החום ואחת למים והיא הקור. ובשתי איכויות אחרות נקראו מתפעלים מצדם והם היובש והלחות, אחת לעפר והיא היובש ואחת לאויר והיא הלחות. ואלו הארבע איכויות הן כפולות ליסודות אשר כל יסוד ויסוד מהן יש לו שתי איכויות והן שרשים לכל הטבע. כי בעדם היו היסודות הארבעה יסודות לכל מה שהורכב מהם, וכאשר היו הם ארבעה כן הורכבו מהם ארבעה מינים משונים זה מזה. וכפי הרכבת מזגיהם נשתנו בצורותיהם, רק צורותיהן בכלל הן ארבע לבד. והן צורת הדומם בכלל הדומה בטבעה לטבעי העפר, וצורת הצומח בכלל

נר אלהים

הדומה בטבעה לטבעי המים, וצורת החי בכלל הדומה בטבעה לטבעי האויר, וצורת המדבר בכלל הדומה בטבעה לטבעי האש. ולאלה הארבעה יסודות ארבע מיני חכמות נעלמות מן העין וקראום הפילוסופים בלשונם בארבעה שמות אלה, "יימנציאה" "אידורמנציאה" "אאירומנציה" "פירומנציה".

ואלו הארבע חכמות, האחת מהן היא חכמת העפר ר"ל חכמות החול ונקראת חכמת הנקודות. וכולם עולים י"ו צורות, וכבר חוברו עליה ספרים הרבה. ומפני שהארץ מורכבת מארבעה יסודות תחילת הנקודות ארבע נקודות ישרות נקראות דרך, וכן מראשית ארבע שורות בצורת ארבע אצבעות של היד, ותנועתן מקרית מן הפנים אל האחור. כל זה לרמז, ומפני שיש להרכבת הארץ שמונה איכויות סוף הרכבת הנקודות ארבעה זוגות זה כנגד זה שהם שמונה נקודות ונקראת קהלה. וכן היו עוד שמונה שורות ולהן שני עדים ולמטה מהן דיין אחד וחוף מכולם אחד עונה לראשון ולכולם אחד אחד והוא כמו צורה לכולם. וכל זה לרמזים מופלאים נודע סודם לבעלי החכמה ההיא. והחכמה השנייה היא חכמת המים והיא נעשית על ההשבעות והלחישות. ודע שמשם מדרגות הרוחניים מתחילות עד הגיע החכמה הטבעית לאש באמצעות האויר, והיא חכמת הנבואות המצוירות בימים ובכל הדברים הזכים שהם בלתי מאירים. והחכמה השלישית היא חכמת הרוח והיא חכמת השדים באמת והיא רוחנית מאד זכה ניכרת בין לגדולים בין לקטנים בין לאנשים ובין לנשים וצריכה לקטורת ולדם שהוא טבע רוחני. והחכמה הרביעית היא חכמת האש והיא חכמת השמות אשר הם אש

נר אלהים

בוערת והדבור נמצא שם. ועל כן נאמר למי שהיה משתמש בהם ולא היה ראוי לכך יצאה אש מהחשמל ושרפתו. ובאמת כי חכמי המחקר לא הכחישו זו החכמה אבל לא השיגו נתיבותיה, גם חכמת השדים שהיא השלישית לא ידעוה על מתכונתם ורובם הכחישוה עד שאמרו אין שדים בעולם. גם אנחנו לא אמרנו שמציאות השדים כפי מחשבת אוֹחֲזֵי העינים שהם עיורי לבב. ולא ידעו כי אם לחישות כי הספיק להם בידיעת הלחש ולא בקשו החכמה כלל.

וחכמת האינגרומנציה שהיא חכמת השדים וחכמת האובות והידעונים וחובר חבר מעונן ומנחש ומכשף והעלאת המת ודורש אל המתים בעד החיים, וגם חכמת האסטרונומיה שהיא חכמת האסטרוֹלוגִיָה כלומר חכמת הכוכבים והמזלות לדעת העניינים העתידיים לבוא לעולם, ונקראו יודעיה חוזים. אין ספק שכל אלה החכמות והדומות להם שהם ממינם הם כולם מזויפות מן החכמה העליונה ומן החכמה התחתונה. ועל כן תורת השם התמימה הגידתנו זיופן ועיוותן ואסרה אותן בכלל ובפרט לעשות מהן דבר, והתירה מהן ידיעת החכמה במ. כמו שנאמר **"לא תלמד לעשות כתועבות הגוים"** (דברים יח' ט'), לעשות אי אתה למד אבל אתה למד להבין ולהורות (רש"י). ואמנם שתי הפעולות שהן ממין חכמת השם ית' אנו חייבים לדעתם. והן חכמת הדיבור שהיא חכמת השמות אשר חקקן השם בעט שלהבת על הכתר הנורא שהיא ראשית היצירה והמרכבה. כמו שנאמר כי טרם שניתנה התורה היתה כתובה באש שחורה על גבי אש לבנה. וחכמת גלגול האותיות בניקודן

נר אלהים

ובניגון. ועל כן נודיע הניגון כמו שייעדנו ואחר כך נודיע הגלגול אחריו בע"ה.

הניגון הוא יופי התנועות ויורה על הוצאת הקולות וזכרונם לחמשה עניינים מפני חמש הברות הניקוד המשתנים. וגם הכינור שהוא בעל חמשת יתרים כולל כל ניגון. וקוראים חכמי המחקר זו החכמה בלשון יון מוזיקא, כי שם הכינור מוזיקא, ונקרא אצלנו גם כן נועם גם טעם כמו הטעמים שהם זרקא ותרסא ותביר ורביע וגריש והדומים להם. כי בהם תתיפה הקריאה כולה ותנעם לשומעיה ועולה למעלה ומארכת וחוזרת לאחר, ובסופה ראש מגולגל כמו עגולה קטנה נקראת בשם זה, זרקא. והעניין שהיא זורקת הניגון באריכות. וכל הטעמים כולם צורתם ותנועתם ושמם מורים על מהותם ואמתתם כמו שקרה גם כן זה לאותיות ולניקוד. ומזה האחד תבין כולם, שאין כוונתי לפרש טעם כל אחד מהם בזה הספר. אבל כוונתי לרמוז הדרך הראויה להקריאה לידיעת הגלגול אשר עליו כל כוונתנו, ואחריו סוד המצוות בקצת כללן ובקצת פרטיו. וזה כי הגלגול הידוע המשולש אשר נעורר עליו על סתרי היצירה צריך תחילה אל אותיות ואל ניקוד ואל ניגון. ובעבור שהגלגול הוא בן ג' אותיות כמו שתשמע, וצריך לחבר אליו חמש נקודות וניגונים ידועים עמהם. על כן הקדמנו כל מה שהקדמנוהו עד עתה בקצור דברים וגם שמנו קצת עניינים ביניהם מדרכים אחרים כמו שהמשיכנו כל עניין ועניין אל דרכו ההכרחי לנו לפי דעתנו ולפי קבלתנו. ואין ראוי להאשימנו על מה שכתבנו ועל מה שנכתוב כי כוונתנו להועיל לחברינו מעט מן החכמות

אשר השפיע השם על עמו ישראל הקדושים, ושים דעתך מה שנאמר בע"ה.

גלגול האותיות בשם יהו"ה אלהי ישראל.

דע בני כי הגלגול הוא עיקר היצירה כולה. שאם אין גלגול אין תנועה וכל תנועה ישרה או סבובית צריכה אל חמר בעל צורה ושבת מניעות שניהם נבדל מהם או דבק במ ר"ל או בהם או חוץ מהם, ואל זמן ואל מקום. והזמן אינו גוף אבל הוא כח בגוף והוא מקרה נמשך אחר התנועה, כי הוא מושכל ואינו מורגש ולא מדומה ולא יושכל בלתי תנועה. והתנועה מקרה דבק במתנועע, ולא תמצא בלתי זמן ולא בלתי גוף והיא כח בגוף והיא מורגשת ואינה גוף וצריכה אל מקום. והמקום אינו גוף ואינו כח בגוף, אבל הגוף צריך לו לעמוד בו או להתנועע בו או לשבת בו ולנוח. והוא ניכר בריחוקים אורך ורוחב ועומק. והחומר הראשון אינו גוף אבל הוא כח נשפע ובהשפעתו, יקבל ארבע צורות ראשונות בארבעה מקומות שהם תוך הגלגלים כולם, ולא ימצא לעולם ריק מצורת מה. וצורותיו כולן מהן ראשונות קיימות בכללן ונפרדות ממנו בפרטן, כי הן באות בו זו אחר זו, ומהן אמצעיות ומהן אחרונות. וכולן קרה להן מקרה ההויה בכללן להיותה קיימת תמיד, ומקרה ההפסד בפרטן להיותה משתנית הצורה הפרטית לעתים.

ועל כן יש לטבע שלש התחלות. אחת, הצורה, והיא אשר בה יעמוד החמר במקום ובזמן. ושנית, החומר הנושא הצורה, אשר היא כח נשוא בו. ושלישית, האין המקרה, כי לולי ההעדר

נר אלהים

הנקרא אפס ואין בלי מה שהוא התחלה מקרית, לא היתה הצורה ממהותית בחומר. והגוף הוא כל דבר מורכב מחומר וצורה והוא הטבע השלם במציאות והצורה האנושית, ר"ל צורת הדיבור היא הצורה האחרונה שבכל הנבראים, ועל כן היא כוללת את כולן שהיא מורכבת מכולן וכולן ניטעו בה.

ומפני שצורות המספר מתחילות מן אחד ראוי להיות צורת האחד ראשית לכל המספר, וכל מה שהורכב מן האחד בו אחד. על כן הוא הבכור לכל מספר. והשנים אינם כי אם כפל האחד. והשלשה כפל האחד וחצי השנים. והאחד הוא חצי השנים כלומר חצי הכפל הנזכר. והארבעה שני כפל האחד. והחמשה כפל האחד מימין וכפל האחד משמאל והאחד בינתיים. וכבר קרה זה לשלשה אבל היה בשווי האחד לשלשתם ולא היה ניכר הימני מן השמאלי ומן האמצעי, כי היו בצורה שווה שלשתם כזה, י י י שהיא בצורת שלש נקודות זו בזו, על כן לא ניכרו הכפלים ימין ושמאל עד חמשה שאז היה כפל ימיני וכפל שמאלי וחצי הכפל האמצעי, והם שנים מקובצים מפה ואחד מכריע ביניהם בצורה זו, והנה גם כן עד הגיע המספר לסוד החמשה לא נשלם להיותו חצי כל המספר שהוא עשרה. ולפי סוד זה המספר, נקרא שם החמשה בב"א קמא. ובהשלימך תלתא באב"י יושלם שם השם הראשון שהוא חצי השם, וחצי השם ככל השם. ויהיה כללו לפי זה הצורה בב"א קמ"א ובב"א מציע"א ובב"א בתר"א, והם שלשה שערים מחמישים שערי בינה. ואלו שלשתם אשר עלו י"ה במספרם הכללי, רַבֵּעַ זה על זה כלומר י' פעמים ה' או הפכם תמצאם

נר אלהים

חמישים. ועל כן נקראו שערי בינה כלומר בי"ה נמצאת התבונה. והגסתר הוא לקחת ציור ה' ולפרטו בסוד בב"א ולחסר הארבעה ולהשאיר האחד ויהיה אז בסודו א"ד, חברהו אל י' יהיה אד"י, חברם אל נ' יהיה אד"ן, צרפם ותמצא סודם ותבין מהם סוד היות דינ"א דמלכותא דינא. ותאמר על הין הי"ן ועל לא"ו לאו. והששה השלימו שלשה זוגות זו בזו בצורת השלשה שהשלימו בנפרדים שלש צורות שוות, ראש תוך סוף, ושם סגלה.

ואם כן הנה נשלמו בששה כללי המספרים המשולשים מהנפרדים גם מהזוגות בשווי, אבל עדיין לא נשלמו כל צרכן. מפני שזה התשלום, אם הוא אב"ג בכללו אינו כי אם א"ב לבד כלומר שלוש א' א' א' שהם ג' שווים, ושלוש ב' ב' ב' שהם ג' שווים, שהן ו'. ואם עלו מצד אחד לתשעה בכללם עודם ו' באות האחרונה. והשבעה כבר קרה להם מה שקרה לחמשה, אלא שזה היו פאותיו פנים ואחור זוגות ונפרד אחד ביניהם, וזה פאותיו פנים ואחור נפרדים ונפרד אחד ביניהם. אם כן כבר השתתף עמם בצורת הפרידה. על כן לא היו השבעה מכלל אות השם, והיו החמשה מכלל אות השם. ומפני שלא היו מזה הכלל הובאו אל כלל אחר להיות מצד שם השם. כי כל המספרים הם נכללים בשם השם בלא ספק, אבל מספר אחד יותר קרוב אל השם הנכבד ממספר אחר אע"פ שכולם בו והוא בכולם. ויצא המספר להשלים בו השם מן רבוע שלשה עם שבעה אשר שניהם עשרה ועלו כ"א. והשמונה קרה להם מקרה הארבעה מפני שהם כולם. ואלה המספרים כולם, כל אחד ואחד מהם יש

נר אלהים

לו מדרגה בפני עצמו שאינה לחברו, ובה נבדל מחברו. ויש לו מדרגה דומה למדרגת חברו ובה נשתתף עם חברו. והשמונה זוג וחצאיו זוגות כמוהו, וכן הארבעה זוג וחצאיו זוגות כמוהו. והזוגות שיש נפרד אחד ביניהם הראשונים חמשה הם. והנפרדים שיש זוג אחד ביניהם הראשונים ארבעה הם, וארבעה חמשה הם תשעה. והזוגות הראשונים שיש זוג ביניהם ששה הם. והנפרדים הראשונים שיש נפרד ביניהם הם שלשה, ושלשה וששה הם תשעה. והשנים אין אמצעי ביניהם על כן השלשה מספר שלם. והאחד נפרד והשנים זוג ובחברך אחד עם שנים שהם נפרד עם הזוג היו שלשתם בצורת האחד ונמצא אמצעי ביניהם והראש הוא בעצמו התוך והסוף, וזהו זה.

והשלשה והששה הם בעלי מדרגה אחת, כי הששה הם שלשה זוגות שווים, וזהו זה, כי התוך שווה לראש ולסוף. אבל הארבעה הם זוגות שאין אמצעי ביניהם וסובלים להפרד ולהשים אמצעי ביניהם, והוא בשני נפרדים וזוג אחד בתוך. ובנפרדיו הנה הושווה לשלשה ובזוגו נבדל מהם, כי כל מה שהוא אמצעי בזה הציור שאנו בו להגיע אל כוונתנו צריך שתשים האמצעי ההוא או נפרד אחד או זוג אחד לא יותר כי פחות לא יתכן אבל יותר יתכן, ועל כן אמרתי לא יותר. על כן השמונה שני חלקיו הם נפרדים שלשה מפה ושלשה מפה וזוג אחד באמצע, כמו הארבעה שהוא חציו. ונבדל הששה מהשמונה והארבעה כי הששה הוא חשבון שווה בכל שלשת חלקיו, מה שאין כן חבריו הזוגות ונשתתף עם חבריו בשהוא והם זוגות. ולפי מדרגות החמשה והששה ששניהם גם כן

נר אלהים

חשבון עגול וכל עגול מסבב ומקיף, הושמו ו"ה חצי השם האחרון ועלה רבוע זה על זה ל', והוא כפל חצי השם הראשון והוא ג' פעמים י' שהוא בכלל י"ג, חצי כל השם במספרו. ורבוע י"ה זה על זה עלה כ"ל, חבר שני המרובעים יעלו כל"ל לכ"ל, והוא סוד גדול כי הוא סוד התיבה הראשונה של דברים העשרה. כי כל ל' סודם כ"י, ואם י"ה עולה נ', ו"ה עולה כ"י, הרי נכ"י. ואמנם א' הוא לסוד הממציא הראשון שהוא א' לכל כלומר ראשון לכל וסבה אחת ראשונה לכל כלל המציאות. ועל כן בא אחר אנכי שם יהו"ה כלומר זה השם יודיעך מציאותו ועצמותו הקדמון לכל וייחוד הכולל הכל. ועל כן בא אחר השם המיוחד שהוא מדת רחמים שם שני שהוא מדת הדין, והיו התיבות שלש. שם מורה מימינו על שם שלם ברבועו והייחוד הוא מנהיגו, ושם כינוי משמאלו והוא מצד אחד חצי השם כמו שהוא, ומרובע ומצד אחר, ושם כינוי שלם והוא כינוי המיוחד שגם הייחוד מנהיגו. וזה סוד נסתר ראוי להעלימו. והראשון א"ף ודעהו, והאמצעי כ"ו והבינהו, והאחרון ס"ו וזכרהו. ואם תדע לצרפם ולחבר כ' לכ' תבין סודם שהוא כ"ך, כמו שהודעתך. ודע כי סוד שמו"ת ש'ווי מ'גרעת ות'וספת, וכך תעשה ותבין.

ודע כי כל מה שתוכל להשיג מן הייחוד "אנכי יהוה אלהיך" יגלוהו לך שהם שלש העדים נאמנים יחד במספר אח"ד. ובידיעתם תוכל לחד"ש הא"ש ותהיה אד"ם בתר"א ותכיר כי אד"ם קמ"א פוע"ל והוא כ"ו מרובע שהוא מקו"ם מעול"ם והנה קו"ף עד נאמן. ואמנם אד"ם מציע"א הוא שם כ"ל דב"ר

נר אלהים

והנה אברהם יצחק יעקב יגלו לך זה הסוד גם כן בעז
שד"י.

והתשעה תכלית המספר מצד אחד גם הם כוללים הכל בצורת
אב"ג. והעניין שאם תעשה לצורת אב"ג ראש תוך סוף ישתוו
שלשתם, מה שאין כן בשאר החשבונות כלל ממערכת האחדים
שהם הכ"ל הנכללים בצורת י', וזה לפי מה שתשמע. וכדי
שיבוא לך הכל מבואר בביאור מובן אצייר לך הדברים. וזאת
היא הצורה הראשונה של אב"ג הנמצא בשווי מצויירת בשלשה
שלשה, ב"א וב"ב וב"ג כזו
. ואלה הנקודות נשלמו במספרם בכלל בכלל תשעה, מפני
שעלו א"ב למספר ט', וכן ג' לבדו עלה למספר ט' וסימניך ג"ט.
וברבעך ג' על ט' תמצא כ"ז, על כן מיני בני אדם הם כ"ז,
כמספר האותיות עם הכפולות המשלימות סימני המספרים
כולם של ג' מערכות. וגם הכלל הנכלל מן א' עד ט' הוא אד"ם
וסודו מ"ה, ה"ם הנמצאים כולם.

והעשרה נחלקו בדרך ראשון בלא אמצעי חמש כנגד חמש.
ובהשימך ברית יחיד מכוונת באמצע תמצא סוד אהי"ה, כלומר
י' נחלקת לה' ולה' וא' בתווך, והוא סוד הייחוד. רבע זה השם
חציו על חציו שהוא ו' פעמים ט"ו יעלה מל"ך מכ"ל, רבע חציו
לבד בשתי אותיות הראשונים שהם א"ה יעלו ה', ורבע עוד
חציו האחרון לבד שהוא י"ה יעל"ה כ"ל. חבר שני המרובעים
תמצאם הכ"ל, ואם כן שם אהי"ה הוא הכל והוא מלך הכל

גר אלהים

וכבר עולה כלל"י שהוא בעצמו מל"ך, והשם המיוחד שהוא לכל. הרי הסוד של השם מעיד שהוא מלך הכל והוא מלך לכל והוא כללי לכל והוא הכל כללי. והבן דבריי כי הם מפלאות תמים דעים נבואות גמורות הלכות פסוקות, קיבלם משה מסיני ומסרם לתלמידיו פה אל פה.

על כן י' בכלל מספר וה' היא הכל, וזה דרך סודה ונסתרה. דע כי א' הוא ראשית וב' הוא ראשית וג' הוא ראשית. כיצד, א' ראשית המספר כולו ואינו מספר והוא בכל מספר בפועל וכל מספר בו בכח. ב' ראשית הזוגות, גם הוא זוג ומה שאין כן בא' שהוא ראשית מספר ואינו מספר, ועל כן אינו מקבל לא רבוע ולא עקוב ולא דבר מכל דרכי המספר עד שישתתף עם המספר. ג' ראשית הנפרדים, גם הוא נפרד, ועל כן רבע כל אחד על עצמו, הנה א' עומד בעצמו אינו זז ממעלתו וממערכתו, ב' זז ושב ד', גם ג' זז ושב ט'. והנה ט"ת הוא מלא אח"ת, ולבדו הוא א"ח, חבר אליו ד' הנולד מן ב' אחיו הרי אח"ד, חבר אליהם המרובע המיוחד אשר לא זז ולא יזוז יעלה א' אח"ד. והנה סוד אב"ג הוא סוד א' אח"ד שכללו ד"י, חבר אליו אב"ג שהוא ו' תמצא יו"ד, עשה מן ב"ג אות אחת וחברה אל א' יהיה ה"א הרי סוד אב"ג כולל יו"ד ה"א. ואמנם יו"ד ה"א הוא יהו"ה, וסימניך "יוד"ו ליהוה חסדו ונפלאותיו לבני אדם" (תהלים קד). חשוב השם משולש תמצא חסד"ו, חשוב י"ה עם אב"ג אז תבין הוד"ו שהוא אהי"ה, חבר הודו עם יודו כלומר אהי"ה עם יהו"ה ותמצאנהו כי טוב. והוא סוד חתימות העולם "וירא אלהים כי טוב". וסימניך "ותרא אותו כי טוב ותצפנהו שלשה ירחים"

נר אלהים

שהם כולם מלאים, כי משה הוא הש"ם וסודו א"ל שד"י. והנה אב"ג יכ"ל קר"ש כללו לפי סתר"ו [ח] השם באש [ח] האש בשם עניינו כי כמו שאדם מדליק אש מאש והוא נמצא משפע שנשפע זה מזה וזה הוא זה בעצמו, כן כל שם ושם זה נמצא מזה וזה מזה וזה זה בעצמו, ולא נבדל זה מזה בעצם כי אם במקרה. על כן תדע כי אב"ג שהם שלש התחלות המציאות הם כל המציאות כי הם בכל המציאות ואין מציאות בלעדם. ועל כן יכ"ל הם אב"ג בעצמם לעשרות בצורת אב"ג לאחדים, וגם קר"ש הם אב"ג בעצמם למאות בצורת אב"ג לאחדים ובצורת יכ"ל לעשרות. ועל כן חשבם בצורת אצילות השפע כזו, א' א"ב אב"ג, י' י"כ יכ"ל, ק' ק"ר קר"ש, ותמצאם חוזרים חלילה בגלגול ראשיתם שהם אי"ק, וסוד אי"ק הוא אל"ף.

ואם כן תכליתם הוא ראשיתם וראשיתם הוא תכליתם, בסוד הבכור והמעשר, ובסוד שם אהי"ה הפוך. כלומר העשירי הוא הבכור והבכור הוא העשירי. וכן ראשית אח"ד עשר"ה מא"ה, אי"ק לסוד גלגולם האחד עם הראש, וסתרו האחד ראש העם. כי שלשה דרכים יש לאותיות בגלגולם והם אותיות פשוטות כמו חומרים מיוחדים לצורות ידועות שכל צורה וצורה שלהן מיוחדת בחמר הפרטי שלה. והחמר כולו אחד כללי והוא הדיו שהוא חומר מוכן בכלל לקבל פרטיו. וצורות מתחלפות והן כ"ב צורות וה' מהן נכפלות ומתחלפות מחבריהם במספר ובצורות, אבל בשמותן הן שוות כי לא נתוספו להם עניינים בשמותיהן ולא נשתנו כי אם קצתם בקריאת אלו דגושין ואלו מורפין. גם לא נמצאו אלו הכפולות כי אם בסופי התיבות לבד

נר אלהים

בקצתן שנוי מעט מזה במקרה במקומות קבועים לרמזים. ויש לאלו הצורות הקדושות שמות מבדילין בין כל אחת ואחת מהן, ולכל שם ושם עניין מופלא ומכוסה כמו שכל צורה וצורה מורה בעצמה פלאות. ויש גם כן לכל אות ואות מספר קבוע וידוע, לא ישתנה כמו שלא ישתנה שמו ולא תשתנה צורתו הכללית. ותחת אלה השלשה דרכים נעלמה החכמה מעין כל חי, ומה שנגלת ממנה על פיהם נגלית. על כן תמצא אותיות בגימ' שלש"ה חלקי"ם, כי הם כוללים שלשה חלקים אלה שהזכרנו. ולפי מה שהודעתך תבין כי צירוף האותיות מגלה לך שבעי"ם לשונו"ת וסודותיהם. ועל כן כל הלשון שלשה חלקים והם, שם, ומלה, ופעולה. ומכאן תבין רמז מופלא שבכח השם שהוא מלה תתפעל כל פעלה, והמלה אלהי"ם הוא י"ה מלא ואם הטבע כנוי נבדל מבדיל הכונה נקרא אלהי"ם פ"ו שסודו הכסא ונסתרו אכסה. כי **"כוס ישועות אשא ובשם יהוה אקרא"** (תהלים קטז יג) **כח פועל רוח.**

דע בני יעזרך השם כי כל אדם שהוא דבק בשם, השם דבק בו. וסוד דבק הוא מגלג"ל כ"ח החכמ"ה, על כן כל הגלגל הנמצא באותיות שמוציא הרוח מן הכח אל פועל יצירה, בצפיית המרכבה, לגלגל השם עם כל אות ואות בגלגול שבעים לשונות, הוא הכח הנמצא בצירוף המשולש אשר התחלתו מן אב"ג שהוא השפע הראשון האמיתי המושג לאדם. וצורותיהם שלש, ושמותיהם שלשה, אל"ף בי"ת גימ"ל, ומספריהם של אלה אב"ג קר"ש, והחשבון הקבוע להם הוא אחד שנים שלשה. וזה דרך סתריהם 'שלשה תגי' 'השתלש אחד' 'ברוח הקדש

נר אלהים

תחיה'. והיודע זה הסוד שהוא 'שלש השם המיוחד' 'יברא בחיות הקדש' 'אותיות רוח ואד'. על כן נודע כי חצי השם מרובע מוליד א"ד ורו"ת, וחצי השם השני מוליד ברבעו עם הראשון הצל"ם, שהוא כלל שניהם רכ"ה קס"ה שהם זכ"ר ונקב"ה אנדריגונו"ס. והסוד 'רוח אדם מגלגל היו"ד' על כן 'מגלגל הדיו ברוח גדול' 'חמר הגלגל כח גדול' והנה 'כח הגלגל ארץ' כלומר נקודה קיימת שמתגלגל סביבה. ועל כן נאמר "אמת הארץ תצמח" (תהלים פה יב) וכן מגין אר"ץ אמת קיים בפרט המעלה ארץ, כי אחר שאדם מגלגל האותיות "בדבר יהוה" הנה "שמי"ם נעשו" בו, שסודם זכר ונקבה. וכן השם מרובע גם הפוך "וברוח פיו" הנה נמצאו בו "כל צבאם" שסודו בצל"ם הי"ו, ורמז "כל צבאם", "א"ך בצל"ם יתהלך איש" וסוף הכתוב "יצבור ולא ידע מי אוספם" (תהלים לט ז), רומז אל סוד כנס עפרו בכח הדיבור, שזה בא אחר אמרו אך בצלם יהמיון שהוא לשון המון והומיה, בסוד קבוץ עפרות זהב. כי המגלגל ואוסף ומקבץ כוחות היצירה בהמית לבו ובמאמר פיהו ואינו יודע מאיזה כח אוספם הכוחות המקובצות איתו, עד שרואה פעל הבריה בעיניו, בסוד רבא ברא גבר"א. והוא בכח אב"ג קדמו"ן, כלומר עצ"ם אב"ג פירוש בשיתוף אב"ג מנוק"ד עם שם העצם. ועל כן בא הסוד משולש רבא ברא גברא, כי הוא שלוש שמיה רבא. ועל כן היה סוד עגלא תילתא כי הוא סוד משולש השלוש של אב"ג בסוד הקרבן, "קחה לי עגלה משולשת ועז משולש ואיל משולש ותור וגוזל" (בראשית טו ט). וסוד עגל עגול, ועז עוז, ואיל כח אילות. ואם כן שלשתם הם שלשת כוחות משולשות. ואמנם תור סודו עת כמו תור אסתר,

נר אלהים

דלאו כל שעתא מתרחיש ניסא כי אם לעתים. והנהו תרגומו של פר והעגל הוא תור.

ואמנם גוזל הוא שפעמים רבות ועתים גוזלין הכח מיד בעל הכח לבלתי הועיל הקרבן לכפרה. ועל כן סוד קרבן נקרב, והרמז "ונקרב בעל הבית אל האלהים" (שמות כב ז'). ועוד "אשר ירשיעון אלהים ישלם שנים לרעה"ו" (שם). והר"ע ידוע וכנגד קרב"ן מקטר"ג. והנה השטן מקטרג בשעת סכנה והוא מקריב קרבן ברקי"ם לכב"ש בכח, על כן כבש נקר"ב, וכל קרבן כב"ש בכח. והסוד כוב"ש הגוי, ולשון גוי מלשון גויה, וגוף מנגף מגפה, וכל קטרת קשר מלשון קטרין לקשור הכח. ודע שכל מי שעובד כח שהוא בלתי ראוי להיותו נעבד הוא עובד עבודה זרה. וכל מי שמגלה סתרי תורה למי שאינו הגון להיותם נגלים לו, הוא מגלה עריות. וכל מי שמתקרב אל הייחוד יותר מן הראוי לו הוא הורג את עצמו שהוא שופך דמים. ורמז אין דורשין בעריות בשלשה הוא סוד ג' של אב"ג. ולא במעשה בראשית בשנים מפני פחד ע"ז בסוד מי שרואה אחר, ועוד ראה אחר וטעה ויצא לתרבות רעה בעניין אלהים אחרים שתי רשויות, זהו בשנים, ועל כן היצירה בשנים והוא סוד ב' של אב"ג. ולא במרכבה ביחיד הוא סוד א' של אב"ג, מפני סכנת נפשות, אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו. זהו משולש כלומר מעוטר בג' כתרים חכמה ובינה ודעת שהם ג' ספירות אב"ג, מוסרין לא ראשי פרקים מן השמים אחר השלשו והתבשרו בשלש עטרות ששכרם מלכות וחתונה ושמחה. והרמז במלך שלמה ביום חתונתו וביום שמחת לבו.

נר אלהים

ועל כן אנו חייבים לגלות קצת ולמסור ראשי פרקים לראויים ולכסות הראשים ההם בעצמם מזולתם. ואחר זה הבן מה שאומר אותו בסוד גלגול אב"ג עם יהו"ה. והשם יכפר עונותינו וימחול פשעינו ויסלח חטאתינו למען שמו הגדול והנורא בעל הגבורה. קח א' של אב"ג וחבר עם י' של השם ונקד זו בניקוד זו מפני שמספר כלל השם כו. וסוד הברכה "כה תברכו" ואם תצרפהו תמצא הרכבת כו, ואם כן או או. וקח ג' יודים ממטה למעלה שהם י' י' י' בג' הברות יִשָּׂא יָאֵר יִכָּר, ורמז ב' הניקודים הראשונים ושהם ראויים להיותם קודמים ליצירה בראיה ובמופת לבראת מהם עפר הארץ, שמות שני עדים נאמנים בניקודם, שם האחד תהי' ושם השני בעצמותו ביהי'. והנה תהי' יש מאין ורמזו "אני יהוה הוא שמי" (ישעיה מב' ח'). ראש וסוף לתיבות "יהוה הוא הטוב בעיניו יעשה" (שמואל א' ג' יח'). ועל כן אמר "וכבודי לאחר לא אתן ותהלתי לפסילים" (ישעיה מב' ח'). כי הוא לבדו העושה הכל "אני יהוה עושה כל" (ישעיה מה' ז'). ואין עוד מלבדו תהי' "יהוה איש מלחמה". ונסתרו לפי כנויו אדנ"י שמו, וצרפהו ותדע סודו מן ד"ם ומן הנשאר נער מלאך נקרא שם מלא על עולם מלא. שי"ן מ"ם, עי"ן ו"ו למ"ד מ"ם, משמין מנשים מעינו מלמדו מלמוד מעוין מעיון מלומד מדמיון עולם מעולם דמיון. שי"ן מ"ם יו"ד הוא דמיון שמ"י, וסוד נסתריהם דמיון מדמיון. על כן בהו אחד. וידוע כי תהו קראוהו חמר, אבל בהו קראוהו צורה ולמדו שארץ תוהא ובוהא.

ואני אגלה הסוד בראשי פרקים.

נר אלהים

א	כ	י	ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב
ל	מ	נ	ס	ע	פ	צ	ק	ר	ש	ת

ב' היא ת' במספר שני"ם, אם כן ב' של בהו היא ת של תהו, ועל כן בא הסוד רמוז על זה ת' ב' הו הו, אלא שזה תולדתו קוים וזה תולדתו אבנים. והרמז "ונטה עליה קו תהו ואבני בהו" (ישעיה ל"ד יא). וזה בעל קו ראשון אחד נמשך ומתגלגל, וזה בעל אבנים שהם יסודי הבנין. וסודם אותיות אבק שהם זיו"ף כל יצירה, ונקראו 'אבני שיש טהור' 'אבן יש יש טהור', והסוד 'יש אבן ויש רוח', והנסתר 'הרוח איש בן איש' בעניין רוח מרוח שהוא חמר ורוח, והרוח צורה לחמר. על כן פחד השקר נכפל מים מים, כעניין מים במים שאם רוח מרוח נברא וכן מים ממים היינו אומרים עוד וכן אש מאש, ונמצא שהיו כל הג' יסודות קדמונים בלתי בריאה ובלי יצירה והיה שקר גמור. רק באמרנו רוח מרוח, אם כן רוח הוא הבורא כלומר רוח הקדש שהיא הספירה הראשונה. על כן היא אחת כי רוח אחת היא רוח הקדש והיא אחת ברואה, באורה, כלומר בדבור, בזהר, וממנה יצא הכל. רק המים לא ממים והאש לא מאש, אבל מים מרוח ואש ממים. כי השיתוף כך היה, רוח הקדש מצורף עם הרוח הנמצא ממנו והרוח מורכב מרוח יסודי שהוא האד והוא החמר. ומרוח הקדש המצורף אתו והמתלבש ממנו בסוד רוח הקודש לובשתו, כי האדם מלבוש לרוח הקדש כלומר מתכסה בתוכו ומתגלה לו בצורת מלבוש ובדמות הנפש המתלבשת מהגוף. ולא שלא היה עמו, אבל היה נסתר ממנו ועתה נגלה לו, כי "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ל"ג).

נר אלהים

(יחזקאל מג' ב'). **"ברוך כבוד יהוה ממקומו"** (יחזקאל ג' יב). מציאותו ומעלתו הוא מקום עולמו, ואין עולמו מקומו. על כן העמיד כל העולם על הרוח, וקול ורוח ודבור זו היא רוח הקדש.

על כן בהזכרת שמו עם האותיות המשולשות יוליד כח שמו שהוא צורה לאות והאות חומר לו רוח באות הראשונה שהיא א' רוח חק מכריע בנתיים, וסוד בנתיים ב"ן ש"ן מ"ם, כי סוד ב"ג הוא סוד ש"ם ורמזו **"בשג"ם הוא בשר"** (בראשית ו' ג'). ועל כן **"לא ידון רוחי באדם לעולם"** (שם). ובלי אדם רוח אדנ"י לעולם הוא שר בש"ם ב"ג. ועל כן א' ב"ג בסוד א"ה שהוא חצי השם כעין אל"ף, ב"ת גימ"ל, מל"ת ב"ג י"י, והוא רמז מתאחדים ג"ב לג"ב, ורמז בן ב"ג ב"ג במצוות הפוכי התורה גם רמז בן ה"א ה"א שהוא א' ב"ג א' ב"ג. כי סוד הרוח הוא עוד אל"ף למ"ד פ"ה, מפלפ"ל הא"ד, שהוא גם כן ב"ג ב"ג ומצורף ב"ג ג"ב והיושר לרמזים. וסודם כלל הפעלה פה על פה פעל הפה פעל מים, על כן מים מרוח. ובצורת כל היסודות כן הספירות הפנימיות, כי מהגלה נכיר הנסתר, כמו שמהמורגש נכיר המושכל, וכמו שהרוח מפלפל האד ומהדקו ומפזרו ומחלקו, כן הוא בעצמו המלפף לאד והמקשרו והמחברו והמעמידו ממקומו. וגם הוא ממונה ללפף האדם מהאד בעצמו כלומר מהזרע האדי, והאדי הוא די במציאות יוד הוא שסודו הוד ואד, פירוש צורה וחמר הנבראים מתוך רוח מרוצה ומתוך רוח מחממת אשר תולדתה אש. וכל אש צורה רוצה לפעול ורצה וממהרת התנועה. על כן צריך הפועל אל רצוי ואל יוצר ואל יצור. וזה פירושם אל רצוי למצוא הכח המקבל פעולתו קל

נר אלהים

להפעל כמו שצריך הנפח לרכך הברזל באש כדי שיקל עליו לפעול בו ולתת בו צורה כפי רצונו. וכאילו הוא תקון אמצעי בין הפועל והפעול ושמו רצון או רצוי הכל אחד.

והקדמתיו מפני שהמזכיר השם עם צירוף אב"ג ועם חבריו כולם צריך לדבר בהם בתחנונים וברצוי. ואל ציור שאם לא יצייר הפועל איך יפעל הפעלה, לא יוכל לעשותה לעולם. ואל יוצר הוא רוח הקדש המוציא רוח האדם מן הכח אל הפעל עד שישגנה וידבק בה ויהנה מזיוה בסוד נהנין מזיו השכינה. ועל כן סוד כ"ו ז"ו יי"ו ז"ו הוא ההוד זיוו הזיו הודו י' זיוו, והסוד זיוו כמו כסאו גבה זיוו והגביהו למעלה למעלה במרומי מרומים ובגבוהי גבוהים. בסוד **"ויגבה יהוה צבאות במשפט"** (ישעיה ה' סז). ובסוד **"עלה אלהים בתרועה יהוה בקול שופר"** (תהלים מז' ו'). חבר והפרד שניהם בקול שופר, בצירוף של"ו, ואז תבין בתרועה, בהערת"ו. והראשון שהוא השני בפרו"ק של"ו, כי זו היא מעלתו אצל האדם שידע להעלותו ולהגביהו ולהרים קול ברוממתו לעין כל, ובינו לבין עצמו בקול דממה דקה מדקדוק המלה המיוחדת לשמו. ואל יצור הוא האד הוא חמר הרוח הנברא ראשונה, כי אחר המצא הרוח בגלגול יפעל בו היוצר ציור הצורה כשתף לה מים ואש ויהיה הרצוי מגולגל מראש ועד סוף ומסוף ועד ראש בחזרת חלילה. ועל זה אני צריך לצייר לך אלפא ביתא אחת משולשת מגולגלת באותיות שהם כ"ב כ"ב כ"ב וכולם גלגל מעיד על השם שהוא היה היה היה, וסימניך על זה **"היה היה דבר יהוה"** (יחזקאל א' ג'). וסוד דבר עצמו כי עצום עושה דברו, ועיין בה כי זו היא.

אב"ג בג"ד גד"ה דה"ו הו"ז זז"ח זח"ט
 חט"י
 טי"כ יכ"ל כל"מ למ"נ מנ"ס נס"ע סע"פ
 עפ"צ
 פצ"ק צק"ר קר"ש רש"ת שת"א תא"ב

דע כי זו הדרך בה מפלאות תמים דעים. והנה התחלתה מן א' של אב"ג והולכת באלפא ביתא ישרה על דרך ראשי תיבות מן א' ועד ת'. ומשלמת באות ת' של תא"ב, וכשמשלמת בת' של תא"ב מתחלת עוד מן א' של תא"ב וחוזרת ומתגלגלת חללה על דרך תוכי תיבות אל ב' של אב"ג. והולכת כך באמצעיות עוד על דרך אלפא ביתא שנית ישרה עד הגיעה אל ת' של שת"א. שהראשונה משלמת בכ"ב תיבות מן אב"ג עד תא"ב, והשנייה משלמת בכ"ב גם כן אם תתחילנה מסוף כל השורה. כי כך צריך לכתוב כל שורה ושורה מכל השורות בכ"ב כ"ב תיבות לא פחות ולא יתר, עד השלים כל הצירוף הראשון להיות ארכו ורחבו שווים. כ"ב כ"ב תיבות בארך, וגם כ"ב כ"ב תיבות בעלות ג' ג' אותיות ברוחב גם כן. ויעלו כל הצירופים של שבעים לשון נחלקים בכל עלה לד' חלקים, ויהיה המספר של כל חלק בתשלום האלפא ביתא אחת הכולל כל החלק קכ"א תיבות ואותיות כל חלק. בעבור שכל תיבה היא משולשת יעלו ג' פעמים קכ"א, חבר קכ"א עם קכ"א יהיו רמ"ב, חבר רמ"ב עם קכ"א ויהיו ג' פעמים קכ"א יעלה סכומו שס"ג. וסודו ב"ן

נר אלהים

אי"ש וכבר נרמז למעלה, וסודו כבשיא"ל. וסוד רמ"ב הוא אריא"ל, וסוד קכ"א הוא פיא"ל והוא פלא"י.

ודע כי אלה הרמזים הם פלאי פלאות חכמה, אך כך אל ואין עוד אפס אל הים. וגם כן הראשון פיא"ל והוא חצי השם השני, והמרובע עצמו על עצמו, וכפול פיא"ל הוא אריא"ל, ובחברך פיא"ל עם אריא"ל יבוא לך מכח שניהם כבשיא"ל והוא המשי"ח הכוב"ש בכ"ח כל אשר תחתיו, כמו שנאמר עליו **"כל שתה תחת רגליו"** (תהלים ח' ז') אחר שאמר **"תמשילהו במעשה ידיך"**. וכן כתיב עליו **"וירד מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ"** (תהלים עב' ח'). ודע שבו הכל כי בו השכל. ואם כן הנה ששם כבשיא"ל מושל ושולט וכובש כל כח וכת, והוא שכל אחד. ולו שם חיה, כענין חיה אחת יש ברקיע ששמה ישראל וחקוק על מצחה ישרא"ל. והנה הוא שכ"ל הפוע"ל אשר הוא רוא"ה ואינ"ו נרא"ה והוא מנהיג פועל ואינו נפעל פוע"ל בכ"ל ואינ"ו נפע"ל. והנה הם לכל רביע אלפא ביתא קכ"א אותיות ראשונות וקכ"א אותיות שניות וקכ"א אותיות שלישיות. והנה אלה קכ"א, ואלה עם אלה רמ"ב, ואלה עם אלה ועם אלה שס"ג. ואם כן חשוב ד' פעמים קכ"א לכל מספר תיבות אלפא ביתא אחת שלימה לארכה ורחבה, ויבוא חבור קכ"א עם שס"ג שווה לחבור פיא"ל עם כבשיא"ל ויעלה תפ"ד. וסודו מתגיא"ל שהוא משים בפיות מתג (גורפן) [ורסן] ובולמם מלדבר, כמי שרוכב על פרד ועל סוס. והרמז **"אל תהיו כסוס כפרד אין הבין במתג ורסן עדיז לבלום בל קרוב אליך"** (תהלים לב ט'). ובעבור שהראשון הוא פי אל, שמורה שיש כח בפה לדבר. והשני הוא

נר אלהים

אריאל שמורה שהכח כח גבור כמו כח ארי בולע בפה תמיד. והשלישי כבשיאל שמורה שבכוחו כובש הכל. היה הרביעי מתגיאל שמורה שמתיש כל הכוחות בכוחו שהוא כולל כולם. ועל סבוב אלו הארבעה כוחות, שהם כנגד אותיות השם המתגלגלות עם כל אות ואות בה' ניקודים לכל אות ואות שבאלפא ביתא, וה' ניקודים הנזכרים לכל אות ואות של השם כמו שתשמע, יסובבו כל האלפא ביתות עד השלימים ע' לשון, שלא יחסר מהם דבור משולש באותיותיו. ויהיה מספר תפ"ד דעת"י וחכמת"י ז"ה בינת"י. ולכל אלפא ביתא שלם יהיה מספר כל תיבותיה כמספר דעת"י, וכללם כ"ב פעמים גלגל, והסוד דעת"י גלגל גלגל. על כן צריך המגלגל גלגל של עץ הדעת וגלגל של עץ החיים, שבם יגלגל כל גלגל מן א' עד י', ויהיה י' אמצעי עונה לימין במקום י' ועונה לשמאל במקום א' בחזרת חללה, ויהיה כ' במקום ב', וכן עד ק'. ויהיה ק' עונה לימין בצורת י' ולשמאל בצורת א', ויהיה הכל חוזר חללה בזה הגלגול. על כן האות השלישית מתחלת מן ג' והיא משלמת בת' של רש"ת שהיא תיבה שלישית בחזרת האחור, והגלגול ידוע אחר זה הציר, ואמנם זה ביאור צירוף השם עם האות.

א י	א ז	א ו	א ה	א י
א ה	א ה	א ה	א ה	א ה
א ו	א ו	א ו	א ו	א ו

וכן לכולם זו היא גם כן דרך הבי"ת וציריתה לך לפי הא'.

נר אלהים

בִּי	בִּי	בִּי	בִּי	בִּי
בֶּה	בֶּה	בֶּה	בֶּה	בֶּה
בּוּ	בּוּ	בּוּ	בּוּ	בּוּ

גם אצייר הגימל לפי שעל שלש הן יתגלגלו כולן ודרך אחת לכולן.

גִּי	גִּי	גִּי	גִּי	גִּי
גֶּה	גֶּה	גֶּה	גֶּה	גֶּה
גּוּ	גּוּ	גּוּ	גּוּ	גּוּ

סוד השם הראשון לפי גלגולו "על"ה אלהים בתרועה" שהוא על"ה, מנהגת המי"ן בכללו, והמקבל כוחו גם הוא כ"ל הכ"ל, וראוי לכה"ן לו ולשרתו ולברך בשמו בכ"ח בחכמ"ה, כי הוא כל"ל היו"ד גם כול"ל הי"ד, והוא מלאך שנקרא שמו ד"י מלא"ך אהובי והשיגה יד שכלו אל היותו במקום כ"ל האדמ"ה שהיא עושה מיני פירות, ויש לו ל"ב חכמ"ה שבו יכול לכלכל דבריו במשפט. ובהזכירו שם רבו לכל חפץ שיחפוץ יבורך ויקבל שפע ואצילות ממנו ויעשה השם חפצו ולא ישוב ריקם. בדבר, כמשה וכיהושע ושמואל ואליהו ואלישע וכל הדומים להם. אך צריך המקבל כח בארץ שיהיה דומה לשוכני השמים בכל ענייניו כפי יכולת האדם הטוב החכם השלם. לא שיהיה דומה לשוכני בתי חמר אשר בעפר יסודם ותאבים להשתמש בעפרוריתם. על כן צריך המשתמש בשם, אחר שכל הכלים שמשתמשין בהם נמסרו בידו, שיהיה איש אלהים איש חמודות איש חסד אהוב מלמעלה ונחמד מלמטה, וכל המדות המזהירות

נר אלהים

הדעת שיהיה גזהר בהן. ויעמוד מעוטף בטליתו ומוכתר בתפליו ומוקף במזוזת ביתו, כדרך מי שמתחנן לפני מלכו שהוא אלהיו. והוא לפניו שומע תפלתו ומאזין תרועת הזכרת שמו הגדול הגיבור והנורא, שסודם מ"ח רי"ו רסב"ו. וסתריהם נמסרים בקבלה פה אל פה ליחיד מיחיד ליחיד. והידועים בראשי תיבות ההו"ה ובסופי תיבות רא"ל שסודו ר"ש אל"ף למ"ד. הפוך ר"ש תמצא ש"ר, עשה מן א"ד אות אחת תמצא ה', קח פ' של אלף וחברוהו אל ה' תמצא ה"פ, שים מן ל' על ל' כ"ף ותמצא חלוק ראשון בשניהם נ"י, חבר נ' אל ה"פ שהיה לך ותמצא הפ"נ, חבר הנשאר אל סוד ה"פ ותבין הסוד, וזהו ההו"ה. עוד קח פ"מ וצרפם אל ש"ר וישארו א"ד של ה' בצורתם הראשונה, וחברם אל הנשאר ותבין הסוד יותר מפר"ש. מלא מפר"ש בכל אותיותיו מ"ם פ"ה ר"ש שי"ן ושים ש"ם ואחריו ש"ם ואחריו ה"פ שהוא פ"ה הפוך, וחבר הנשאר אל ה"פ ותבין הסוד, חבר הכל ותמצא אשר הו"א אהו"ב לך. אם תדע לחשוק בו ולהדבק בו לעד.

על כן חבר הג' מדות ותמצא חות"ם החכמ"ה והיא חכמה חתומה בשם ונפתחת במפתח ב' שהוא ש"ר לבכי לב שר לבשר. והוא יחיד על כן זכה להיות כבוד ויהו"ה עמו. וסודו א' אל"ל אל"ף אל"ף למ"ד, כללם צו"ר צרי זו ר"ש צור ושדי והבינם כי הם סתרי התורה. על כן האדם בעל צלם ודמות מצווה להיותו לומד מצות. צלם, צד"י למ"ד מ"ם, דקדק"ן בדבריי"ם, וסימן ר"ב וכ"ל. ורמז עשו ויעקב בעניין מנחת יעקב ששלח לעשו. ופסוקיה רב מחולל כל, והנהו רי"ח ד"ם הנברא

נר אלהים

ברו"ן במ"ח בעצמ"ו אשר סודו מע"ץ הג"ן וגם האבריי"ם, והוא להם לע"ץ חיי"ם ובעצמו היה חמ"ר י' וממנו עצ"ם החמ"ה אשר שם פע"ל החכמ"ה. וסוד צל"ם נקו"ד מדוי"ק מיוחד וכינוי. ואם תכיר צל"ם תכיר קי"ן, ואם תכיר הל"ב תכיר הב"ל שהוא עליון ותחתון, ואם תכיר ש"ת תכיר כל האדם ששמו מיוחד ומפורש. שי"ן ת"ו ינו"ן שמו ספירות מחשבות ספירות מחשבותיהן והן בכללן י' ספירות. והנהו על דמות המעלה כי סוד הדמות למעלה, על כן אין צלם במרכבה כי אם דמו"ת, דל"ת מ"ם ו"ו ת"ו, גופ"י חיו"ת הקד"ש, ש"ם ל"ב **"ויהי בשל"ם (סכה) [סוכו]"** (תהלים ע"ג), זה עגו"ל אותיו"ת. על זה תדע שהכל בעגו"ל מסוד אל"ף, ותדע שהכל בשניים מסוד ב', ותדע שהכל בטב"ע מסוד גימ"ל, ותדע שהכל בכת"ב י' [מסוד] בשבעיי"ם שהם כחו"ת מסוד דל"ת. כלומר בשבעיי"ם כחו"ת המשפ"ט שהם דל"ת וסודם דל"ת למ"דת"ו בדמו"ת מכת"ב, מ"ם כ"ף ת"ו ביי"ת, כ"ח דמו"ת בכחו"ת, כ"ח שפ"ע מדו"ת, שכל דמות הוא דמות מדתו ית'. לכן דמות מקדשו קדוש ומקודש, וכן שמו, על כן שמי מוליד דמיון, זכרי מלא מוליד דמות, זה מהופך וזה נספר בסוד **"זה שמי וזה זכרי"**. על כן סוד מכתב כפל רל"א והוא מלא ברית לשון, למ"ד שי"ן ו"ו נו"ן, דמיון לשוננו בעל דמות בשר ודם. על כן כל בשר בעל מדות.

ואחר שהודעתך הדרך אשר תלך בה בעניינים אלו ברמזים קרובים לביאור לכיוצא בך, אודיעך שכל השם הנזכר ית' המחובר אל אב"ג הוא יכול עוד להתהפך בגלגולי הנקוד עם

נר אלהים

האותיות בצורה זו שאצייר לך, אבל היא דרך ארוכה מאד ורחבה מני ים, וזהו הרמז עליה.

א י	א י	א י	א י	א י
א י	א י	א י	א י	א י
א י	א י	א י	א י	א י
א י	א י	א י	א י	א י
א י	א י	א י	א י	א י

וסימנהון נוטריקון וסודו א' מפרנ"ס כלומר הניקוד כמו הנשמה. וכן הוא בלשון לעז מפרנס, גם אם תנקדהו בניקוד אחר כמו סופר והוא מלשון חשבון, בסוד הספירה שהיא המחשבה בעצמה, והוא חשבון שכלי גם חשבון שני. וכן סוד מטטרון שלית מנטטור חשבהו ותמצאהו כי הוא נמצא ליראי יי' וחושבי שמו. וכן סוד גימטריא והוא סוד חשבון הארץ ושם החמר מטריא בלעז מפני שהוא נמצא מסוד ספר וספר וספור, שהכל תלוי בחשבון, כלומר בשם כ"ו. וכל חמר שמו רזיאל, ולפיכך סוד אלף שהוא חמר כל ספר סוריאל, והוא הוא שזכרתי. סוד ורז הם שני שמות נרדפים כמו ארח ודרך ושניהם חמר וזיו והוא זר"ע. וכל זיו הוא צורה בלי גוף, וכל צורה זיו וזהר נמצא בחמר, אך בלי הזהר שהוא כלי הדבור כלי האורה, שמו עז"ר סו"ד ר"ז. אם זכה הוא אור סובב, ואם לאו נידיז זר, עי"ן זי"ן ר"ש, ברית מילה במקום ערו"א, עי"ן ר"ש וא"ו אל"ף, רוח הקדש אור העין ראו בהר סיני. על כן תדע כי הנקוד הנזכר הוא העיקר, וכל עזר סודו מזכיר זכרן נזכר. על

נר אלהים

כן כל זכר באנשי בית אברהם נמולו אתו. וכן כל זרע אברהם רמז לזרע חמר שעורים, והכל לרמ"ז. וכן שמן למאור לרמז ומצוה לאמרו זכר ונקבה ליו"ד שהוא יולד זכר, ומפני זה אני רומז לך גלגול הנקוד הראשון ואחריו ארמוז השני ואחריו ארמוז השלישי.

דע כי הנקוד המשולש בשלש שלש שורות, ובכל שורה חמשה נקודים, אחד לכל אות, הוא לרמז על ג' היסודות שהם ראשית הכל והם אמ"ש, רוח ומים ואש. והרוח התפשט לה' יסודות, לאלה, ולשמים וארץ, בסוד ב"ג, וכן המים וכן האש. אם כן נחתם הכל בי"ה. ועל כן נאמר **"כי ביה יהוה צור עולמים"** (ישעיה כ"ד). אל תיקרי צור אלא צר, והם שני עולמים, ולרמזו ב"ב של בי"ה כלומר העליונים והתחתונים כולם. והיה השורות ט' מפני עגול ההתגלגלות על אב"ג הרי י"ה שהם ט"ו. ובעבור היותם ב' עולמים הושם ב' על ט"ו והיה טו"ב, וזהו חותם היצירה **"וירא אלהים כי טוב"**. ומפני שהגלגול של ע"ב הוא גלגול קד"ם היה ראשיתו וה"ו והוא טוב, חבר בי"ה עם וה"ו ותמצא בו הויה בל"ב, שהוא ר"ל כחו בלב. ועל כן נאמר ולא במרכבה ביח"ד אלא וכו'. והנה מספר אב"ג בכולם כפל מזה לזה, כי הא' כללה י"ה, והב' י"ה הרי יהיה, והג' י"ה הרי י"ה יהיה, ורמזו אד"ם. על כן אדם למעלה והוא אמרו דמות כמראה אלף דלת מם מלמעלה, מאלף למדת מעלה ברוח הקדש בסוד הכתר, וסתרו ארכ"ם וסוד בסינ"י והבינהו שהוא אד"ם. על כן האדם ט"ו ואותיות השם ט"ו ט"ו ט"ו הרי אדם. עתה תקח כל שם ושם שלם לכל ט"ו אותיות שהוא עול"ה ושת"ף על"ה עם

נר אלהים

תשלום אב"ג בכל גלגוליו. ותדע כי יהיו שלש פעמים על"ה שהם ק"ה ק"ה ק"ה בכללם יציר"ה וסודם מראה הנבואה. זהו סוד גלגול כל השמות המשולשות. והסוד א"ב חדש יציר"ה כלומר א"ב חדש היציר. ואמנם הוא בצורה אוהב צורה וכל צורה אש, על כן נאמר אש אוכלת הוא, **"היצור תמים פעלו"** זה מקום קו"ף פוע"ל צור"ת המי"ם מצורפת על היום ומצורפת על הים, כי היום והים שווים, והוא סוד גדול מאד. כי הנה נברא תחילה יום ואחריו מים. והרמז, **"יחינו מי מי"ם ביו"ם ה שלישי יקימנו ונחיה לפניו"** (הרשע ו' ב'). וסודו מ"ו ימי"ם, עולם מצוי ממגלגל חמה ולבנה שסודם חכמה ובינה, ולמי שהם בלא זכות הם להם מלאכי חבלה, ולבעלי זכות הם להם המלאכים. כי חכמה ובינה הם עולם המלאכים המאמין המצוה כי השם המציא כל מצוי משמו. על כן רמז יהי ויהי הוא יום כח כח הוא היא היא הוא ד' פעמים ד", ובשני מים. והנה אור מלא רוח הקדש ושם רקיע שמים השכינה. ותחת אלה הדברים סודות נסתרים.

ואומר עוד כי כל השם עלה משולש קרי"ה, ועל כן **"יקר"ה היא מפנינים"** וכו', שי"ה טו"ש **"שט"ו העם ולקטו"** (במדבר י"ח). שתף עם שי"ה כלל אב"ג הנמצא מצורף עם כל בשם ותמצא י"ה יהי"ה אד"ם מל"ך, ורמזו אדם מלך על כולם כלומר מלך עולם פנימי. שתף הכל הנה מלך קריה מים יצירה רו"ח מי"ם א"ק תחת א"ש. והסוד המים רוח ומים הים מים מרוח, חבר הכל יעלה מלאך שדי. והסוד רוחנים בגוף האלהים רוחנים אלהים על הרוח הרוח על הכסא הרוח על הטבע רוח

נר אלהים

אלהים לע"ה על"ה שעלה שם אדנ"י. הכל שכל כל ספירה כל מחשבה על רוח האלהים ודעם, שמהם נברא א"ש ד"ק וסודו עגול הארץ. וממנו נשימה מהשני שהוא אדם שני כי הכל נברא בצורת אדם אב אם תם רס"א הרי שש"ה. וסודם בכלל מצורף בכל המציאות עולה מהזכרתם **רוח מים אש** הנה יוולד לך מכל צורה וצורה שהיא משולשת, דבר משולש בין עגל זכר בין אדם שבכל שלוש תמצא אדם, וכל אדם נברא מן אב"ג דה"ו זח"ט ושרו י'. והוא החסד מן א"ש שעמו יהיה אי"ש, ואז יהיה משולש **רוח מים איש** ותהיה שכינה בין שלשתם. ועל כן חתימת אדם **יום הששי** ויושלם בו דמות הצלם ויפעל. כי יי' ישמשהו כלומר ישמש י' הו'.

וכבר ידעת מאמר ר' אליעזר בן הורקנוס בפרקיו הנכבדים שאמר, אי"ש ואש"ה י"ה ביניהם כלומר שכינה ביניהם, זכו שכינה ביניהם, לא זכו שכינה מסתלקת מהם ונשארו אש ואש, אש אכלת אש. הנה עתה רואה זה הצדיק איך גילה כל הסוד שאנחנו מתגלגלים סביבו. ואמנם ביאורו הוא י' ו' ה' שהוא חותם מטה, בעניין חתם תחת ופנה למטה וחתמו ב יו"ה, ואז נשאר אש אכלת אש בהסתלק השם מביניהם. וכאשר מצאת השם משותף עם אש כן תשתפּהו עם רוח ועם מים ויהיה הסוד עליון ונשגב ונורא מאד והוא זה. **יה רוח ויה מים** והמים והירח והאיש משלימות היצירה הזו האנושית הנמצאת בנו בטבע מוכן לקבל בשכל הנבואה. והאש והירח מים היו ומזה

נר אלהים

תבין שתוף ההוויות עם הרוח ועם המים ועם העפר ועם האש ועם השמים.

הנה כבר הודעתך קצת סודות על הגלגול הא', ועתה אודיעך גלגול הניקוד השני שהוא יותר ארוך מן הראשון מצד אחד ויותר קצר ממנו מצד אחד. והוא צירוף האות עם כל אות מהשם המשולש בפשוטות מן א' עד י', בכל מה שיוכל לסבול בגלגול חמש נקודות. והוא רמז לה' אחרונה, כלומר לא' כ"ה נקודות, רמז לשם שלם ונשלם כך מן כ"ה לכ"ה. והוא מורה לך דרכו כהלכתו. ודע סוד י' ותבינהו ותדע שתוליד מכל אות י' שהיא מחוברת לכל אות ואות מן א' עד י' נ"ר. וסימניך "נ"ר **אלהים נשמת אדם חופש כל חדרי בטן**". כל חדרי בטנה של תורה. ודע כי חפש בלא ו"ו וסודו ח"ף שכל ת"ר נ"ר בי"ם בהבדלה דר' עקיבא. והאות תולדתה כפי מה שהיא אם א' מולידה תחילה כ"ה, ואם ב' מולידה כפלו כ"ל, וג' שלושו ע"ה, וד' רבועו ק', וה' חמושו קכ"ה, וו' ק"ן, וז' קע"ה, וח' ר', וט' רכ"ה, וי' נ"ר. חשוב אם כן י' פעמים נ"ר ותמצאם חקוקים בך שממנו נבראת והושמת בת"ק ונהיית בש"ר. זהו כל גופך ונשתתף עמך עוד נ"ר אחד שהוא הנזכר, חבר נ"ר עם ב"ך תמצא נרכ"ב, סודו ידוע ועיינהו ותכירהו. חבר נר עם בשר תמצא נשב"ת וסימן "משבית מלחמות" (תהלים מ"י). וסודו י' מדת רחמים בשם קדוש צורתו יל"י, כן האדם מבי"ן בעל הזמ"ן. ש"כ, ש"ל כת"ב, ולחכימא ברמיזא ולשטיא בכורמיזא. וסוד כל נ"ר הוא דרך כ"ו, נר בחמר ככדור. וכבר נרמז הגלגול השני במה שדי בו למקובל. ואמנם הגלגול השלישי סודו הפוך,

נר אלהים

כי זה ממעלה למטה ומפנים לאחור ומימין לשמאל ורגליהם רגל ישרה, אבל השלישי הוא הוא, אבל הפך זה דרכו. ורמז למהלך זה מפ"י ורמז להפכו מא"ש חבר אליהם השם ישר והפוך ותבין סודם.

הנה כבר הודעתוך שגלגול ה' מוליד בשר חדש בצורת שי"ן דל"ת יו"ד, והרמז בשר י'. וסימן "**(הן על)** **[אחרי]** **עורי נקפו זאת ומ בשר י' אחזה אלו"ה**" (איוב יט' כו'), שסודו לב"י ודעהו. חבר י' עם אלו"ה ותמצא אליה"ו הוא יהוא"ל והוא ב"ן שרמזתי. וכלל תולדת י' בשר, וכלל תולדת ה' חצי בשר, וסודו אר"ן, חבר אליהם ה' ותהיה אהר"ן נרא"ה. וסימן "**כבוד יהוה נראה בענן**" (שמות טז' י'). "**אשר עין בעין נראה אתה**" (במדבר יד' יד'). וזהו סוד אחזה אלוה שהוא נראה למזכירי שמו כשמסכים כח המזכיר עם כח הנזכר בשווי. חבר בשר"י נרא"ה וצרפם ותמצא אי"ה נ"ר בש"ר, וסודו ירא"ה בש"ר וד"ם, ואז יראה לך בשר, יהו"ה מד"ת רחמי"ם יתעלה שמו. מכאן ואילך אם אתה חכם ומבין מדעתך הבן, כי לא ניתן רשות ליגע בנקודות הדקות מאד פן תלאה הנשמה ותחטא הנשימה ונמות ולא נחיה. כי זו היא דרך עץ החיים והשומרים אינם רשאים לעזבנו שנעבור הגבול הקבוע לכל אחד ואחד ממנו מבאי הפרדס בחי"י בש"ר וד"ם האחרונים. מפני שהם מלאכ"י המו"ת, ושומרי עץ החיים הם מלאכי החיים מקבלי הנשמות ומנהיגי הנשימות על פי נשמת יהו"ו, שעל פיהם השכל מתהווה, ועל פיהם העפר ימות. ורמז "**כי לא יראני האדם וחי**". ואחר זה הבן סכום ו' שכבר הודעתוך סכום י"ה בכלל הצטרפם. והנה כל ו' היא

נר אלהים

כסכום ה"א מלא שהוא בכל אות מן א' עד י', כ"ה ווי"ן שעולים ק"ן. סודו מני"ן והמכירו קי"ם תרי"ג מצות. וזו היא המעלה העליונה אשר לאדם, ובכללם למספר י' עולים רא"ש חברים ראש"י, וזהו כי יש תקו"ם ויש אחרי"ת והכל רא"ש אר"ן בש"ר, והסוד נר נר בשר ובכללם הנר וכו'. **"ונה"ר יצא מעדן"** (בראשית ב' י'), זה מזר"ח שמשם אור יוצא לעולם. **"השמש יצא על הארץ ולו"ט ב"א צע"ר ה"** (בראשית יט' כג'), ול"ו טבע הארץ. חבר כל השם לכל אות ותן לו ג' יה"ו שלם שמספרו נ"ר קכ"ה ק"ן ותקבל השכ"ר משם יהו"ה צבאו"ת בחבור גו"ף ונפ"ש ותהיה באמ"ת. והנה מזר"ח דמות פני אד"ם, וזהו נה"ר דינו"ר, יו"ד נ"ר, נברא באדם כלומר בחמר האדם. וכלל הסוד ש' **מצפ"צ** בשם ברחמי"ם זהו רו"ח אלהי"ם הנמצא בכ"ל חמ"ר. והנה מספיק מה שאמרתי בראשי פרקים בעניין זה, ועתה אעוררך עוד על סוד המצוות כולן.

סוד המצוות כולן

דע כי כל מצוה ומצוה שנתבאר בתורתנו הקדושה, בין מצוה כללית בין מצוה פרטית, הכוונה האחרונה עליה לא ידעה משה רבינו ע"ה, כל שכן שלא ידעה זולתו. והמופת על זה הוא שאנחנו יודעים שהשם ית', כמו שאין בפעולותיו דבר לבטלה, כן אין במצוותיו דבר לבטלה. ופעולותיו לא פעלם אלא להורות בהם מדותיו העליונות, שאם אין פעל אינו ניכר כח הפועל. ועל כן הפעול הנושא הפעל עם הפעל הנשוא עליו. והם שני עדים מעידים על כח הפועל הקודם להם במציאות ובמעלה. ודמיון

נר אלהים

הפעול הוא הגולם כלומר החומר והוא הדבור הנקרא בכללו עולם, וגם קצת פרטיו נקראים בשמו. על כן היו י"ח עולמות סביב. ודמיון הפעל הוא הצורה המצויירת בגולם והיא מניעתו ומגלגלתו בהויות תמידיות בכללן, והוות ונפסדות בפרטן. ואחר שפעולותיו יורו על מדותיו הנאצלות ונשפעות ממנו ית', ראה להגיד מציאות הפעולות והמדות במצות, והיו העניינים הנגלים מהם דומים לפעולותיו. ועל כן נקראו אלה מעשים ואלה מעשים. והנה היו מצות עשה רמ"ח כנגד איבריו של אדם, והאיברים הם הפועלים. ונתיחסה כל מצוה ומצוה מהן אל אבר אחד מיוחד. וזאת היתה כוונת המספר הכללי מזה, לא שהאבר ההוא מיותר לעשות המצוה ההיא המיוחדת במספר ולא זולתה. שהנה יש לאבר אחד מצוות רבות ולמצוה אחת אברים רבים, אבל המספר הכללי שווה. והעניין לסודות במעשה השם, שאין מלאך אחד עושה שתי שליחויות, ולא שני מלאכים עושים שליחות אחת. וגם זאת הכוונה כללית שהנה הפרטית כבר יעשה מלאך אחד שתי פעולות קרובות ממין אחד, או משני מינים דומים בדמיון. ואמר בכלל כלומר החיים האנושיים הם בצורת מלאך אחד כללי, ואין החיים ההם למין ממני בעלי חיים בלתי מדברים. והנה יעשה זה המלאך האחד פעולה אחת כללית לבד. וכשתעיין בפרטיה הן פעולות רבות, ואין הפועל חיי האדם הוא הפועל חיי השור והחמור, אבל הוא פועל אחר למטה ממנו בעצמו, כמו שפעולתו למטה מפעולת חברו. ואם תאמר אם כן למה זה חי וזה חי ופעולת זה חיות ופעולת זה חיות גם כן. תדע לך שזה קרה ללשונות מפני מיעוט מציאות שם קבוע לכל נמצא על אמתתו, ואשר היה קצת דמיון ביניהם

נר אלהים

נקראו בשם שווה או בשם דומה. והנה חיי האדם מעולים במציאות מחיי הבהמה כמעלות אור השמש מאור הירח, ואע"פ שזה אור וזה אור בשם כללי נפרדו במעלה. כן כל המצוות אע"פ שזו מצוה וזו מצוה נפרדו במעלה פרטית. והנה כל מצוה יש לה עניין נגלה ואשר יורה עליו פשט הכתוב הוא הנגלה, ויש לה גם כן עניין נעלם ואשר יורה עליו דרך רמז לעניין מן העניינים בדמיון דבר לדבר כדמיון הנמצא בין המשל והנמשל, הוא הסוד המורה על הנעלם. ולפעמים תהיה ההוראה ההיא ניכרת משם המצוה בעברי או בתרגום כעניין טוטפות ותפילין. ולפעמים תהיה ההוראה ההיא ניכרת בעניין הנמצא מהמעשה, כסוד המזוזה הקבועה במזוזות הבית בשער הימני לביאה, שהוא השמאל ליציאה. ולפעמים תהיה ההוראה ההיא ניכרת בשני העניינים יחד, ר"ל משם המצוה בכללה ופרטיה ומהעניין הנמצא במעשיה, בסוד ציצית הכולל תרי"ג מצוות כמספר השם וכמנין הפעל. כי ציצית בגימ' ת"ר וח' חוטין וה' קשרים שהם י"ג הרי תרי"ג וכן רבים.

וזו הדרך השלישית היא הדרך המורכבת והיא המעולה שבהן. אבל אתה תבקש ותחקור תחילה שם המצוה לבד מה מורה. ואחר כך תדרוש עוד סודה על פי עניינה לפי המעשה. ואחר כך תכלול העניינים השנים במחשבתך ותוציא מהם החכמה, וממנה תבין הכוונה בה, לא הכוונה האחרונה, שאם היה אדם יודע ומשיג דבר זה על כוריו לא היה האדם הוא המצוֹנָה לעשות, אבל היה הוא המצווה הראשון. וזה נמנע בטבע האנושות כי כל אדם ואפילו משה הוא מצווה, ואע"פ שגם הוא מצווה אבל

נר אלהים

השם הוא מצוה ואינו מצווה. ועל זה אי אפשר להשיג תכלית כוונת המצווה הראשון. ולפי שהכוונות בכל דבר הן רבות נשיג מהם קצתם ונסכל קצתם, וכל מה שנשיג מהכוונות הראשונות או מהאמצעיות או מהאחרונות נהיה יותר מעולים לפני השם ויותר קרובים אליו בצורת הלב הראשון ובצורת הגלגל האמצעי ובצורת התלי האחרון. וכמו שיש ללב גלגולים ואיבריו רמ"ח, כך יש לגלגל גלגולים וימיו הנימנין אצלנו על פי מהלך החמה הם שס"ה, וכנגדן שס"ה מצוות לא תעשה. ועניין מצוות לא תעשה הוא ביטול מעשים, ואם כן העיקר אינו כי אם המעשים לא הביטול. אבל מפני שיש גם בעולם מי שעושה המעשים אשר אנחנו מצווים עליהם בלא תעשה, כי המעשים ההם הם מעשים נעשים לבטלה, רחקם השם ממעשינו הנעשים לחיים נצחיים שהם מצוות עשה. ועל אשר המצוות ההם הם עבירות נאמר עליהם **"כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו ובחוקותיהם לא תלכו"** (ויקרא יח' ג'). ונאמר **"ולא תקיא אתכם הארץ בטמאכם אותה כאשר קאה את הגוי" וגו' (שם כח').**

והשרש של מצוות לא תעשה כולן הוא לרמוז לבלתי לכת אחרי העניינים הזמניים. כי כל הנמשך אחר הבלוי הזמן השארות נשמתו בהבלי הזמן. ומי שנמשך אחר השם אשר למעלה מהזמן השארות נשמתו נצחית בלא זמן בשם ית'. והעד התוריי **"מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש"** (קהלת א' ג'). ופירושוהו למטה מן השמש הוא ואין לו יתרון, הא

נר אלהים

למעלה מן השמש יש לו יתרון. והוא בעצמו אשר אמרתי לך ברמז העמל בעניין שס"ה מצוות לא תעשה שהם כנגד ימות החמה. ועל זה גילו עוד חכמי הקבלה ז"ל בעניין מצוות עשה גם כן. ואמרו כל שמצוות עשה שהזמן גרמה נשים פטורות, וכל מצוות עשה שלא הזמן גרמה נשים חייבות. כבר הורנו סוד גדול בזה ההבדל זכרים ונקבות במצוות עשה, והיותם תולים המצוות בזמן ובלתי זמן. כי בזה יבין הנבון החכם ההבדל הגדול שבין המצוות. ומפני שאין לאשה ערלה ניתנה לה מצוה כנגדה בכללה, לזה ברית מילה לטהרו מטומאת ערלתו בדם, ולזאת טבילה לטהרה מטומאת הדם.

וכמו שיש ללב ולגלגל דרכים וגלגולים, לזה במספר איבריו מצוות עשה, ולזה בימיו מצוות לא תעשה, כן יש לתלי יום אחד מיוחד בכל השנה והוא יום הכיפורים ואבר אחד מיוחד בכל הנפש והוא הלשון. ועל כן נצטוינו בלשונינו ביום ההוא ואם היום גובר על הלשון מדת הדין פועלת בזנב והעולם והנפש חייבין. ואם הלשון גוברת על היום העולם והנפש זכאין כי מדת רחמים פועלת בראש ובעל הפעולה מולך ביום ההוא. ואם הראש מלך הזנב נמשך אחריו בעל כרחו, ואם הזנב מלך הראש נמשך אחריו על כרחו. ופעולת הראש מדת רחמים לטובה ואין בטובה למעלה מענג, ופעולת הזנב מדת הדין לרעה ואין ברעה למטה מגע. ועל כן בברכות **"ונתנך יהוה לראש ולא לזנב והיית רק למעלה ולא תהיה למטה"** (דברים כח' יג'). ובקללות **"הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה ואתה תרד מטה..הוא יהיה לראש ואתה תהיה לזנב"** (שם מג').

נר אלהים

וכאשר היה לתלי שני חלקים בעולם ובהם יקרא בעל ראש ובעל זנב, והיה לו חלק בשנה וחלק בנפש, כן היה לו חלק אחד במצות עשה והוא סוד **"אנכי"** שהתלי פותח דרך לדעת את השם בפעולת ראשו ופותח שערי רחמים מהם נעילת שער. והיה לו חלק אחד במצות לא תעשה והוא סוד **"לא יהיה לך"** שהוא סוגר שערי רחמים בפעולת ראשו ופותח שערי הדין בפעולת זנבו. ועל כן סוד תורה תרי"א, שים עמו ב' הרי הוא ברית"א שעל שניהם הבריות נידונים. ומפני היות התלי בעל ראש וסוף חויב להיות תוכו ר"ל פנימיותו, שהוא הכח המנהיג בצורת נפש לו. והוא צורת דיין כמו לשון הפלס שהוא המכריע בין ימין ושמאל. ושם המדה הפנימית על כן **"עולם חסד יבנה"** **"וצדיק יסוד עולם"**. ועל כן נמשכו הספירות בסוד היום, מראש השנה ועד יום הכיפורים, כלומר מיום הדין עד יום הסליחה שהוא יום הזכות לזוכים ויום החובה לחייבים.

ועל כן אנו מזכירים בתפלה ב' סימני תקיעות זכרון וברית ותרועה, ואחריהם אנו אומרים ג' פעמים זכר לג' ספירות. **"היום הרת עולם, היום יעמיד במשפט, כל יצורי עולם, אם כבנים אם כעבדים. אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים. אם כעבדים עינינו לך תלויות, עד שתחננו ותוציא לאור משפטנו"**. ויש מי שנוהג לומר **"קדוש"** מאחר שמשלימו פעם אחת כדי שתשלם בשלתם צורת קדושה משולשת. ועיין אמרנו יום, ועולם, ויצורים. ואנו מורים שההשגחה על כל יצורי עולם לא על ישראל לבד, שכל העולם עוברין לפניו כבני מרון. ויום ראש השנה שהוא יום ראש חדש תשרי שאין שום יום ראש

נר אלהים

חדש קדש כי אם הוא לבדו, והוא יום הזכרון, והוא יום תרועה, כלומר יום קבוץ הכוחות כולן. והוא יום הדין וממנו נמשך הדין בסוד **"במשך [בקרן] היובל"** (יהושע ו' ה') שהוא השופר בעצמו, שופר האיל בעל הכח האמצעי בין השור והשעיר. והוא שופר הכבש הכובש כל הכוחות והמקבצם. והמשכת הדין היא כפי כל הספירות עד יום הכיפורים שהוא תשלום לכולם. ומפני שהעשירית מלכות אנו מיחסים אליה מראש ועד סוף, ואנו אומרים מלך, המלך הקדוש, המלך המשפט, מלך על כל הארץ. ואנו קוראים כל הימים י' עשרת ימי תשובה, שכוללים מלכויות זכרונות שופרות. מלכויות, להורות שכל המלכויות נכללות תחת מי שמלכותו מלכות כל עולמים. זכרונות, להורות שאע"פ שהוא רם על כל רמים ונאה על כל נאים וגבוה על כל גבוהים ומלך מלכי המלכים אינו שוכח בריותיו מצד היותם נבזים ושפלים בעיניו. שאם נבזים הם הוא בראם ואם נכבדים הם, בריותיו הם, כולם כן, כל שכן בעלי הדעת. וזוהרם בדין במשפט, מפני שאם האדם נבזה ברצונו והוא בראו נכבד, דין הוא ליפרע ממנו, ואם האדם נכבד והוא בראו נבזה, דין הוא לתת לו שכר כפי כבודו.

ועל כן הדין נחלק למינים רבים כפי האישים וכפי מעשיהם. כי כמו שנשתנו מזגיהם בטבע כן נשתנו מדות נשמותיהם בטבע. ואחר שיש דבר עם כל איש ואיש ממנו שבו יכול להכריח המדה, ואם היא מתוקנת לקלקלה, ואם היא מקולקלת לתקנה, ואם היא שווה להעמידה על שוויה, דין ומשפט ישר הוא לגמלו או להענישו על כל זה לפי מעשיו. ולולי שהמצות המפורסמות

נר אלהים

מגלות לכל איש שזה הכח והיכולת הוא בידו ותחת רשותו כרצונו, לא היה מן הדין לשפוט אותו בשום משפט בלתי המשפט הטבעי הנמצא לכל בעלי חיים, כמו שהוא עם בני אדם. ואמנם ההבדל אשר הבדיל השם בין האדם ובין שאר בעלי חיים הוא המחייב הדין עליו, והוא השכל האנושי הנאצל מן השכל האלוהי הנדבק בנו בטבע. ועל כן יתחייב ממנו אצילות הדין הישר אשר ממנו קשה וממנו רפה, וממנו בינוני לא קשה ולא רפה בערך אל זולתו, וממנו קשה ורפה ר"ל קשה מצד ורפה מצד, וגם זה בינוני בערך אל זולתו. והדן הוא השופט בשיעור ובמדה לכל איש כפי הראוי לו כמו שהדין נותן. על כן אנו מכנים לשופט שם מדות באמרנו מדת הדין קשה או רפה.

ודע כי מדה, לשון מדידה ולשון שיעור, ואם כן המדות משוערות מהשם על בריותיו. כי כמו ש"**מדד בשעלו מים ושמים בזרת תכן וכל בשלש עפר הארץ**" (ישעיה מ' יב'), ו"**עמד וימודד ארץ**" (חבקוק ג' י'), כן מדד להיותו דן על פי מדת הדין את העולם ואת האדם. ובמדה שאדם מודד בה מודדין בו. וזהו, כל היודע שיעורו של יוצר בראשית מובטח לו שהוא בן העולם הבא, כי הוא ית' אינו גוף ולא כח בגוף. אם כן אינו משוער בעל שיעור, כלומר אינו בעל מדה אבל שיעורו רוצה לומר השיעור שהוא שלו שהוא משער בו עולמו במדות ידועות ובשיעורין קבועין, כגון שיעור קומה שעניינו שיעור העולם שהוא מנהיגו. ומפני שהאדם עולם קטן והעולם אדם גדול נאמר עליו ראש ורגלים וזרועות ושוקיים וידיים וכל צורת

נר אלהים

האדם ויפיו ותארו ואפילו מעיו, כצורה הכתובה בשיר השירים. ומפני שהשם בכל העולם ובתוך העולם וחוץ לעולם עד אין סוף והוא מנהיג הכל ובו מתקיים הכל, נאמר במשל כי ראש העולם הוא ראשו ורגלי העולם הם רגליו כמשל, **"השמים כסאי והארץ הדום רגלי"** (ישעיה סו' א'). וכעניין **"הלא את השמים ואת הארץ אני מלא"** (ירמיה כג' כד). ובאמת כי העולם יש לו מקום וזמן וגבול, והשם אין לו מקום ולא זמן ולא גבול. ועל זה אין העולם במקומותיו שווה במעלה, אבל יש מקום שהשפע האלוהי בו יותר זך כמו גוף השמש והירח והכוכבים בגלגלים שזה יותר זך מזה וזה יותר מאיר מזה. וכמו שקרה זה לחלקי הגלגל כן קרה לקצוותיו וכן לכוחותיו הפנימיים. ועל כן המדות מתחלפות מדת הדין למדת רחמים ומדת רחמים למדת הדין, רק ההתחלה והצור לכל שהוא הסבה הראשונה לכל נמצא, אין לו מדה, אבל מדותיו הם שפעים ואצילות והויות רוחניות נמצאו במציאות העולם ונתגלו לאשר היו איכויות בו בכח ויצאו לפעל בצאת העולם לפעל, אבל עצמותם השפיעם עם העולם, כי הם דברים צריכים לעולם. וזה לא יתכן שיצוייר בשכלנו איך הוא, כי כמו שלא נשיג עצמו כן לא נשיג אמיתת מדותיו הנאצלות מעצמו ובהן מנהיג הכל. אבל נדע אנחנו בשכלנו כי הן עשר מדות ונחלקות בעולם ובשנה ובנפש לעשר עשר, ויהיו בכללם י"י, על כן שמו מכונה כך. וחלוקתם תחילה ג"ז ג"ז ג"ז, על כן ראשית הג"ז לעורר על ג"ז ספירות. ועל כן סוד בראשית בשתאר ג"ז ברא אלהים א' הו"ה, והן ג' ספירות ראשונות. מחשב"ה, שהיא בגימ' ספירה והיא השכל. וחכמה, שהיא בגימ' בנויה והיא החיים. ובינה, שהיא

נר אלהים

בגימ' באדני והיא הניב. והכלל ספירה בנויה בהיכל, הכוללת השכל והחיים והניב, מחשבה וחכמה ובינה. והמחשבה לנו סבה להחכימנו, והחכמה סבה להביננו ההשגות המושכלות לנו. ולפי שהיו אלה השלש השגות לנו קודמות זו לזו וסבות זו לזו, כמו שזה מושכל ראשון אצלנו חייבנום לשם, ובדעתנו כי אין לשם עצם זולתם ואין להם מציאות אלא השם, כי השם הוא הם והם הוא, אלא שהוא האציל כוחותיהם על הברואים ושמן בהם. שאם נצייר אלוה בלתי מחשבה, ואנו צריכים לציירו במחשבתנו ולא נשיגהו בלתי מחשבה, נהיה בהמות. ואם נחשוב שהשגנוהו במחשבה ובציור שכלי היה ציורנו מקיף האלוה, וזה נמנע כי האלוה מקיף כל מצויר ומצייר בציורו ואין מי שיקיף בו. ואיך יקיף בעל התכלית לבלתי בעל תכלית, והלא זה מושכל ראשון, שאחר שהוא ית' עילת העילות וסבת הסבות צור והתחלה וראשית ואחרית לכל, איך ישיג שום שכל מה הוא. ועל כן נקרא שכל קדמון וראשון שאין מחשבת זולתו יכולה להשיגו, רק כדמיון כל מה שנתעלה מהם דבר, ישיג הדבר ההוא מה שלמטה ממנו, ומכל צד יקיפנו רק לא יכיר מעליונו כי אם מציאותו לבד, מצד שהוא משיג שהוא לבדו לעצמו לא המציא עצמותו. וכל זה מבואר בספרי החכמה, על כן לא נאריך בו הנה, אבל נפסוק הנה העניין הזה ונתחיל לדבר בכללי המצוות ובקצת חלקיהן כאשר תשיג ידינו בעזרת בוראינו. ונתחיל מהמצוות הנמצאות עם האדם עצמו תחילה, כגון מצות ברית מילה שהיא לו ראשונה.

סוד ברית מילה

נר אלהים

יש לך לדעת תחילה המספר הקבוע על זו המצוה בשמה והוא תרי"ב פ"ה, ורמזם ארבע חיו"ת. ופירוש הדבר כי האדם ראשית בריתו היא מן שלשה דברים שהם מותרים ואסורים, ר"ל מותרים במקומם ואסורים בזולת מקומם, מותרים בזמנם ואסורים בזולת זמנם, מותרים בגופים ידועים ואסורים בזולתם. והדברים ההם השלשה הם, ע"ז וג"ע וש"ד. ודע כי מאלה השלשה נברא כל אדם חוץ מאדם הראשון שלא נברא מאחד מהם. ותדע שכל עבודה שהיא בלתי מפורסמת לכל שהיא ראויה לעבדה היא ע"ז אצל פרטי האומה בכלל. ועל כן נאמר, מאי עבודה זרה, זו עבודה שהיא זרה ממנו. ואל תשים לבך למה שחושבת כל אומה שהיא לבדה עובדת את השם וזולתה עובדת עבודה זרה. כי האומה שהשם דבר עם נביאיה היא שכל חכמי שאר האומות מודים שהשם למד לאומה ההיא המיוחדת לו ית' עניין עבודתו באמת. ומי שתופש דרך אחרת הוא טועה, ולא יתבאר בלא ספק זה הטעות עד שיבוא אליהו שהוא הנביא שהיה חי בזמן הנביאים ועודנו חי ויתגלה, ויגלה בנבואה מי טעה ומי לא טעה.

ועל כן שמו אליהו הנביא שאמתתו ידועה מאותיות שמו בהחלק שני השמות לשלשה, בראשונה ב' ואחריו ד' ואחריו ד' וסימניך בד"ד. ואמנם הוא מתגלה בכל ברית מילה, כל שכן שמתגלה בכל ברית לשון. שכל מכת"ב מלא סודו ברית לשון. וסוד ברית המילה, ב"ן, הוא שב"ת, אשר צורת"ו בכל, והוא ד"ת רחמי"ם. ואם כן מדת רחמים מברית המילה. ואמרו שממנו נברא כל אדם, הוא, שאם אין עבודה שהיא זרה לפרסום לא

נר אלהים

תתעבר האשה. ומנהג עובדי עבודה זרה משאר האדם כמו הכשפנים, היא לעבדה בסתר. וכך התורה מעידה **"ושם בסתר"** (דברים כ' טו'). וכן המזדווג לאשה עושה בסתר בכל יכולתו אפילו במותרת לו כל שכן לאסורה לו ששניהם גונבים דעת הבריות ומתכסים מהן בכל כוחן. ואם כן הפועל הזר ההוא ע"ז הוא. וכן כתיב **"להצילך מאשה זרה"** וגו' (משלי ב' טז'). ואם אין שם גילוי עריות בין שניהם לא יתחברו גוף לגוף, ואם לא יתחברו איך יצויר מהם ציור תולדה שאין מציאותה כי אם מהזווג. ואם אין שם שפיכות דמים לא יולידו, כלומר שפיכות דם האיש שהוא זרע לבן ושפיכות דם האשה שהוא זרע אדם. וכן כתיב על מי שפועל השפיכות ההוא בטל ממנו שהוא **"כרות שפכה"** והבן זה. ועל זה העניין הוצרכנו לברית מילה לרמז שהכח המשולש בנו בשלש עבירות החמורות שבתורה השלכנו מעלינו ובטלנו מלהמצא עמנו מקטנותנו, רמז לזכירה אצלנו שבעת שיפתנו היצר לעבור על אחד מהם שנשיב לו, כבר לקחת חלקך אין לך עלינו דין ודברים שכבר מעת חיותנו פרענו לך חובך, והנה לנו עדים ברית המילה וברית הלשון. וכל זה מפני שכך דרכו של יצר הרע, היום אומר לו עשה כך ומחר אומר לו עשה כך, עד שאומר לו לך ועבוד ע"ז והולך ועובד.

ואין ספק כי אחר אלה ההערות אשר העירותיך אליהם על פי סוד המצוה האלוהית הזאת ששמתיה לך בצורת יסוד לכל המצוות, תוכל לבנות אתה עליה ועל כל חברותיה בתים גבוהים ועליות מרווחים. כי זאת היא דרך יי' לכל חכם. דע שהרבה

נר אלהים

פעמים יבקש מי שהשיג דבר מן העניינים הנפלאים להורות על מה שקבל, ועל מה שהשיגו אצלו בכתב או על פה, וימצא מונעים רבים מזה. וזאת היתה כוונה אלוהית לבלתי עבור המשכיל הגבול אשר נפלו הראשונים, אלא שכל מי שהשפע נשפע יותר עליו מזולתו וחסרו מונעיו יותר ממונעי זולתו, הוא אשר יכתוב ויאמר על כל פנים יותר מזולתו. ועל כן אין ראוי להאשים האמרים בין בכתב בין על פה, כי הכל לפי הכח ולפי מיעוט המניעה או ריבוייה, יהיה המונע מצד השכל או מצד הטבע או מצד הרצון או מצד ההכרח, אשר הוא המקרה. וזה הדבר בהשיגי סתרו לא מנעני הרצון מלגלות כי אם ההכרח. ועל זה הארכתי לפעמים במקומות ולפעמים קצרתי בתכלית הקוצר לפי החכמה ההיא לפי הזמן והמקום והאישים. ועם זה אין ראוי שתאשימני אם אאריך ואם אקצר, כי אכתוב מה שאכתוב בספר הזה אשר נקרא שמו "נר אלהים" לפי המזדמן לי בין רב למעט. ואמנם בהשלימי כוונתי בזה העניין שתשמע אצטרך לרמוז לך רמזי "ספר יצירה" בראשי פרקים שישלימוך בע"ה.

ועתה שמע מה שאומרהו בכלל כל דברי, והבן מאד עומק סתרי העניין הזה, גדול הערך ורב המעלה. אשר הוא יסיר מלבך כל ספק בתחילת מחשבה, והוא יהיה עניין כולל כוונות נכונות עליונות ותחתונות. והוא שצריך לך שתדע ותאמין שכל אמונה שאין עמה ידיעה מספקת ללב, המקבל דברי זולתו, יהיה רבו או חברו או תלמידו או יקבל מספר כתוב, אין האמונה ההיא אמונה שלימה, כל שכן שאינה ידיעה כלל. ועל כן אם אין

נר אלהים

הקדמות לאמונה לא תתקיים תולדתה בלב, ואם יש לה הקדמות ממין חכמה אחת ואין לה הקדמות ממין תולדתה לא יתקיים בשרשים ההם הפרי הנולד, מפני שלא נולד ממנה אבל מזולתה. והפרי ממזר אצל המאמין, ואע"פ שהוא לא יכיר זה לפעמים. וזה דומה למי שזרע חיטים בשדהו ובעת הקציר הלך וקצר בשדה חברו וטעה בין שתי השדות ולא השגיח במה שקוצר. וקצר זולת מה שזרע ויצא ותקן ואכל וחשב שחיטים אוכל והוא היה אוכל שעורים כבהמות. כן זה המקבל מתוך שהוא סומך על מה שהקדים לו מחכמה אחת או יותר ממין אחד או משני מינין או יותר מהם, יחשוב שכל מה שימסר לו בחכמה אחרת שהיא זרה מחכמותיו. ואולי ביניהם ההבדל שהוא יבינהו ויחשוב שהתולדות שנולדו לו מזאת החכמה הן הן תולדות חכמתו הקודמת, ואין הדבר כן בשום פנים. אבל כל חכמה וחכמה צריכה אל שרשי מינה, ואמנם שרשי זולתה הם לה לעזר ולהועיל בצורת כלי האומן למלאכתו, אבל אינם שרשי חכמתו ולא פירותיה. והמופת על זה שאילו היו הקדמות חכמה אחת שרשים להוליד מהם פירות ותולדות מכל חכמה, היו ההקדמות מהם מחכימות לבעל התולדה האחת, וממנה היה יודע כל החכמות מיד בלא למוד ובלא הקדמה. והיו אז כל ההקדמות והטרחים לבטלה. ומזה תדע עוד שכל חכמה וחכמה צריכה הקדמות גדולות ולמוד רב להוליד ממנה תולדות האמונה והידיעה בה.

הנה תמצא איש שלמד מקרא כל ימי חייו והוא בקי הרבה, וכבר הקדמותיו הולידו לו תולדות חכמה בה. ואם תשימהו

נר אלהים

לקרוא בתלמוד "מאימתי קורין את שמע בערבית", ותאמר לו שיפרש לך בו פרק אחד, הנה יהיה סכל גמור בו. וכן יקרה לבעל התלמוד עם בעל המקרא. והנה הלשונות לעדים קרובים להביא מהם ראייה מופתית מושכלת מאד, שמי שידע לשון אחת לגמרי לא יבין דבר מלשון זולתו כי אם שידע שהוא מדבר לבד.

ואחר שהקדמתי לך זאת ההקדמה העליונה ראוי שתדע שלא תתקיים לך שום ידיעה באמיתת אמונת הקבלה עד שתבנה לה יסודות חזקים סובבים כל בניין חזק. שאם הם חלשים ותבנה עליהם עליות יפלו העליות עליהן, ויפילו גם אתהן. ואם רץ לבך להשיג תכלית אחת בלא הקדמה, דע שאתה מתרחק מן הנכונה. וכל מה שתחשוב להתקרב אל האמת בלא ההקדמות הראויות לחכמה ההיא שאתה משתדל בה להשיגה, אין ספק אצלי שתתרחק מאמתתה תכלית הרוחק. וכל מה שתוסיף להתקרב היא תוסיף להרחיקך ותפסיד עצמך ממנה וממה שהיה בידך בתחילה, ותשאר קרח מכאן ומכאן. ואם כן החכמה הנכונה היסודית העליונה הישרה בדרכיה היא שתוסיף בהקדמותיה של כל חכמה שאתה חוקר סתריה, ותוסיף עסק ולמוד בהן. כי הן מיסדות מעלות חדריה בלבך עד שיתקע בלבך סודה כיתד תקועה במקום נאמן ואז תצליח בכל דרכיך ואז תשכיל.

ואחר שהודעתך מה שהייתי מחוייב להודיעו לך מצד אהבתי האמת והאמונה המושכלת, ומצד רצוני להועילך בדרך החכמה,

נר אלהים

אינו נשאר בעדי עניין תועלתך ואם ישאר בעדך, האשם עצמך ולא זולתך. כי מי שחוטא לעצמו הפסדו בעצמו ולא בזולתו. והסכל כשיכשל יאשים זולתו ולא עצמו, והחכם לא יכשל, ואם יכשל עת מן העתים במקרה יאשים עצמו ולא זולתו. על כן בסמכי על טוב שכלך אגלה לך קצת סודות ורמזים שהם פלאות חכמה ב"ספר יצירה" על דרך ראשי הפרקים ואתה תבין מדעתך בע"ה.

ואמנם אתה צריך אל תנאי אחד שתתנה עם עצמך עליו. והוא שבכל עת שתשכל בספירות שלא תדבר בם בפה אחר שתתחיל להוציאם לפועל. שאם היית עושה כן היו מושכים את פיך עד שהיית מדבר כמשוגע, והשומע את דבריך היה קורא עליך **"חסר משוגעים אני"** (שמואל א' כא' טז') בתמיהא. אבל מאז בלום פיך מלדבר ולבך מלהרהר ועוד שוב וחזור חללה אליהם בצורת רצוא ושוב, כמו שאגיד לך לפנים. ודע כי אני לא אכתוב לך כל מה שידעתי ב"ספר יצירה" על פי הקבלה, אבל ראשי פרקים יספיקו לך בו. כמו שאמר שלמה החכם ע"ה **"תן לחכם ויחכם עוד הודע לצדיק ויוסף לקח"** (משלי ט' ט'). ויהיו לך דבריי מאירים עיני שכלך אם תרצה ללכת בדרכיי אשר אורך בו מה הם ואיך תפעל במה שתפעל בו. כי אחר שהדרכים רבים איך הייתי יכול להורות לך הדבר הנכבד הזה אלא כך. ואמנם אני אבחר הדרכים הקצרים שאני יודע שמספיקים לך ואעזוב הארוכים החמורים, ויהיה לך בזה שתי תועלות, אחת להמעט גוף הספרים, ואחת להקל עליך מהדבר החמור. כי אחר שאמסור לך המפתח שבו תפתח השערים שפתחתים אני

נר אלהים

בו ונכנסתי בם עד חדרי חדרים, הנה גם אתה אם תמצא חן בעיני מי שאמר **"ותחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם"** (שמות לג' יט'), הנה ידעתי כי אז תבוא אל בית יי' העליון ותחיה לעד.

ומעתה אני מחל להקדים הקדמה אחת קצרה לפני התחילי בספר הנכבד הנקרא "ספר יצירה" המיוחס לאברהם אבינו, שסודו אמר"י נבוא"ה כמו שנגלה בסופו, וכמו שראש ספר יצירה שסודו יצ"ר ספיר"ה, ורמז יצ"ר היצרי"ם, וההקדמה ההיא היא מועלת מאד במה שכוונתי לגלות אחריה. ואמנם ראיתי אנשים רבים חולקים על קבלה זו רצוני לומר על היות זה הספר מחובר על פי אברהם אבינו, וידוע אצלנו בקבלה שלא יתכן שינבא שום נביא מנביאי ישראל בלתי ידיעת השם השוכן בלבו, והוא לא יודע כי אם לפי סדור הנסתר שב"ספר יצירה". שבו ישיג הנביא הסדר הנסתר, ומשניהם ידע שם המסדר וידבר אליו וישיב לו, ואז יורה הדרך אשר ילך בה ואת המעשה אשר יעשה. ואם תאמין שאברהם נביא השם היה, תתחייב להאמין שידע סתרי הספר ובו פעל ועשה כל מה שעושה וסופו של הספר מוכיח על תחלתו. ואם כן אל תפלא על היות הוא בעצמו המחברו. וההקדמה היא שבמקום שתראני משים על האות או על התיבה נקודה אחת או הרבה שתבין מיד שהיא רמז להעירך אל סוד גדול ועיין בו מאד עד שתוציאהו לאור ותבינהו. ואחר שהעירותיך על זה אחל לבא' רמזי ספר יצירה.

רמזי ספר יצירה

דרכי הקבלה הידועה למקובלי הנבואה הם רבים מאד, ומתוך שהמקבלים הם במדרגות רבות נחלקים זה מזה נקראו הדרכים ההם רוח. שהרוח בטבעו נחלק למחלוקות רבות, גדול וחזק בינוני שווה קטן וחלש. ונקראו מים שהמים יש להם טבעים משונים ומהם מרים ומהם מתוקים ומהם כך ומהם כך, וכן המקבלים יש מי שמתחכם וחכמתו מרה לו ויש מי שחכמתו מתוקה לו. וכן שנויים אחרים רבים בהם ונקראו אש דמות פעולות האש שגם הם פועלים כמוהו טוב ורע מות וחיים. וכן נקראו בשמות הרבה מושאלים כאלה לדמות אותם בפעולותיהם לפעולות הנפעלות מאלה. והמשכיל לוקח מן הטוב ומן החיים וחי בהם, והסכל עושה ההפך. ועל זה אמר הנביא ע"ה **"מי חכם ויבן אלה נבון וידעם כי ישרים דרכי יהוה וצדיקים ילכו בהם ופושעים יכשלו בהם"** (הושע ד' י'). הנה כבר גילה הנביא כל הסוד והוא יושר דרכי השם, ועם כל יושרם אין הפושע יכול להנצל מהכשל בהם בעצמם. ומי ראוי שיכשל בדרך הישר, כי אם העיור, שאין לך עיור גדול מן הפושע, ואין לך פקח גדול מן הצדיק. על כן, במה שבו הצדיקים משכילים, בו בעצמו הרשעים נכשלים. והנה ראה עקיבא, מה שראה אחר, וזה השכיל וזה נכשל וזה אמר שתי רשויות ולזה נאמר שלום שלום. אבל **"אין שלום אמר יהוה לרשעים"** (ישעיה מח' כב'). ורמז נכנס בשלום ויצא בשלום, וזה נכנס לתרבות רעה ויצא לתרבות רעה. וסתרו שלום לימיני ושלום לשמאלי, והימין כנגד השמאל והשמאל כנגד הימין.

נר אלהים

והנה סוד השמאל הוא שלום והוא מושל ודעהו. והנה סוד הימין סמו"ט וכל השומר סמו"ט לעולם לא ימוט. וסודו ראשי תיבות, ס'ור מ'רע ו'עשה ט'וב בק'ש שלום ורדפה'ו וסופי תיבות הנשאר שמ"ו. והרמז שלום שמו של הקב"ה שנאמר **"ויקרא לו יהוה שלום"** (שופטים ו' כד') והוא שם לו, תראה במה נכנס ובמה יצא. ואחר שהדבר כן בעת שתכנס הזהר כך ואל תהרוס הגבול הקדוש לעלות אל יי' פן יפרוץ בך עד שתתקדש מכל טומאה. והטומאה הגדולה היא סכלות הלב בהכרת הצורות הקדושות העליונות ובהכרת אמיתת השמות המעידים על מציאותן ועל כוחותיהן ועל פעולתן בכל. ויש טומאות רבות אחרות למטה מאלו, ואם לא תסיר כל טומאה ותטהר בעצמך, וכל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש וטהר, וכל דבר אשר יבוא במים תעבירו במים וטהר, איך תהיה טהור.

וידוע שהנפש אע"פ שאינה אש טהרה באש, והגוף אע"פ שאינו מים טהרתו במים. ואם לא היתה הנפש חזקה יותר מן האש בבואה להטהר באש היתה נשרפת בו, ואם לא היה הגוף חזק יותר מהמים בעברו במים היה נפסד. רק מפני שהאש כללי והוא בעל מינים רעים, והנפש מצד אחד כמו אש ומצד אחר אינה אש ממש, ימצא אש שהוא שורף אותה וימצא אש שהוא מהנה אותה וימצא אש שהיא מנהיגהו. על כן בהתקרבה אל מה שלמעלה ממנה תהיה אשה שאצל עליונה שורפת אורה כמו שנשרפות נפשות נדב ואביהו בהקריבם א"ש זר"ה, שסודה מד"ת הדי"ן והיא הנפ"ש והחכמ"ה, כמו שנאמר עליהן בקבלה גוף קיים ונשמה נשרפת. ורמז ינוקא דהוה קא דרישא במעשה

נר אלהים

מרכבה יצא אש מחשמל ושרפתו (תניגה יג.). והוא שגלה השם הסוד העליון באמרו **"בקרובי אקדש"** (ויקרא י"ג). והנה הוא חסר ו' **"בקרבי"** כתיב, בסוד **"על כי אין אלהי בקרבי"** (דברים לא' יז). חשבהו ותבינהו. וכן אקד"ש סודו א"ש ד"ק וכללו קש"ה, מדת הדין קשה.

וכבר רמזתיו בסוד נשימ"ה שהוא שם ידוע, והשם יכפר חטאתינו, ובהתקרבה למה שלמטה ממנה תנהיגהו כרצונה וגם בהיותה בינתיים תהנה מזה ומזה. וכן הגוף אע"פ שטהרתו במים אם יכנס בגבול שהוא נמנע ממנו יצלול וימות, ואם יכנס בשיעור יטבול ויטהר, ואם לא יכנס כלל וגם לא יטמא אין הזק אם לא יטבול. ועל כן השיעור מ' סא"ה, והסוד מ' וס' שבלוחות בנס היו עומדין. וידוע שהנפש אין טהרתה במים כי הנפש עולה ליי' ועל כן טהרתה בדבר עולה, על כן **"ריח ניחח אשה ליהוה"**. והגוף אין טהרתו באש כי הוא יורד **"ולא המתים יהללו יי' ולא כל יורדי דומה"**. ועל כן טהרתו בדבר יורד שהוא יותר קרוב למינו. ואמנם השכל הנמצא בין שניהם והוא מכריע בינתיים שהוא הדבר הרוחני. על כן בהפרד הבינוני שהוא אשר היה משים שלום ביניהם, והוא רוח הנשימה הנכנס ויוצא באפים, כמו שאמר **"ויפת באפיו נשמת חיים"**, שהסוד שנים חי מת. והוא כי הרוח האשי הוא חי והמימי הוא מת והמכריע לא חי ולא מת כי אם בכח, ובעת הפעל אם יחיוהו יחיה ואם ימיתוהו ימות. הנה פרידתו גם כן סבת חיי הנפש ומיתת הגוף, אם זכתה הנפש בעברה באש ונטהרה ונפשטה מכל הכוחות אשר תחתיה המונעים מעלתה או פרידת הרוח

נר אלהים

היא סיבת מיתת הנפש והגוף יחד. ועל כן נאמר בשתי רוחות שאחת עולה ואחת יורדת בקהלת (ג' כא), בפסוק **"מי יודע רוח בני אדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ"**, זו לטבעה וזו לטבעה. ועל כן מותר לשחוט הבהמה והדומים לה כי נפשה מן הארץ. כמו שנאמר **"תוצא הארץ נפש חיה למינה"**, וזו נפשו של אדם הראשון. כי אחת יש לו תחתונה בהמית, ואחת יש לו עליונה שכלית, ואחת יש לו אנושית מדברת. השכלית שמימיית והבהמית ארציית והמדברת רוחנית. על כן קול ורוח ודבור, וזו היא רוח הקדש בצאתה לפועל.

על כן החל בעל "ספר יצירה" בעניין נתיבות החכמה שהם עניינים אלהיים. ואחר כך. זכר ספרים וספר וספור וספירות ואותיות שהם נתיבות אלוהיות ואנושיות, לדעתם במ החכמה האלוהית להעלות הרוח אל העליונים ולהדביקה במ. ואחר כך זכר היצורים כולם ואיך נוצר כל יצור ויצור עם כוחו המיוחד לו מצד החכמה האלוהית המשותפת עם האנושית. והיצור כולו דבר בהמי חמר מת בטבעו בלתי חכם. וידוע שאע"פ שכל חכם חי אין כל חי חכם, ואפילו אם היה החמר חי, אם כן כבר היה אפשר שלא יהיה חכם לפי מה שהקדמנו, אבל לא היה נמנע מפרטיו אבל מכולו היה נמנע, אחר שאין הכרחי להיות כל חי חכם, כל שכן שידענו באמת שהוא דבר מת בטבעו וכשישתתף אליו דבר חי אז יחייהו, ובהפרדו ממנו ישאר מת כאשר היה בתחילה. ועל כן הנה העולם נחלק לשני חלקים ראשונים, ואחד ממוצע בינתיים. [הראשון] הוא דבר חי

נר אלהים

וקיים תמיד ולא ישיגוהו מות לעולם בשום פנים. [והשני] דבר שהוא מת לעולם בטבעו לא ישיגוהו חיים לעולם, [והממוצא] דבר שישגוהו חיים ומות לעתים, והוא שתוף חלקי העליונים עם חלקי התחתונים. על כן הנפרדים מהחמר לעולם חיים, והחמר הנפרד מהם לעולם מת. והחמר המשותף אל חלקיהם בחלקיו כי בכללו לא יתכן שהוא פעם חי ופעם מת, על כן המשותף נופל תחת הזמן, ומה שאינו משותף אינו נופל תחת הזמן. ואם כן בהכרח כל משותף פרטי הוא, וכל נפרד כללי הוא. על כן אינו נופל תחת הזמן. וחלקי הדברים הנופלים תחת הזמן הם החלקים האפשריים שנופל על כל חלק שהוא נמצא בעל צורה בכח ואפשר שימצא ואפשר שלא ימצא.

ודע כי הפילוסופים חשבו בעבור זה האפשרות שמצאו בחלקים שאין השגחת השם עליהם. וגלה ספר יצירה זה הסוד מבואר והודיע שהשגחת השם עצומה בחלקים גם כן כפי מה שהם כמו שהיא עצומה בכללים כפי מה שהם. ואם יש הבדל גדול ביניהם אינה נעדרת מהם, וזה ידענוהו מאמרו שבשמו חתם הקצוות השש, ובאותיות ובספירות נברא כל דבר. עד שאמר שכל הדבור וכל היצור יוצא בשם אחד, ונתן טעם הבריאה לכל משכיל להבין איך נוצר ונברא כל דבר ודבר מהמציאות הכללי והפרטי הנחלק לחלקים כלליים ופרטיים. ועל כן בעיינך בסוד הספירות יתגלו לך מהם כל הממשלות הראשונות העליונות, שנאמר עליהם "כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם" (קהלת ה' ז'). ובעיינך בסוד האותיות ובחלקיהם יתגלו לך מהם הממשלות האמצעיות הרוחניות אשר בהם חקוקות וחצובות

נר אלהים

כ"ב אותיות. ובעיניך בסוד היצור יתגלו לך ממנו סודות המרכבות הגופניות. ומשלשתן תכיר מעונו ותשיב יוצר על מכונו.

ואמנם אחר דעתך אלה הדברים ויתעלה ויתגאה שכלך להשתכל בעליונים, השתכל. אבל "אם רץ לבך שוב למקום שלכך נאמר רצוא ושוב ועל דבר זה נכרת ברית" (ספר יצירה א' ז'), ועל דבר הזכרת דברות שהן ספירות מספרות. ועל כן בשמעך מהן קול דברים יהיה שובך במהירות אל (ועת) [הדעת] האנושית, ואחר כן אליהם והסתר פניך מהם, ובגלגול זה אם תברח מהם, תברח אליהם חללה כמראה הבזק, כמראה העגול, בסוד הקשת שהוא בצורת חמר ראשון שהוא מקבל המראים כולם הקבועים במציאות, כמו שהחמר מקבל הצורות כולן. וכמו שאלה חמש כך אלה חמש, וכמו שאלה ב' עליונים וב' תחתונים כן אלה. ואמנם מה שזכר בספר לפי הסדר ל"בנת"יבו"ת, ואמנם שהם פלא"ו ת' חכמ"ה, הוא רמז למעשה בראשית ולמעשה מרכבה מדרך "ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר". שהיא ספירה הנקראת ספירת הלבן והוא רמז לשלג שתחת כסא הכבוד שממנו נבראת הארץ. שסודו "כי לשלג יאמר הוי ארץ" (איוב לו ו'). וביאורו י"ש ג"ל ה"ו וכללו ראוי להשיג משד"י. וזו היא הברית הנקראת בראשית"ת מצורפת עם מ' ט' ט' ר' ו' נ' וסודו נתגלה ב"מ ת"ן תורה. והוא סוד גדול איני רשאי לבארו מובן כי יש בו ח'ם פן יפרץ פרץ. וחש"ך ואו"ר שני עדים נאמנים. ואם תדע להשיגו יחלשו שדים שכנגדך, כי הם חלושי כח כנגד כחך הגדול ותבטל כל כשוף ממך. ודע כי

נר אלהים

הכשוף נברא מן תה"ו שהוא י"ש מאי"ן ועליו רמז יו"ם הכפרי"ם אשר הכהנים הי"ו מכפרי"ם בו כל חטאת השנה שהיא חלק הזמן. על כן נאמר בסודו יום אחד זה יום הכפרים בסודו יום הספירה. והסוד א' מיוחד וזהו שם הגלגל אשר א' ל' נ' י' ש' מ' ו' והרמז "יהיה איש מלחמה יהוה שמו". רמז יו"ם ד"ן א"ש ורמז יו"ם השו"ה. ואם כן השם הוא שם הכינוי המנהיג את הגלגל פנים ואחור בכח השם המיוחד השוכן.

ואחר כן אמר חקק. דקדק להבין מזה ר"ח וחברם אל י"ה ותבין סודם. כי כל דבר ודבר עשוי באמצעות השמות החקוקים עליהם לפי האותיות. וזהו סוד חקיקה כי צ"ב אותיות הוא בצבא שלו, וזה הסוד יתגלה לך משם בן מ"ב מ"ב מ"ב המצורף עם השם המיוחד בצורת ש"ש כנפי"ם לאחד. והסוד כ"ף זכות וכ"ף חובה ולשו"ן ח"ק מכרי"ע בנתיים, ועל כן חמ"ש כנגד חמ"ש, אמ"ש כנגד אמ"ש, והשאר ד"ו מ"ה זה לזה מתאחדים ג"ב ל' ג"ב, חו"ל קד"ש דם דת. כי חתם חול בכל קדש במ חתם קדש בכל חול. חלק רוח ומים, חק מים לרוח, חק רוח למים. "חק נתן ולא יעבור", ועל כן חלקו רחמים, והסוד חלוק חמרים, כי חלקו חמר האדם שהוא חמר ודם, ועל כן דם מרוח גם רוח מדם. והבן אלה העניינים הם פלאות חכמה כי יש מאל"ף הכחו"ת וממנו קבלנום ועליהם בנה בתים.

בשלשה ספרים. בספירה של שם משלש בכ"ו, ועל כן ספ"ר ו' ספ"ר ו' ס"פ ו"ר משולש בסוד שמ"ו. והסוד שם ו' יסע שם ו'

נר אלהים

יבא שם ו' יט, וזהו סוד השם המפורש באמת. טב"ע אי"ן לח"י וכולם אח"ד אח"ד אח"ד ט"ל יוצא משם ו"ז כ"ו, וכן שלש"ה ספרי"ם, כ"ו, ה' חכמ"ה ה' תבונ"ה ה' דע"ת, והסוד שלש"ה ה"ם הש"ם. הנה זכר ונקבה בזכר ונקבה בראם ועל כן סוד ההיות כך, חק"ק י"ה חצ"י ז"ה חצ"י ז"ה ועל כן חצי השם ככל השם, לכך השם חצי השם, חצי השם י"ה בכל השם יהו"ה, כי כל השם הוה משהיה חצי. ואלה הם גלגוליו והבינם.

עשר ספירות בלימה. ואלה הם עשר ספירות מהאלוה, שכל האלהות מעושר מערשו. וזהו שמו מיוחד תי"ד קדי"ש אינו נאמר כי אם בעשרה, ט' מתגלגלים וא' קטן שהוא י', ועל כן תשעה קטן קבלה מסוד י' רמז ואם הוא קטן הוא גדול מכולם כי הוא שליח צבור זקן, זקן חלוש ביצר. וכך צריך שיהיה שליח ציבור חלש ביצרו לשבח יוצרו בציור של ח"ת, ש"ל חש"ק. וסימניך "כ"י ב"י חש"ק ואפלט ה"ו אשגב ה"ו כ"י ידע שמי" שד"י עמ"י.

ועשרים ושתיים אותיות. סודם א"ר, אמצע כל העולם, אמצע העולמים, אלף רש, שר אלף. והוא סוד ישראל, סבוב המצות הם כולם תורה, סימן ותהר, הוסף ו' ועשרים שהוא קשור עם עשר ספירות בלימה והוא הקושר והקשר והתר שווים יעלה כתר"ו, וכתר עיר שמו "ורשעים בחשך ידמו" (שמואל א' ב' ט'). ואם שמו עיר יהיה אז מפורש ומפרש ספירות אותיות ומפרש לעם אותיות התורה. והכל או"ר מלא רוח הקדש שר ואלוף. ואמנם סוד שכל הפועל והוא או"ר העולם כולו רוא"ה ואינו

נר אלהים

נרא"ה וסודו אור וחשך מאיר לפקח, ואין העיור יכול להשתמש באורו כי הוא אצלו אור חשוך. וכח ראשו בכח ראשי שמו יזרעאל בחלוף ש"ז. אור הוא נהר אינו נהר הוא אור אינו האור אינו נהורא ונהורא עמיא שרא מקטר חרצין ושרי קטרין מפשר חלמין וגלי רזין דרזא דנא גלי לי. ואמרו יסוד י' יסוד"ד בכח ילי והוא כלל לכל. וה"ו יל"י סי"ט על"ם שלש אמות שלש מאות הרי ש', תשאל שמו מ"צ פ"צ סוד מ"צ ו"ה צ"פ י"ה להשתכל בצפי"ת מרכבה בהוי"ת המרכבה צופה וממיר משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים. על כן מציצה במילה, כי י' ספירות במילה י' ספירות בפה י' ספירות ביסודה בסבוביה סתרי פיו במילה סתרי מילה בפיו סתרי הויה בפה סתרי פה בהויה בעטרה שעטרה לו אמו. על כן ג' אמות דמות ג' אבות כי האבות הן הן המרכבה א' ה' ו' י' ד' אות יות גם האבות הן עשר ספירות בלימה א'ב'ג'ד' על כן שלש מאות, של מקראות, אות של שם, שלש אותם, שתף אמ"ש יום, יה"ו רמז אני יי' הו"א שמ"י, אבל עוד שתף "אני יהו"ה הו"א שמ"י" ועיין סופי תיבות ומצא שם. ועיין בראשי תיבות ותמצא האיש, חבר אני עם שמי ותמצא הוצאת יש מאין, והסוד איש מאין שיאמין בשם מלאכו מטטרון.

דע כי שלש אמות אמש הנזכרות הם אלף מם שין, וסודם אל מם מם שני, וכל מם יסוד. על כן אמר כ"ב אותיות יסוד, ותבין משם פניאל נפלאים מעשיך יי'. והסוד אלף מם שין מנשים לאף, וזהו מאמר "אלף רוח חק מכריע בנתיים" (ספר יצירה), ומצורף חור פאל, כלומר כח חריף ודק. הנה מ"ש הוא ספר

נר אלהים

פרס או סם רם או מס מר קבוע, וזה סוד מס"ר ל"י כי ממירים תמיד השמות זה בזה כי זה קשור בזה. ועל כן אמר "וכולן אדוקין ז"ה בז"ה" (שם).

ודע זה ומי שמסר את השם לכלי רקם בלחש לשבח בו את היוצר הוא כמו בן רקם, גם שוט"ה הי"ה כנע"ר שמסר דבר גדול למי שאינו הגון. **"נזם זהב באף חזיר"** (משלי יא' כב'). והיה לאף ולחמה ולקצף גדול. והנה אמש סודו מקרא כלומר רוח של אדם מכריע בין המקראות להוציאם. ועל כן סודו א'דם מ'לאך ש'טן. ואם כן מ"ש הוא סוד שתי המדות העליונות, ושלשתם דמו"ת אד"ם. ועל כן אדם מכריע בנתיים, זכה שב מלאך לא זכה שב שטן, וזה סוד העליונים והתחתונים. והנה השטן עולה ומשטין יורד ומתעה נוטל רשות ונוטל הנשמה. ומן מאמר נוט"ל רשו"ת ונוט"ל נשמ"ה תשיג סוד מטטרו"ן לשו"ן הלשונו"ת, כלומר מנהיג כל הלשונות מערבב ומחס"ר לכל אדם אשר הוא בעל ד"ם ר"ע, והוא בעצמו חכ"ם מדב"ר לכל מי שיש לו לב טוב, ויכול להתפאר עם לבו לומר לבבי ער, והוא שמח בעם רב, כמו ששמי ברב עם הדרת מלך. והוא בעל חמש **"כי המשפט לאלהים הוא"** (דברים א' יד'). והוא מלאך האלהים. ובעבור המשפט שהוא דן הרשעים בגיהנם י"ב חד"ש מפני שלא ידעו שם בן י"ב שסודו חד"ש, נקרא אצלם שטן ומלאך המות ויצר הרע. ובעבור שמחדש רוח נכון ולב חדש במשכילים, נקרא מלאך האלהים. ומפני שמדבר עם הנביאים בדמות אד"ם, נקרא אדם, בסוד **"דמו"ת כמראה אד"ם עליו מלמעלה"** (יחזקאל א' כ'). ועל כן סוד שמ"ו וסוד שמ"א וכף זכות

נר אלהים

עולה מלמטה ממים מחסד מלבנה ומצדק, וכף חובה יורדת מלמעלה אש מאש מן המשפט. "כי באש יהיה נשפט" (ישעיה ס"ו). ואילמלא מקרא כתיב לא היה אפשר לאמרו. וזה אמת כי סוד נעלם הוא, וממנה קשה וממנה רפה. כי מדת הדין של מעלה קשה מפני שהוא מהמשפט הטהור הנידון בתשרי במאזנים של צדק, כי הוא דין ישר. ומדת הדין של מטה רפה מפני שהיא מהמשפט הטהור הנידון בניסן בפלס של פסח ברחמים. ועל כן משם התחלת משיבת הימים והוספת האור בעולם, וחסרון הלילות והחשך מהעולם, בסוד מדת יום ומדת לילה על פי אור וחשך ויום ולילה וערב ובקר החתומים בתחילת היצירה והבריאה ביום אחד. וכן בצורה זו הארבע תקופות, כי השנים למדת רחמים רפה וקשה. ומסוד השם המיוחד תדע זה בצורת היותו מרובע, היות בו ב' אותיות שוות, ואחת בתכלית הקרבה להן והיא ו', ואחת בתכלית הרחק מהן וכשתשווה אלה השנים ותחברם ישיגו את הרחוק בשווי.

והיודע סוד העבור שהוא סוד שנה ידע סוד העבור של העולם וסוד העיבור של הנפש. כי על כן היו כל האותיות כ"ב והיה שם השם מצד אחד יהו"ה ומצד אחד אהי"ה. כי הספירות הם מן א' עד י' והם ה' כנגד ה'. ועל כן נוסף ו' בסוד "ואהיה אצלו אמון" (משלי ח' ל'). וסוד אמון הוא סוד ארבע אותיות בסוד, שם תפארתך. ובסוד "שמך תורק שמך" (שה"ש א' ג'), והן ארבעה אותיות. כי שם אות, סובל זכרות ונקבות. "והיה לאות", "אות היא לעולם". והסוד, באות ה' ברא העולם כמו בה' בראם, והוא י"ה, וסודו א'ב'ג'ד'ה', ה' ספירות, וכן י"ה, יו"ד

נר אלהים

ה"א. הנה ה' הוא לבדו כל השם. גם מדרך רבוע ה' שהוא כ"ה, שים עמו מלואו שהוא א' שרבעו בעצמו הרי אכ"ה, וסוד העבור אכ"ה הכ"א. וכן ו' הוא אהיה א'ב'ג'ד'ה'ו', והסוד של השם הוא כך, א'ב'ג'ד' א'ב'ג'ד'ה' א'ב'ג'ד'ה'ו', י' י"ה יה"ו. והתיבות ד'ה'ו' וצירופו הו"ד; והוא סוד השם המשולש המתגלגל ברבעו שהוא שם גדול ונורא. ומתגלגל בסימני י"ה מכל צד ואפילו באלכסוניו להורות שבו השם משגיח בעולמו מכל פנה ומכל פאה. והנה בגלגול זה השם שסודו ל' הוה כ"ו היה י"ו יהיה, יעלה הנסתר ויכל"ו וסימניך **"ויכלו השמים והארץ"**. וסודו ע"ב הוא גלגול חסד והשאר גלגל הרי גלגול גלגל, גלגל גלגול. והוא אהי"ה והכל חל"ק, לק"ח, והנסתר יהיה הוה מ"ו לו"י יהו"ה היה הוה יהיה, וכן כלת לו לוי. וזה יובן סודו ממאמר שב"ט לו"י לא עבד ע"ז לעולם.

אמנם אנו"ש הוא אשר נאמר עליו **"אז הוחל לקרוא בשם יהוה"** (בראשית ד' כו'), והיה זה כנגד זה. גם אליהו הנביא הוא משבט לוי, כי הכהן הוא לוי, וישראל הוא תחת הכהן והלוי, שהכהן, כהן לוי ישראל. תוך התיבות ש"ר הו"א, ראשי תיבות כל"י והוא שם מן ע"ב, סופי תיבות גל"י, שלשתם שר הוא יכללני. כהן ולוי וישראל, וה"ו יל"י סודו נודע לכן ראשו וה"ו יל"י. והלוי הוא לוי וישראל. והישראל הוא ישראל לבד. אם כן הכהן הוא אחד והוא שלשתם, והסוד כי ישראל הוא כלל אומה נבחרת מבין כל האומות ונבדלת לעבוד את השם בעבודה מיוחדת מובחרת ונבדלת מכל עבודות האומות. ומהכלל ההוא השני הנבדל מכל האומות אשר היה כללם יחד נכלל בשם המין

נר אלהים

שהוא שם אדם. בסוד שמ"א ד"ם, גם שמ"א ד"י, כי אמ"ש עם אש"ם דדי"ם מבדילים ביניהם, כי שניהם מעש"ה מרכבה, בסוד ש"ם בש"ם. הנה יצא מהם כלל אחד יותר נפרט, והובחר והובדל לעבודה מיוחדת מובחרת מובדלת מעבודת הכלל הראשון, ומעבודת הכלל השני. והכלל הא' כולל ע', והכלל הב' כולל י"ב, והג' הוא שבא אחד מי"ב, והד' הוא משפחה אחת משבט, והאחרון הוא איש כללי והוא הכהן הגדול מאחיו, ואינו משתנה כי אם בדורות. כן במציאות הכלל הראשון רוח כללי והוא רוח הקדש, וממנו רוח פרטי, וממנו ומהפרטי מים, וממנו ומשני הפרטים א"ש, וממנו ומשלשתן יסד מעונו.

הנה כבר רמזתי לך סוד האמות שהן אמ"ש שכוללים שלשת מיני אדם. והם, אנשים מלאכים שדים, וכן הנפרדים המדברים עם הנביאים הם מתהפכים בצורות משונות לפי מזג כל נביא ולפי מקומו ולפי חכמתו ולפי מחשבותיו ולפי זמנו ולפי דורו. באמרם פעמים אנשים פעמים נשים פעמים מלאכים פעמים רוחות. עד שאפילו על משה רבינו ע"ה נאמר קרוב לכיוצא בזה. כאמרם, על הים ראהו כגבור עושה מלחמה, ועל הר סיני ראהו כשליח ציבור מעוטף בטליתו, והראה לו קשר של תפילין, מסוד "וראית את אחורי" וכו'. וכיוצא באלה הם רבים כי כולם הם מדרגות להשגה השכלית הנבואית שהיה יכול לסבלה כל נביא ונביא כפי מה שאמרנו. ועל כן נקראו אישים מלאכים שרפים אותם שראו הנביאים, וכיוצא באלו השמות. ואמנם העיקר רמזו בעל הספר באמרו נמצא כל היצור יוצא בשם אחד. ורבים אמרו אמ"ש, א'ויר מ'ים ש'מים,

נר אלהים

ואחרים אמרו, טוב רע, ושלוש מכריע בנתיים, ואנחנו קבלנו עוד אמ"ש, א'ופן מ'לאך ש'רף. ועוד קבלנו יותר מעולה מכל הנזכר והוא הנראה לנו האמת. א' אמ"ת ש' שקר מ' מכריע, וסוד מכריע הוא שם. גם זו קבלת אמת משותפת במעלה אם זו א' אותיות מ' מספרים ש' שמות, וזה בצורה זו אב"ג הן ג' אותיות בעלות ג' צורות משונות זו מזו ולהם ג' מספרים משונים זה מזה, והם אח"ד שני"ם שלש"ה, ולהם שלשה שמות אל"ף בי"ת גימ"ל. ואלה השלשה עניינים אי אפשר שום נמצא להמצא בלעדיהם מכל הבריות, ר"ל אין בריה בלא צורה ואין בריה בלא מספר ואין בריה בלא שם.

הנה כבר ביארתי לך דעתי בסוד אמ"ש, ואם הוא סוד גדול מופלא ומכוסה, ועיין בהם וקח מהם הטוב. אין לי צורך לדבר בפשטי הספר ולא לפרש ענייניו על צורת שאר פירושי המפרשים אותו, כי יש מהם רבים שפירשו זה הספר אשר הוא כולו מיוסד על סתרי תורה ועל סודות היצירה ועל מדרגות המרכבה ועל כל דרכי הנבואה, לפי מה שהורגלו לפרש פשטי הכתובים. ויש מי שפירשו על דרך העניינים הטבעיים, ויש מי שפירשו על דרך משל וחידה. ואמנם המשל הוא בדמות דמיון להודיע בו דבר אחד. וזו הדרך היא הקרובה לדרכי זה יותר מכל הדרכים הנזכרים. ואמנם דרך פירושי זה בזה הספר הנכבד הוא על צורה אחת זרה מאד אצל מי שלא רגיל בענייניה, ולא זרה בלבד אלא שהיא קרובה אצלו להכחיש אמתתה. ורובם יכחישוהו לגמרי הכחשה גמורה, עד שלא היה ראוי להראות לרבים מן המתחכמים מאנשי תורתנו. ואולם

נר אלהים

דרכי זאת היא דרך הקבלה האלוהית הנבואית. ועל כן היא זרה מעמנו היום בזכות הנבואה בעצמה. כי אחר אשר לא ימצא המעיין בספר הזה רב שימסור לו דרכי הקבלה הנבואית בו, וגם לא ימצא ספר רומז הדרך ההיא כי אם אחר עיון רב, הנה זה יהיה עניין גורם הכחשת האמת על סתריה. ואמנם אני לא מפני זה אמנע מלומר בו מה שהורוני מן השמים על קצת דרכיו והמבין יבין.

ועל כן לא אביא ברמזיו כי אם כללי הדברים וקצת מהפרטים, עד שיספיק פירושי למי שאוהב דרך יי' זאת. ושמע מה שאומר אותו אחר זה, והוא שאגיד שכל זה הספר נבנה על שלש יסודות ואלה הם. ל"ב נתיבות של השם הנקרא כבו"ד והו"ד, הנחלקות לג' ספרים, כבו"ד הו"ד ב' הו"ד. והסוד ל"ב ל"ב ל"ב, שהוא צ"ו, והם לבב לבב. וזהו היסוד הראשון. אבל היסוד השני גם כן בעל ג' ספרים והם, הו"ד הו"ד הו"ד, שסודם מ"ה, חבר מ"ה עם צ"ו תמצא מצו"ה. ודע כי זה היסוד השני הוא שגלה לנו סודו כשקראו עשר ספירות בלימה, והוא בעצמו סוד יי' שהנא הו"ד. ועל כן חלקו לה' וה' שגם הם י', והנה החצי והם יי' מל"א שסודו אלהי"ם. הוא יי' ד' ה"א שהוא כ"ו מלא, כ"ף ו"ו כ"ו (כ"ו) [פ"ו]. הנה אם כן סודו ד' יוה"א וכן הו"ד יי' ויהיה חצי השם ככל השם. ועוד אם יי' שם שלם, הנה חציו שהוא ה"א מרובע עולה שם שלם, ויו"ד גם כן שם שלם. ועל כן סוד יו"ד וה"א הוא כבוד והוא לב, גם הו"א יו"ד. על כן ל"ב הו"א יו"ד ספירות, כי כל לב יוד הוא, ויהו"ה לעד נאמן. והו' הוד והבן זה כי הוא סוד גדול. ואמנם היסוד השלישי

נר אלהים

גם כן הוא עשרים ושתיים אותיות יסוד, והם משולשות, אמ"ש, בג"ד כפר"ת, ה'ו'ז'ח'ט'י'ל'נ'ס'ע'צ'ק'. ועל אלה העניינים השלשה כל העולם נתיסד, וזה עונה לזה ולא ימצא זה בלא זה, ר"ל השם והספירה והאות.

ועל כן גליתי לך סוד אמ"ש הפוך, ש'ם מ'ספר א'ות, וכל ספירה מספר. וכבר העירותיך על היות זה כולו נמצא באות, על כן סוד צ"ב או"ת שכל צבא סודו אות וכל אות סימן, ורמז ליצירה. כי כמו שכל סופר בידו עט ובו מוריד טפות מחמר הדיו, ומצייר ברוחו הצורה אשר יתן בחמרו, והיד כמו גלגל חי מניע וקושר הקולמוס המת, שהוא כלי לו לשפוך הטפות על הקלף, שהוא גוף מוכן לשאת החמר והצורה, כן כמו זה בעצמו עניין היצירה בעליונים ובתחתונים, והמבין יבין כי אין רשות לפרש. ועל כן הושמו האותיות לסימנים ורמזים לצייר בהם חמרי המציאות וצורותיהם ותאריהם ומניעיהם ושריהם ופקודיהם ורוחותם ונשמותם. ולפיכך נכללה ונחלקה החכמה באותיות ובספירות ובשמות, ואלה מורכבים מאלה. כי כל שם הוא מחובר משתי אותיות לפחות. וזהו שם י"ה שהוא כולל אותיות שתיים, גם כולל כל הספירות באות ראשונה, ובעבור שהספירות כולן בצורת גלגל מקיף בכל ונחלקו לשני חצאים ה' כנגד ה' והחצי הוא חשבון עגול בדמות כדור. על כן היה אות שני לשם ה' מחובר עם י' ונעשו שניהם שם אחד, גם היו חצי שם בדמות צורת י' עם ה', שהיו"ד שלם וחבורו שהוא חצי י' והוא ה' השלים השם שהוא חצי השם. ובעבור שהחשבון העגול גם כן היה עם ו' כמו שהיה עם ה' חובר ו' אל השם

נר אלהים

ונחתם בשם יה"ו מצורף עם אמ"ש, כל הקצוות שהן ו', והיה עוד נוסף על השם. והוא מה שכבר חובר ל' לפניו ולא אחריו ושבוזה האמצעי בעצמו אחרון לכל השם. ובעבור שיורנו דרך ההתהפכות הנמצא במדות האלוהיות אשר מצדם יתהפך כל מה שיתהפך בינינו, הושם אות אחרון שווה לאמצעי. וכאשר התהפך והתגלגל מזה הצד האחד בגלגול שווה, היה גם כן התהפכותו בזה הצד האחר הפוך ישר, כדי לגלגל עליו הצורות השלש הנקראות הויות הכוללות כל הזמנים. ולפי הצורה ההיא הישרה אשר נמצאת הפוכה ה"ה אל גלגול יו"ד כאשר נמצאת עם גלגול הו', הורנו בזה כאילו היה זה הגלגול מתגלגל בשני האי"ן על י"ו סביב סביב. ועל כן נוסף במבטא על אות י' ו"ד, כי ה' הורה על ד' חיות וי"ו הורה על י"ו פני החיות. ושתי הרוחות המניעות אותן שהן רוח החיה ורוח האדם שעל הכסא הן ה' ה' ספירות ה' גופניות וה' רוחניות.

ודע כי כל שם הוא להורות בו על עניין עצמי או מקרי, ונחלק לחלקים רבים. והשם הוא מושם על הנמצא להורות עליו שהוא נמצא. ויש שיורו על מהות הנמצא כשם אדם, ויש שיורו אל כלל כשם חי, ויש שיורו על פרט כשם אברהם. והנה שם אדם ושם חי כלל, אבל שם חי כולל יותר משם אדם. והוא שכל אדם חי ולא כל חי אדם, אם כן חי הוא כולל אברהם אדם חי. ואדם יותר כולל מאברהם ואע"פ שהכלל כולו ימצא בפרט המורכב מן הכלל. ועל כן מצד אחד גם הפרט כלל, כי באמרו אברהם כללת בן אדם. כי אברהם הוא אברהם ואדם, וכן כלל בו חי, כי גם אברהם ואדם וחי, כסוד כהן ולוי וישראל שרמזתי למעלה.

נר אלהים

ולפי זה הדרך הולך סוד השם המיוחד שאע"פ שהוא מיוחד לשם הוא כולל כל שמותיו ית'. ומזה הצד אע"פ שהוא יותר פרטי לו מכולם הוא יותר כללי מכולם, שהוא כולל את כולם ואין אחד מהם כולל אותו. והעד כי זה השם לבדו הוא השם המחובר מן מערכת המספר הראשונה. ועל כן הוא שם העצם ונחלק לשלשה חלקים שהם ארבעה. ואלו הם, י"ה יה"ו יהו"ה אהי"ה, וכמו שהא' והג' שווים כשיוזכר הראשון מלא במבטאו, כן הב' והד' שווים בספירה. וזהו סוד גימ"ל שהם שמות העצם לבדם. ואולם אדנ"י יש בו אות מכלל העשרות והיא נ'. וכן אלהי"ם יש בו שתי אותיות ל"מ. וכן שד"י יש בו ש' מן המאות. וכן צבאו"ת יש בו שתי אותיות אחת מן העשרות ואחת מן המאות והן צ"ת. ונשאר א"ל ויש בו ל'. וכן אלו"ה יש בו ל' הרי ל"ל, והסוד נמשל"ת לצ"ל.

ואלה עשרה שמות כנגד י' ספירות, ועל זה נקרא שם יו"ד, ד' לעצמים, ו' לכינויים, וכולם י' לפי צורה זו,

יה יהו יהוה אהיה אל אלוה אלהים אדני שדי צבאות

ל' ל' ל' מ' נ' ש' צ' ת', והנשארים א' א' ו' ה' א' ה' י' א' ד' י' ד' י' ב' א' ו'. ומספר כולם יחד מני"ן עשר"ת. וסוד השלשה נשלם י"ה י"ה הרי נשלם אדם, והרמז כל אדם שלם, כל שלם אדם, וזהו כלל שם אדם. וסוד שם אדם הוא שכינה, על כן

נר אלהים

דמות אדם למעלה מהכל, כי הוא שלם מהכל. ואשר ידע ד' שמות העצ"ם כבר החכי"ם שכך מספרם. וכן כתיב "גלמ"י ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו" (תהלים קל"ט טז). וסוד ספרך הוא שמך. והנשארים מהמיוחדים המשותפים הם בסודם הבי"ן, כי האדם אם החכי"ם הבי"ן, ואם הבין החכים. ועל כן אמר ב"ספר יצירה" "הבן בחכמה וחכם בבינה בחון בהם וחקור מהם". כלומר שיהיה בוחן בספירות החכמה והבינה ויחקור מהספירות הבינה והחכמה וכך יכיר את בוראו בהעמידו כל דבר על בוריו.

וכשתחלק הסוד לשנים תמצאם בחכמה ובבינה, והנה סודם ק"ן בפסח במאזנים המעלה מתשרי ניסן מניסן תשרי. וזהו סוד מנין עשרת כי מקח השר בעשור והוא טלה לניסן הנאחז בסבך בקרניו, ושופרו תתקע בתשרי ובעשור כפרה, וניסן שהוא פלס שעשו ממזלו המצריים פסל הוא ראש השנה לחדשים. והנה הוא התחלה לתקופות אלדא בלהו וכו' הנמנים לפי מהלך החמה, שהשנים לה והימים תחת ממשלתה. על כן היום גובר באריכות ובכח וסודו אש ורוח לחמה ומאזנים שהוא מזל תשרי והוא זכרון האיל הנעקד הוא ראש השנה לשנים. והנה הוא התחלה למולדות שסודם אי"ב תצג"ש הנמנים לפי מהלך הלבנה שהחדשים לה והלילות תחת ממשלתה. על כן הלילה גובר באריכות ובכח וסודו מים ועפר ללבנה, חברם בראשי תיבות הששה ותמצא שבעבורם מעל אחר, בעבור שהכיר סוד על"ם אח"ר. והרמז "בניך ובנותיך שהם תולדות אדם נתונים לעם אחר" (דברים כח' לב') ודעם. כי מהם תכיר מאמר ר' אליעזר

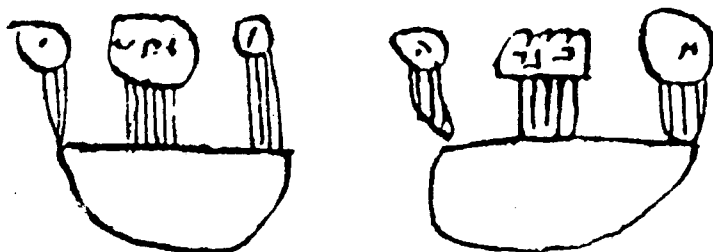
נר אלהים

ור' יהושע בניסן נברא העולם וכו' ובתשרי נברא העולם וכו'. ושניהם אמרו אמת כי הכירו הסוד ולא רצו לגלותו כי אם ברמז נעלם מאד. וזהו סוד ראשי הפרקים שהם ארבעה פרקים בשנה, ושאר הפרקים יתגלו לך מאלו שעל אבגית"ן כח הירח הנקרא לבנה. מכאן ואילך חבר עד ד"ח תתע"ו לשנה פשוטה שכינה הכ"א תקפ"ט לשנה מעוברת. וסוד עבור, ארבעה רבוע מרובעת אשר ימיה שפה, שי"ן פ"א ה"א שכינה היא הנפש, שים אלד"א עם ש' הנה מספר דניאל אשרי המחכה, ראשי החכמה. ויגיע וייגע ויגיעת יגעתי ומצאתי האמן, לימים סלם סיני אש לה כמראה אש בית לה. סודו ידוע מן שתוף שבתי עם לבנה, ראש תוך סוף, ורמזים די לבעלי הרזים. וסוד ברי"ת יחי"ד עם לשון ועם מעור יתרון של מעורב, והסוד יתרון עולם כשר, שר כעולם, הגלגל העשירי, וזה סוד כל התורה כעניין **"יש יתרון לחכמה"** (קהלת ב' יג').

ונמנו הספירות באמצעות להעיר על פנימיותן ועל חיצוניותן, כלומר להורות בם צורות המדות העליונות והתחתונות שהם נחלקות בצורות רבות, גוונים גוונים בסוד דמות הקשת. מדת הדין קשה וקשה מהקשה, ומדת הדין רפה ורפה מהרפה. וזו חלושה מזו, וזו חזקה מזו, וזו מזו, וזו מזו. וכן בכולם בצורת האצבעות הפועלות העליונות הראשונות שהן י', וליד ימין אחד נבדל מנהיג גדול חזק, על כן שמו גודל. ואצלו ארבעה כל אחד מהן יותר רחוק ויותר חלוש ויותר מעט צורך לגודל ממנו, ועל כן היה הגודל הימני פועל ראשון וכנגדו השמאלי יותר חלוש ממנו וכן כולן. ולפי זה נחלקו ידי הכהן בשמונה אצבעות לד'

נר אלהים

חלקים בברכת כהנים. והגודל הימני לבד והשמאלי לבד, והסוד בב"א בב"א, ועל כן "קר"ץ מצפון בא בא" (ירמיה מ' כ'). והנה הם עם אצבעות הרגלים שהם י' כולם כ', חבר אליהם ב' בריתות באמצע הרי כ"ב. כן חלק האותיות ושים גודל ימין בצורת א', והשנים השווים זה ימיני וזה שמאלי, ואצבע צרדה באמצע שהוא הגבוה והוא השלישי לגודל, והקטון בצורת ה'. וכן ליד שמאל יהיה הקטון ו', והגודל בצורת י', ויושלם בהם שם השם ויוזכר ויצויר בצורה זו,

ועל כן יו"ד היא בעלת שם כללי כמו קהלת יעקב, ויד קשרים בכל יד שהם רמז שד"י. והרגלים בעלי התנועה כמו שהידיים בעלי המעשים, אבל הידיים מורכבים מתנועה ומפועל. והנה בעל הברית הוא הלשון ופעולתו הדבור, והוא כלי מביא לידי חיי העולם הבא את המתנהג ממנו כראוי לו. והמילה הוא כלי מביא לידי העולם הזה לראוי ולמוכן, ושאר כלים לתקון אלה גם אלה לתקון אחרים, אך אות ברית חתום לזה ואות ברית חתום לזה. ואמר בסוף הספר "כרת לו ברית" וגו', "וקשר לו כ"ב אותיות בלשונו", מה עשה הוא ע"ה "משכן במים" בחסד,

נר אלהים

"דלקן באש" בדין, "רעשן ברוח" ברחמים, "בערן בשבעה" במאור העין, "נהגן ב"ב מזלות" בהשגחת השכל. הא למדת שמתוך כך גלה לו את סודו. וכבר הודיעך שזה אחר עיון שכלי והשתדלות רבה מאמרו "וכיון שצפה" וכל הנמשך אליו וכו'.

ואמנם מה שזכר עמק הספירות וקראן בשם מדה שאין לה סוף כלומר תכליות אלו העניינים הם בלתי מושגים לנו. וכשנחקרם, תכליתנו שנדע מהם ונכיר בהם שאדון יחיד אמ"נ (אל מלך נאמן) מושל בכולן ממעון קודשו ועד עדי עד. ואמנם ציוונו שצפייתנו בספירות תהיה מאירה ובלתי מאירה, פעם נשיג ופעם לא נשיג. אבל להגיע אל סוף אי אפשר מפני שאין לספירות תכלית כי אם י', ולחבור י' על י' אין תכלית ואין סוף. כן לחכמת האדם יש לה סוף מצד המקבל ואין לה סוף מצד המשפיעה. על כן ראוי להשתכל בכל הספירות בדמות החיות ברצוא ושוב, כי זה טבע הנפש שהיא אחת מהחיות. והספירות סופן י' והוא תחילת העשרות וכן כולן קשורות זו בזו, וצריך לחזור תמיד לייחוד שאדון יחיד ואין לו שני, ולפני אחד מה אתה סופר. ועל כן צוה לבלום הפה מרוב הדבור בהם, ולהשיב רסן שכלי להרהור, ומאזני מדע לתאות אהבת השם פן תפרד הנפש מהגוף ברוב חשק, ותבקש נשיקות פיהו של המשפיע החכמה והאהבה. ואם רץ לבך שוב למקום, וכאשר חייב מיעוט ההרהור ומיעוט מרוצת הלב, כך חייב לבלתי עזוב המרוצה לגמרי, שלכך נאמר רצוא ושוב, מרוצה לעיין ומרוצה לשוב ולנות, ועוד לשוב ולרוץ אך במשקל בינוני, בסוד חציו ליי' וחציו לכם. ועל כן אמר "ועל דבר זה נכרת ברית" לקיים

נר אלהים

המרוצה והתשובה, והיא הברית הנזכרת ללשון ולמילה שהלב מכריע ביניהן.

הנה עוד חזר ומנה הספירות ואמר שאחת מהן היא הדבור המשותף בקול ורוח, וקראה "רוח אלהים חיים". וזכר שהיא שמו והיא רוח הקדש, והיא באמת צירו"ף האותיות הכולל שבעי"ם לשונו"ת הנמצאים בדבור הפה, וזו היא רוח הקדש הוא זיו רוח הקדש. "שתים רוח מרוח" אלה הנזכרים מהם רוחניים ומהרוחניים יצאו הגופנים. ועל כן אמר חק"ק וחצ"ב שסודם שד"י. והנה האותיות החקוקות והחצובות ברוח, ורוח אחת מהן, כלומר כל אחת מהן רוח, ורוח הקדש הן כולן רוחניות. וכן המים והאש שאחר שהן ספירות תחילה הן רוחניות ומהן נבראו הגופניות. ועל כן הביא ראיה מן מלאכיו ומשרתיו ומן רוח ואש. ואע"פ ששם מלאך ושם משרת משותפים בשם רוח ובשם אש. ואחר שזכר הארבע החל מן החמש וזכר על החתימות המצורפות שבהן חתם ו"ו קצוות. וזאת לך ראיה ברורה כי שם המפורש סודו מצורף, ותחת צירוף השם וצירוף כל האותיות הנכללות בשם עומד כל העולם.

ודע שכל הנמצאים אינם כי אם חמרים בעלי צורות, ר"ל כל מי שנופל עליו שם בריה. אך השכלים הנפרדים וההיות והמדות הנספרות בי' ספירות אינם בעלי חמר אבל פועלים בחמרים ונותנים בהם צורות ומנהיגים אותם, ומתגלגלות הבריות בצורותיהן. ועל כן צורת אותיות השם הנקרא חותם היא מניעה

נר אלהים

פאת מעלה בצורת י' בראש והיא הקפה כדורית. וכן צורת ה' הקפה עיגולית מרובעת, וצורת ו' הקפה עיגולית מאורך לאורך. ושל ה' מרוחב לרוחב, ושל י' מעומק לעומק, שהיא מנקודה לנקודה. וראוי להיות שתי הנקודות מעלה ומטה המעידים על הגוף הנסמך על הרוח תחילה ראשונים ליצירה. כי הנקודה קדמה לקוים והם יוצאים ממנה. והקוים הרחבים ה' והארוכים ו', ועל כן החותם יה"ו. ולמטה האדם ארכו יתר על רחבו ועל כן חותמו יו"ה, ולכן י' והוא קדם לבריאתו. ובצורה זו כולן לפי צירופן אין לי צורך למנות הפרקים, כי כבר רמזתי לך בפרק הזה הראשון כלל כל הספר.

ואמנם אצטרך לרמזו עוד עניין גלגול האותיות הנרמז בו מפני שתועלתו רבה והשגתו עמוקה. והנה גלגלו המחבר (של ספר יצירה) על צורה אחת נראת מעט זרה. והוא שהחל מן א"ל ב"ת ג"ש ד"ר ה"ק ו"צ ז"פ ח"ע ט"ס י"נ כ"מ, וסיים בא"ת ב"ש. וידוע כי רל"א שערים צורת מהלכם ישרה לפי התחלתה ולפי סיומה פנים ואחור. כי התחלתה מן א"ב ב"ג ג"ד ד"ה וכו' עד ת"א, שהזכר חוזר חללה, וסיומה הוא הפך זה. ולדעת הכותבים רכ"א שערים שגם הוא צירוף נכון מצד אחד, גם כן שעושים אלפא בית אחת אג'ה'ז'ט'כ'מ'ס'פ'ק'ש' בת י"א אותיות, ואחרת בת כ"ב אותיות. ועוד מתחילים מן ב'ד'ו'ח'י'ל'נ'ע'צ'ר'ת' ומגלגלים אותם כך, ועושים בנתיים א"ל ב"ם ג"נ ד"ס וכו'. הנה גם הם דרכם ישרה ונכונה, רק בעל "ספר יצירה" לא הפך השערים אבל גלגלם לבד. והנה השערים שלו עולים רמ"ב וסודם אריאל, כי אלפא בית אחת שם כפולה והיא א"ל ב"ם

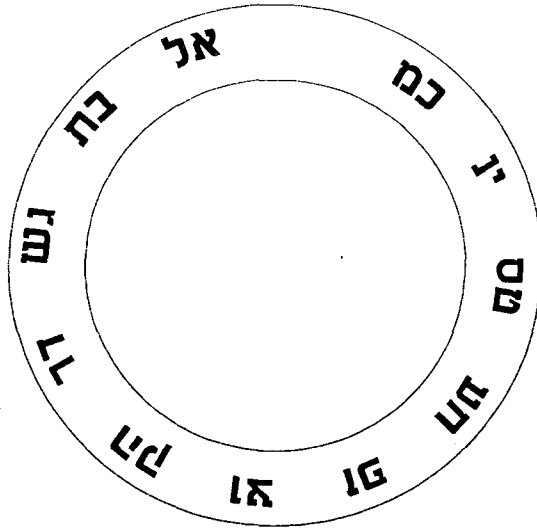
נר אלהים

ג"נ ד"ס ה"ע ו"פ ז"צ ח"ק ט"ר י"ש כ"ת. והנה עד י"א אלפא ביתות, תמצא א"ל כמו שהיתה בראשונה ראשונית מלת א"ל, ותמצא התיבה האחרונה של השלישית ב"מ, וגם התיבה השנית של מילת א"ל של הפעם השנית שהיא באלפא ביתא השלישית לה, הנה היא גם כן ב"ם. ואחר כ"ב תיבות של ב"מ תמצא ג"נ מצד זה וגם תמצא ג"נ מצד זה. וכזו הדרך לכולם מן ד"ס עד י"ש כ"ת, כ"ב תיבות בין זו לזו מזה הצד, וכ"ב תיבות בין זו לזו מזה הצד.

ואמנם המהלך הראשון לעולם ימצא בסופו אל אלפא ביתות על צורת ב"ך. וקח אלפא ביתא אחת והנח אחת וכך תגלגלם ותמצאם. ואם תאמר הנה הראשונה שהתיבה שלה היא א"ל, תדע לך כי סודה גלגל. וכל גלגל חוזר פנים ואחור בסבוב בחזרת חללה נוטה, לא תכיר בו התחלה אבל ראשו הוא סופו וסופו הוא ראשו בצורת י' ספירות, אשר זכר ואמר עליהן "נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן". וכן זה, דע כי א"ל שהוא ראש לכולן צריך שיכתב סוף כולן באלפא ביתא הראשונה בצורה זו, ב"ת ג"ש ד"ר ה"ק ו"צ ז"פ ח"ע ט"ס י"נ כ"מ א"ל, וכשתציירהו בצורת גלגל חוזר חללה בכ"ב אותיות מצורפות יחד זו עם זו תמצא י"א אותיות הולכות לפנים, וי"א אותיות חוזרות לאחור. ואשר הן הולכות לפנים הן א'ב'ג'ד'ה'ו'ז'ח'ט'י'כ', ואשר הן הולכות לאחור הן, ל'מ'נ'ס'ע'פ'צ'ק'ר'ש'ת'. והנה הראשונים מתגלגלים בראשי תיבות ובסופי תיבות לאחור. ועל דרך זו גם כן ראוי להקדים בגלגל, האלפא ביתא כולן, האלפא בית האחרונה שהיא א"ת ב"ש, שכבר רמזתי לך שהסוף הוא הראש והראש הוא הסוף.

נר אלהים

ובעשותך כן תמצא הכל בא כשורה ואין שם זרות כמו שחשב מי שלא קבל סוד מהלך גלגולי השערים המופלאים הנרמזים שם.

והנה הכפל של א"ל ב"ם בא לרמז על הפוך הגלגלים ההם. כי א"ל ב"ם לא נרמז שם הפוך אבל כפול כמו שהוא, ובא לשם מבואר אלף עם כולן אבל לא כולן עם אלף. וכשתגלגלם ותתחיל מן אלפא ביתא השנית תמצא ראשי האלפא ביתות כולן על דרך אל"ף עם כולן, כאלה, א"ב א"ג א"ד א"ה א"ו א"ז א"ח א"ט א"י א"כ א"ל א"מ א"נ א"ס א"ע א"פ א"צ א"ק א"ר א"ש א"ת. והנה אלה א"כ אלפא ביתא הולכות בדין, ונשארה שם אחת יתירה. ועוד חשוב ב"ת עם כולן ותתחיל מן, ב"ג ב"ד ב"ה עד ב"ש של א"ת ב"ש. ועוד חללה

נר אלהים

חזור לראשון ותמצא ב"ת והן כולן תיבות שניות בדין, בי"ת שהיא שנית לאל"ף. ומזה הדרך נשארו ב' אלפא ביתות כי אלה הם ב' אלפא ביתות לבד. והנה תמצא בי"ת באלפא בית השנית ואינה ראש תיבה ראויה להיות ב"א והיא א"ב, כי זה מפני שאין שם ההפך, וכאשר בא בו א"ב, בא במקום השנים, במקום א"ב, ובמקום ב"א, ועל כן נפרד מחבריו. והנה בא גם כן מלת (כ"ם) [ג"ר] נוספת באלפא ביתא השלישית בסופה. והנה בעבור היות א"ב ראש אלפא ביתא והשאר היו בתי"ן שניות הוצרך לחזור לאחור תיבה אחת, וכן קרה לכולן בדמות מה שקרה לבי"ת, שהנה ג"ד ג"ה ג"ו וכו' עד הסוף הם שלישים לאלפא ביתות שלהן, עד ג"ר, ובחזרת חללה לראש גם כן. הנה ג"ש תיבה שלישית כדין, אבל ב"ת שבאלפא ביתא שנית היא מילה שנית, כי העניין מתגלגל תמיד פנים ואחור כדי שיבואו א"ג בראש האלפא ביתא השלישית, גם ב"ג ברביעית, גם ג"נ בסוף החמישית והיא הכפולה הנוספת.

ואם כן הנה לא בא ג' בראשי תיבות כי אם י"ו פעמים וגם ג"נ כפול, ובאו מהן ב' בסופי תיבות והן א"ג ב"ד. וכך הדבר הולך ומתמעט מראשי התיבות ונוסף על סופי התיבות ומתרחק מפה ומתקרב מפה. וכן סוד כל האלפא ביתות כולם, והוא לרמז שיש במציאות האדם שתי פנים אחת קרובה לשם ואחת רחוקה ממנו. והמתקרב אליו הוא יתרחק מזולתו מעט מעט מדרגה אחר מדרגה, והמתרחק ממנו הוא מתקרב אל זולתו מעט מעט פחיתות אחר פחיתות. וזה כולו הוא נמצא בכח הדברי אשר הוא המתקרב או המתרחק. אבל שאר כוחות האדם הם רחוקים

נר אלהים

מהשם תמיד, ואין להם דרך להתקרב אל השם בשום פנים. ואולם יראה שגם הם מתקרבים או מתרחקים, מפני שהכח הדברי אשר הוא הכח הנכבד אצל כוחות האדם והוא בעל ההשגחה, נתן באדם להנהיג בו כל הכוחות שבו, מהן בחכמה ומהן בטבע ומהן בבחירה ורצון ומהן במקרה. ואם הכח הדברי שבו כח הכנה לקבל השגת השם ופעולותיו, נמשך אחר השגת השם ומשתדל בה עד שיצא בהשגתו אותו, מן הכח אל הפועל, מכריח ומנהיג שאר כוחותיו אשר תחתיו להמשך אחר העניינים המכריחים ענייני המציאות, לבלתי היותם בם ובזולתם יכולת למנוע ממנו מעלתו זאת העליונה ושלמותו האחרונה. ונמצא שכולם עוזרים לו בהשגה ומסייעים אותו, והם לו כמו כלים ומשרתים ועבדים שלכך נבראו, ונמצאו אתו באמת, לא למנוע מהאמת. ואם הכח הדברי נמשך אחריהם בהבליהם נמצא שמהפך כוונת השם שהמציאו להשגתו ושב כלי ושמש ועבד נמכר לזולתו ולא יועיל לעצמו ולא לזולתו.

ועל זה כשהשלים בעל הצירוף להזכיר כל דרכו רמז שם "צופה וממיר". והורה על סוד ההשגחה במלת צופה, ועל סוד התמורה של המדות במלת ממיר. ואמר "ועשה את כל היצור" שהוא החמר "ואת כל הדבור" שהוא הצורה כמו שאמרתי על הכח הדברי. ואמר שעשה את שניהם מחוברים יחד והשם על שניהם יחד ש"ם אח"ד. וסודו הוא גשמ"י, ורמזו סו"ד העבו"ר, ועניינו חמש"ה גם כן, מתאחדין ג"ב לג"ב ב"ג לב"ג. והרמז בן ב"ג ובן ה"א ה"א שרמזו בסוף אבות הפוך בה והפך בה וכו', שהוא סוד ממיר, וסוד המירן צרפן. וכן שם אחד אדם

נר אלהים

באשה אשה באדם בו השם שם בהו נוצר בה בכל צורה האש באדם האדם באש, וכן האדם בצורה הצורה באדם. וזהו ממיר, שממיר זה בזה. ואמר "וסימן לדבר" נתן סימנים לתמורות, ואמר "כ"ב חפצים וגוף אחד", וזה נמצא באדם כמו שבאר לפנים והוא גוף אחד. ונמצא בעולם שגם הוא גוף אחד כולו נקשר קצתו בקצתו. גם נמצא בצורת השנה אע"פ שאין השנה גוף. וכבר אמר על כל אחד מהם שהוא מורכב מן "כ"ב חפצים כלומר כ"ב עניינים והם שנבראו במן כ"ב אותיות. והאותיות נקשרות במ ומוכתרות בכתרי מלכות והן כולן עם הנמצאים רוחניים ונחתמים בשם יוה"א, שהוא סוד השם המפורש, וסודו כולל מספר כולם, והן הן אותיות העלמה אשר הם בכל והכל במ. ועל זה אמר אשר הכל יוצא בשם אחד.

והסוד, עשירי הוא, י' הו"א. וסוד הרוח האלוהית ששית היא ו' ה"א ו' ה"א ושניהם נכללו בשם שלם אחד מורכב במבטאו, וזהו סודו, י"י ה"א ו' ה"א, ואין כאן כי אם השבת יו"ד לי"י שהכל אחד, כי ו"ד הם י', ונגלה הסוד בחבור ו"ד שחושב לי'. והנה חבור י"ו הוא היא יורה על זו"ג שהוא גבו"ה הוה הוא היא. ואלה כולם רמזים נפלאים היא הוא היא. ורמז כי הדם הוא הנפש, **"כי הדם הוא בנפש יכפר"**. דם ברית דם פסח ודם מילה, כי דם מילה מים דלה, גם דם פסח סם פחד והוא דם שה **"ואיה השה לעולה"**. **"ופחד יצחק היה לי"**. וחצי הדם זרק וחצי הדם שם באגנת, שם בחותם חצי השם גשם וחצי השם רוח מפזר ומניע הדם. ואי אפשר לגלות מזה העניין יותר מזה. ואחר שגלה כלל הדברים והורה על מעלת י' ספירות ועל

נר אלהים

מעלת כ"ב אותיות ועל חקיקתן וחציבתן ומשקלן ותמורתן וצירופן, וזכר בכלל שבם יצר כל מה שיצר מהנפשות המורכבות עם היצור וכל מה שעתיד ליצור, שזהו סוד מעשה בראשית כולו הנקרא חכמת הטבע, חזר ופרט מה שכלל והורה צורת היצירה כולה.

וידוע לכל משכיל שאין שם יצירה נופל על דברים נפרדים מכל חמר, אבל נופל על מה שהוא בעל חמר, ר"ל על צורות החמירות כולן שהן הטבעיות. ועוד נקרא יוצר בראשית ולא נקרא בורא בראשית, כי מעשה בראשית לבד הוא מעשה הטבעיים כולם. וגם נקרא (ששה) [מעשה] בראשית וגם מעשה מרכבה שהוא חכמת האלוהות, נאמר בו מעשה מפני שגם הוא מעשה באמת, והוא קרוב לעניין האלוהי יותר ממעשה בראשית. אבל מעשה מרכבה הוא כולל העניינים הגבוהים הנעלמים מעיני בשר והנגלים לעיני השכל האלוהי. אבל אין השכלים הנפרדים מכלל המעשים הנזכרים, ואע"פ שהוא ית' בראם. וכבר נקרא יוצר החדש (אולי החרט) יוצר מפני החמר שפועל בו ונותן בטיט אורות כרצונו בהתגלגלו. כן השם עושה בכל החמר הראשון התחתון אשר צורותיו בעלות הויה והפסד כצורות הטיט, כי הצורות נשפעות ממנו והן קיימות בכללן והוות ונפסדות בפרטן. ובשוב הצורה האנושית הפרטית כללית גם היא קיימת נצחית, והיו האותיות הנכתבות בספרים בעלות הצורות הכלליות קיימות בכללן והוות ונפסדות בפרטן, ואין קיומן בעצמן כי אם בזכות כותביהן. ואותם שבלבבות גם הן, אין קיומן בעצמן כי אם במשפיען והוא השכל הפועל אשר הוא

נר אלהים

הוא הנותן הצורות בחמרים, והוא הוא המוציא השכל האנושי מן הכח אל הפועל על פי התורה. כלומר על פי האותיות החקוקות והחצובות בכל לב ולב של בני אדם אשר הם כלים לדבור, שהכח הדברי מדבר במ, ומצייר במ כל הציורים בצירוף ובהמרה ובשקול הדעת ובמספר ובספור ובכתיבת ספרים, גם בנתינת צורות מלאכותיות בחמרים. וכל זה להדמותן אל השכל הפועל במעשים, זה בטבעיים וזה במלאכותיים. וידוע שהמקרים משותפים לשניהם כלומר שמונעים לזה ולזה לעתים מהשלמת פעולותיהם.

וזהו סוד גדול והבינהו, וכשתעיין בדברי הספר תבין איך פרט מה שכלל, והוא שפירש סוד שלש אמות אמ"ש וזכר שיש להן יסוד זולתן. והן ב' כפות, כף זכות וכף חובה כלומר ב' מדות אלוהיות משותפות עם המציאות להנהיגו, המקיימות ההשגחה הגוזרת הגמול והעונש לאדם לבדו ובעדו לעולם, כי לא בלעדו. והן בעולם מדות שתיים הפכיות, ואחת מכרעת ביניהן, והן ג' מדות בהכרח. ועל כן סוד שלש אמות ראשית לכל, וכן שלשת אבות שיצאו משלש אמות שמהם נבראו הכל, ועם הפכיהם יהיו ששה זכר ונקבה. והם בהכרח עולים בצירוף עד י"ב שש מפה מימינים ושש מפה משמאילים, ואחת מכרעת בנתיים. ועל כן היו י"ג מדות נרמזות, ואם הן יותר זו היא צורתן תמיד, ר"ל שלש אמות ראשונות והשאר מורכבות מהן. וזהו סוד התחלת י"ג מדות שאמר במ שלשה שמות, יהו"ה יהו"ה א"ל. ובקריאת שמע נכתבו בצורה אחרת וגם היא לסוד גדול, יהו"ה אלהינו יהו"ה. ועל כן צוירו בחילוף אבג"ד לשמות, כוז"ו במוכס"ז

נר אלהים

כוז"ו, בסוד מזוזה. וסוד אלהינ"ו גלה הכל ואני אגלנו אחר שהשם גלהו והוא יכפר. יהו"ה אין לאו יהו"ה, כלומר המדות זו מורה וזו מכחשת. כיצד, חשוב שחטא אדם והתחייב כליה, השם שואל למדותיו שהם בדמות יועצים על דרך משל, ושואל לימינו תחילה, אשר צדק בימינו ומשפט בשמאלו. שנאמר **"צדק ומשפט מכון כסאך"** (תהלים פט' טו'). ושתייהן נקראות מדת רחמים ומדת דין. וקורא לצדק אשר בימינו יהו"ה בשמו, וכאילו אומר לו יהו"ה ומחול לאיש ההוא החוטא החטא שחטא. ויהו"ה הימני עונה ואומר הין, כלומר נמחול כי מדתינו למחול. ועל זו המדה נקרא השם מוחל וסולח ומכפר ונשא עון. ועוד שואל למשפט אשר בשמאלו וקורא אותו בשמו יהו"ה, ואומר לו, נמחול לאיש הזה החטא שחטא. ויהו"ה השמאלי עונה ואומר לאו, כלומר לא נמחול, כי מדתו שלא למחול. ועל זו המדה נקרא השם פקד עון וכו', קנא ונוקם ובעל חימה וכיוצא באלה השמות אשר כללה אותן מדת הדין. וכן לפעמים שואל תחילה לשמאלית ואחר כך לימנית בדמות הלשון הנזכר על דרך חידה ומשל. שאין שם חס ושלום דבר מזה הדמיון אבל אם לא היינו מציירים זה על דבר גופני לא היינו יכולים לצייר שיש באדם השגחת גמול ועונש באים מהשם. ועם זה הצורך תתקיים מה שכתוב בתורה מעניין היצירה ומסוד חידוש העולם וממציאות המופתים כולם ואמיתת כל המצוות וצורת הגמול לשומרי המצוות וצורת העונש לעוברי העבירות. בדמיון מלך יושב על כסאו ויועציו לימינו ולשמאלו והוא מכריע ביניהם ברצונו ובחכמתו. ואם אלה אומרים הין ואלה אומרים לאו שכבר הוא שאלם על כוונת כך, עדיין נשאר הדבר בו לשמוע

נר אלהים

לאלה או לאלה. "ויהיה (הוא) **הטוב בעיניו יעשה**" (ד"ה א' יט')^{יג}. רק אחת משתי הדעות לא תחסר או לגמול או להעניש. והגמול הוא לעובדיו והעונש למורדיו, רק המחילה על החוטא אשר זכרונה הוא מכלל עניין היותו חסד מטה כלפי חסד. ועל זה רמזו כי י"ג מדות כולן רחמים חוץ מן פקד שהיא דין, ואילמלא היא לא נתקיים העולם. וכבר נאמר שאין שמאל למעלה אלא אלה מימינים לזכות ואלה משמאילים לחובה, וזהו מה שרמזו. וכאשר שואל על המחילה שואל גם כן על הגמול, וזה אומר נגמול זה האיש בכך וכך מפני כך וכך, וזה אומר לאו מפני כך וכך, כי זה מזכה וזה מחייב. וגם על העונש כשזה אומר נעניש זה האיש בכך וכך מפני כך וכך, זה אומר לאו מפני כך וכך, ושם הוא היפוך המדות.

וזה הציור שציירנו באלהות תשיגהו בציור עצמך עם מה שיקרה לנפשך עם שני יצריך, בעניין עשות מצוה או עבירה. ומה שניכר בשם הוא רוחני בבית דין של מעלה וגופני בבית דין של מטה. והגמול והעונש גם כן ממנו רוחני וממנו גופני. וכן מה שנזכר באדם בנפשו וביצרים, אשר הם יעצים זה לטוב וזה לרע, בדמות העניין הנזכר בשם ית' על דרך משל, גם הוא ממנו רוחני וממנו גופני. והמחשבה שהיא במקום בית דין של מעלה היא רוחנית ולה שני הדרכים. והמעשה שהוא במקום בית דין של מטה הוא גופני ולו שני דרכים. ועל כן הורכבה התורה מן הין ומן לאו, ומכלל הין אתה שומע לאו, כלומר מצות עשה ומן מצות לא תעשה. ולפיכך הושמו שתי בריתות באדם להיותם אמצעיים בין הזכות והחובה להכריע בנתיים.

נר אלהים

אחת בפה והיא ברית לשון שבה נקשרו כ"ב אותיות, ואחת במילה והיא ברית מילה שממנה נבראו כל גופי האנושות בעלי התורה. והנה שאותה (הברית) שבלשון היא במקום העליון שהוא לבדו דיין אמת מכריע בין שני יועצים, אשר הם י' ספירות למעלה ה' כנגד ה' כמספר אצבעות הידים, ה' בימין וה' לשמאל. ואותה שבמילה היא במקום התחתון שהוא דיין מכריע בין שני יועצים, אשר הם י' ספירות למטה ה' כנגד ה' כמספר י' אצבעות הרגלים, ה' לימין וה' לשמאל. ושב לשון מביאה לידי חיי העולם הבא בדמות הרב המגדל הנפש במעלת חכמה ומוסר. ושבמילה מביאה לידי חיי העולם הזה בדמות האב המגדל הגוף ומוריש לו עושר וכבוד. והנה על זה הרמז, נאמר על התורה, **"ארץ ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד"**. והנה האדם חייב להקדים בכבוד רבו ולהגדילו יותר ממה שהוא חייב להגדיל כבוד אביו, כי רבו הביאו לחיי העולם הבא ואביו הביאו לחיי העולם הזה.

ועל כן אמר המחבר "שלש אמות אמ"ש יסודן כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בנתיים". ואמר "שמהם יצא אש מים ורוח ומתחלקין זכר ונקבה". ואמר בסוף "אש למעלה ומים למטה ורוח מכריע בנתיים". וכן אמר על "אמ"ש, מ"ם דוממת שי"ן שורקת אל"ף רוח חק מכריע בנתיים". וכן כל מה שזכר שנברא מהם בצורת שנים רוח מים זכרם ואמר מכריע בנתיים. שבעולם שמים וארץ, ואויר מכריע בנתיים, עליון ותחתון ואמצעי. ושבשנה חום וקור, ורוייה מכריע בנתיים. ושבנפש ראש ובטן, וגויה מכריע בנתיים. וזכר שאלה השלשה שהן

נר אלהים

בעולם בשנה ובנפש כולן נבראו מאש ומים ורוח. ומה שנברא מאש הוא עליון ודינו קשה ורחמיו רפים. ומה שנברא ממים הוא תחתון ודינו רפה ורחמיו קשים. ומה שנברא מרוח הוא בינוני שומע לזה מצד אחד ולזה מצד אחד. ואם כן האש מחייב והמים מזכים והרוח מכריע בנתיים. וזה כולו בא להודיעך הצורות העליונות ועניינם, והודיעך שהעולם חתום באמ"ש וכן השנה וכן הנפש. והורה עוד על ממשלת האותיות שהיא בכל, באמרו עליהן, המליך וקשר לו צורת מלוכה. ואע"פ שצרף האות עם היסוד הנה שם כתר עליו להכיר שהאות מלך והיסוד עבד, ואם (אולי והם) שניהם יחד וזה רמז לכח הדברי עם חמרו, כי החמר עבד והכח הדברי מלך בכח ההוא אשר כתרו אות ראשונה מהשם שהוא מצורף עם היסוד. וביסוד הרוחני חתם המכריעים כולם. שהם, "אור בעולם ורויה בשנה וגויה בנפש זכר ונקבה זכר באמ"ש ונקבה באש"ם". כלומר בין זה בין זה אל"ף ראשונה שהוא המכריע, אבל לזכר קדמו בו רחמים של מ"ם ואחריהם שותפו הדינים של שי"ן, ושלתם אל"ף שמני"ם, בסוד חלקי השעה. ולנקבה קדמו בה דינים ושותפו לה רחמים. וזהו סוד העולם מתחילה נברא במדת הדין, ראה שאינו מתקיים שתף עמו מדת רחמים. כי תחילה אלהי"ם ואחר כן יהו"ה אלהי"ם, ובקיום המין יהו"ה לבד. וכן בשנה וכן הנפש. וכבר זכר בג' אותיות מה שזכר באל"ף ואמר, "המליך את מ"ם במים" וחתם בהן במ"ם ובמי"ם, ארץ קור ופרי בטן. והראשונים מכריעים והשניים תחתונים והשלישיים עליונים. ושם הקור תחתון והחום כנגדו עליון מפני שרומו של עולם לפי השמש שהוא סבת החום ההוא בתקופת תמוז, ותחתיתו הוא

נר אלהים

בתקופת טבת אע"פ שהמקומות הפוכים בזה כי הצפון קר בטבעו, ותקופת תמוז צפונית לשמש, והדרום חם בטבעו ותקופת טבת דרומית לשמש. אבל הוא זכר זה מפני שזכר השנה והיא מיוחסת לשמש לבד, והשמש פועל באש, והירח במים, ושאר כוכבי לכת ברוח בכלל, וי"ב מזלות בעפר המורכב מארבעתם. ועל כן נחלקו לארבעתם טא"ק אש, שב"ג עפר, תמ"ד רוח, סע"ד מים. והשתתפו עם כוכבי לכת בצורת א"ח שמ"ן תב"כ ס"ל גד"ש קד"ץ טע"ם, ב' לב' וי' לה' (שני מזלות לשני כוכבי לכת ועשרה מזלות לחמשה כוכבי לכת).

ואחר שזכר אמ"ש שב ופירש בג"ד כפר"ת שהן ז' אותיות. זכר במ סוד בנייניהם עד ז' והוא מה שאפשר לצרף בקלות. ודע שמה שרמז למעלה בעניין הספירות באמרו י' ספירות בלימה אחת רוח אלהים חיים, ומנה אותם אחת אחת. ושם תחילה הראשונה מהם רוח הקדש, וזכר שהיא משותפת בקול ורוח ודיבור. ועוד אמר שתיים רוח מרוח, וזכר שם חקיקה וחציבה אשר חקק וחצב בה כ"ב אותיות. וכך זכר במים ובאש חקיקה וחציבה, הנה זה גלה לך שאין שם צירוף כי אם חקיקה וחציבה בעניינים. וממה שזכר במים תוכל להבין צורת החקיקה והחציבה שזכר ברוח ובאש, ואע"פ שידענו שהעניינים ההם זכרם על שתי צורות, צורה רוחנית וצורה גופנית, שהרי שם רמז עניינים רוחניים. ואמנם אחר שזכר רוח הקדש ורוח מרוח ומים מרוח ואש ממים, שהורה במ שכולם נבראו מרוח הקדש, עוד זכר שש קצוות וקראם גם כן שש ספירות. והקצוות אינם גופים אבל הם מקרים משיגים את הגופים, ואעפ"כ קראם ספירות, וזכר עליהם חתימה ופניה, שהיא קיום והשגחה, ואין

נר אלהים

שם חקיקה וחציבה כי אם שלש יסודות לבד, שהם, רוח ומים ואש. והנה שם זכר חקיקה וחציבה, וכשפירשם בפרט הוסיף עליהם עניין צירוף האותיות עמם. ואחר כן זכר "וצר בהם" הורה בזה כי היצירה לא יתכן היותה אלא אחר הצירוף. ורמז בזה כי השגת האדם את בוראו וידיעת שמו וגלוי סודו לו שהוא עניין הנבואה, לא יתכן היותן אלא אחר עיון סתרי הצירוף וכל דרכיו.

וכן העיד על זה בסוף הספר באמרו "וכיון שצפה אברהם אבינו", שרמז בזה העניין מעשה השם, שאמר עליו "צופה וממיר", ובסוף ההשתכלות אמר "וצרף אחר שהביט וראה וחקר והבין וחקק וחצב וכשצירף מיד יצר ועלתה היצירה בידו". ומה יצר, נפשות, כמו שנאמר בשם "וצר בהן נפש כל יצור", והעד אומרו **"ואת הנפש אשר עשו בחרן"**. שזכרו שם מה שזכרו. ואמרו בסוף אברהם היה מגייר האנשים ושרה את הנשים. ואל יעלה במחשבתך שגעון חוקרי ספר יצירה כדי לברוא עגלא תילתאה, שהמבקשים לעשות כן עגלים הם. ואם רבא ברא גברא ושב לעפרו יש לו סוד ואינו כפשטו. ואשר היה עושה כן במעלי יומא דשבתא לסוד גדול נאמר, ואין המשכיל ראוי להיות כסכל שאין לו מאזני שכל לשקול בהם האמת. ו**"פתי יאמין לכל דבר וערום יבין לאשורו"**, ולא יאמין עד שיבין מה מאמין. ואם אמונת הדבר ההוא בלתי אפשרות תבונה והוא חיוב אמונה יאמין וידום. ואם הוא באפשרות תבונה יחקור עד שיבין, ואם חקר ולא הבין ואינו חיוב תורה יזהר מהאמין הבלים. ואם היו האומרים הדבר חכמים ידע שלסוד

נר אלהים

אמרו מה שאמרו, ובמשל וחידה דברו. כי הנה פתאים רבים
יאמינו עניין הבריאה כפשוטו, ולא ירצו להאמין כי אם אדם
בורא נפשות רבות קיימות לעד, הוא יותר מעולה מבריאת
גופים הוים לשעתן ונפסדים מיד.

והנה ממה שאמרנו התעורר אל עניין אמרו "צרפן", ותדע מזה
מעלת צירוף האותיות וכל דרכיו. ואחר שזכר השבע
זכר השתים עשרה וביאר במ העניינים ההם הידועים
כולם. ואחר כן זכר ופרט כל דבר ודבר על בוריו
עד שהורה בסוף הספר כל כוונתו, והוא
מה שזכר בעניין אברהם אבינו
והסבה אשר בעבורה אהבו
השם, ומה היה השיתוף
שביניהם, כל זה
לתת דרך לכל
מבקש יהו"ה
לבוא אל
אהל
מועד.
וידוע שמה
שזכרתי אני בזה
הספר מעניין ספר היצירה,
לא כוונתי אליו כדי לפרשו אלא כדי להודיע איך
רמז בו מחברו, הדרך אשר האדם מחויב
ללכת בה כשירצה להמשך אחר

נר אלהים

השגת השם ויעשה מעשה

אברהם אבינו כי

הוא מזרעו

אם

ירצה.

ובעשותך כמוהו,

ותתדמה לו, יאהבך השם

כמו שאהב את אברהם. וכל מה שתתקרב

אל השם בחכמה הוא יוסיף להקריבך אליו וילמדך חכמה

יתירה שתועילך

בעולם הזה ובעולם הבא.

כמו שאמר

"אני יהוה אלהיך מלמדך להועיל מדריךך בדרך תלך" (ישעיה מח' יז').

ועל כן כתוב

"ידרך ענוים במשפט וילמד ענוים דרכו" (תהלים כה' ט').

סליק

סליק

זה השער לה' צדיקים יבואו בו
ספר

גט השמות

שחיבר ה"ה החכם השלם והכולל המאור
הגאון הגדול המפורסם החסיד והעניו
המקובלי האלהי כמוהר"ר אברהם אבולעפיה
זצלה"ה. שהיה נקרא בפי כל "אברהם הרואה"

*

גט השמות" חיבר רבינו בין השנים ל"א-ל"ד לחייו"

מהדורה קטנה

נדפס פעיה"ק ירושלים תובב"א

אדר תשס"ב לפ"ק

"גַּל עֵינַי וְאֶבְיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ". "טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ"
מֵאֲלֹפִי זָהָב וְכֶסֶף" (תהלים קיט).

אמר המחבר, מפני היות דעות בני אדם זרות מאד מאמיתת מציאות המורגש והמושכל ומפני סכלות טבע האדם בעצמו החיצון והתיכון ומפני השתבשות המחשבה בדברי הנבואה הנגלים והנסתרים המעידים על כל זה המעירים ישיני עפר שוכני בתי חומר אשר בעפר יסודם.

העירני השם לחקור ולדרוש על שרשיהם ועיקריהם הידועים לכל משכיל מתוך התיבות והשמות הנמצאים בתוכם. מפני שהם עניינים הצריכים מאוד ומועילים הרבה באמיתת העניין המבקש, ולתכלית הכוונה לכל בעל דעת, והם המשלימים נפש האדם בידיעה ביראת הש"י. וממנו אשאל למלאות חפצי ושאלתי להורות אותי ולהדריכני על הדרך הקרובה והישרה לכוונתי אשר היא על דרך האמת לכבוד שמו הגדול ית'. ולפי שהשגתי בעצמי סיבות המונעות אותי מחקירה הזאת היה ראוי לי למנוע ממנה. ולפי שראיתי בבחינת אמיתת העניינים כי המונע האחד והוא הגדול, היה מיעוט ידיעתי בחכמה האמיתית וקיצור שכלי בעניינים האלוהיים שהם דבר קבלה האמיתית. וראיתי המונעים האחרים הניכרים לזה שהם גשמיים אין להם זכרון בחבורי האמת להיות מונעי בעליהם מחבר דברי אלהים חיים מועילים. לכן שקלתי בדעתי הסיבה הגדולה המונעת אותי לבדה עם הסיבה המביאה אותי לחבר ספר בחקיקת האמת, ומצאתי תועלת

גט השמות

החיבור מכריע הסיבה הנמנעת האמת ממני. וזה מפני שסיבת הסכלות המונעת אינה תלויה ברצוני, ותועלת החיבור המכריע כפי מה שהוא כלל נמשך לרצוני. והסכמתי על זה להודיע לכל משכיל, קוצר שכלי ורוב חבתי, לחבר עניינים אלו, לחבר ולהעיר על כלליה לבד. כי הפרטים עליונים מאד ממני לא אוכל לגשת אליהם, ואם יבוא קצת מפרטיה מפני הרחבת לשוני לבאר דבר כפי מיעוט דעתי בכלל דברי לצורך הכרחי הכללים ההם או לתועלת בעניין הנזכר, אין ראוי למשכיל להאשימני על זה כי העניינים כולם גדולים מאד בעצמם ודעתי מעוטה בהם. אמנם בהזכירי דבר משרשי הקבלה האמיתית אדברנו ברמז במקום שראוי להסתירו, כי לא אהיה מגלה סוד. והשומע ישמע והחדל יחדל. ואחל לדבר במציאות המורגש תחילה.

ואומר בכלל עליון כי מגלגל המזלות עד הארץ נמצאים י"ב גלגלים זה בתוך זה, עם גוף הארץ אין מקום פנוי ביניהם בלא גוף כלל. ונמצא על כולם גלגל אחד מיוחד מקיף הכל בעצמו ומניע הכל בתנועתו. וכל אלו הי"ב גלגלים נכללים עם העליון, נקראים המציאות המורגש, מפני שהם גשמיים. כי כל דבר גשמי הוא מורגש, אע"פ שיש במציאות הזה שלשה גלגלים שאינם מושגים בראות העין. והם העליון בכל ושני היסודות העליונים אצלנו שהם האש והרוח, נקראו מורגשים בכלל המציאות המורגש אחר השיגנו אותם שהם גופים בהכרח. וגם הגלגלים האחרים אשר בשמים אינם מושגים גם בחוש הראות, אלא מצד כוכביהם. כי זה שהם נראים לנו כעין התכלת הוא מגווני האויר, כי הגלגלים הם זכים מאד ואינם בעלי מראה.

גט השמות

ואומר עוד כאשר נמצאו עם המורגש כולו עניינים למעלה ממנו במעלה והם העניינים המושכלים בכללם, כי נמצאו במציאות האדם בעצמו עניינים מורגשים ומושכלים, שהאדם הקטן נברא בדמות העולם הגדול כולו. ולפיכך נקרא הוא גם כן בכללו עולם הקטון, ונקרא המציאות כולו עולם גדול ואדם גדול, ונקרא האדם עולם קטון ואדם קטון. העניינים המורגשים אשר באדם הם הגוף בכללו. והמושכלים הם הנפש וכוחותיה הנשפעים מאתה, אע"פ שכח ההרגש בכללם. וכמו שהנמצאים המושכלים עם המציאות המורגש נסתרים מאד בבחינת אמיתתם מרוב בני אדם, וכאשר המורגשים והמושכלים הנזכרים בעולם הגדול ובעולם הקטון גלויים ונסתרים, כן ימצאו בדברי הנבואות עניינים רבים גדולים נגלים ונסתרים. הנגלים מועילים בכללם לכל, והנסתרים מועילים ליחידים לבד, אשר הם השרידים אשר הש"י קורא. ובהשיג האדם את סתרי התורה ישיג מתוכם מציאות העניינים המושכלים אשר הם בהש"י, והשכלים הנפרדים והמושכלים אשר הם עולמו, אשר הם נפשותם וכוחותיהם.

ודע כי העולם נחלק לג' חלקים. חלק עליון, הוא כולל הכל ועל כן נקרא עצם שכלי כולל שכל ומשכיל ומושכל. החלק האמצעי הוא כולל רק משכיל ומושכל לבד בעצמו, כי איננו שכלי כראשון, וחסר מעלה אחת והיא העליונה שבכל, וזה מפני שהוא בעל חומר וצורה. החלק השפל אינם כי אם מושכל לבד וחסר ב' המעלות שהם שכל ומשכיל, וזה מפני היותו גם כן בעל חומר וצורה. אמנם מעלתו פחותה מאד ועכורה מן המעלה

גט השמות

האמצעות. ואמנם האדם לבדו בעולם השפל כשיוצא שכלו לפועל שב בצורת העולם העליון, שכל ומשכיל ומושכל בדמות בוראו יתעלה. "כי בצלם אלהים עשה את האדם", ומציאות הבורא ית' הוא הבחנת כל נמצא, ולפיכך נקרא שכל. ואמנם מדרגתו עליונה מאד ממדרגת כל עצם שכלי, ומפני שמשיג עצמו נקרא גם כן משכיל, ונקרא מושכל מפני שהמשיג עצמו בשכלו הוא המושכל ואינו דבר אחר לעולם כשהוא משכיל בפועל, אבל אם משכיל בכח אינו אחד. והבורא ית' אינו משכיל בכח כי אם בפועל. וזה דבר ניכר להשיגו מכאן למי שלא השיג ענייני השכל בבחינת עצמו. ולכן יקרא הבורא ית' שכל משכיל ומושכל. ובדעתך סודו תדע כלל העליונים והתחתונים בשכל ובקבלתה.

ודע כי בזה העניין גם כן בכלל בכל משכיל בפועל, ואין בעולם שום משכיל. אבל הנבראים עצם שכל או עצם משכיל שלא ישכיל בפועל תמיד, לבד האדם שהוא עצם משכיל לבד בתחילת מציאותו. ואעפ"כ אל תחשוב כי הנמצאים המשכילים בפועל תמיד הם במדרגת השם ית' אשר זכרנו גם כן זה העניין עליו, כי האמנם הוא לבדו מחויב וכל בלעדיו הם אפשרי המציאות. ואם כן אי אפשר שידמו לו בשום פנים ולא שישתתפו עמו בשום עניין אלא בשתוף השם ית' לבד. וכשהאדם משכיל בפועל אע"פ שהוא המרכבה התחתונה הוא גם כן עצם שכלי שכל משכיל ומושכל. ודע שהוא עניין נכבד ונעלם בעיני החכמים ואין כוונתי לפרש עתה כל זה העניין כי כלל הדברים נודעים ליודעים המוצאים חן בעיני אלהים ואדם.

גט השמות

ואני חושב כי בהזכירי קצת מענייני הקבלה האלו וכיוצא בהן מן העניינים המסכימים לשכל, אשר דברי יטיבו בעיני כל בעלי דעת מאד, ואמנם אם לא יסכימו, השכיל ידעתי כי לא יטב דבר מהם בעיני החכמים בעיניהם, אלא שהוא מקובל לבד, והוא באמת ישמח בהם מאד. וכל מי שיקרא מקובל שלם צריך שידע על כל פנים חמשה דברים הנזכרים בספר יצירה המכונה לאברהם אבינו ע"ה אשר קבלו משם ועבר, ודע כי זה מופלג.

והחמישה דברים הנזכרים שם הם הנקראים בכלליהם, צירוף האותיות. והם חקיקה חציבה שיקול המירה צירוף, כי כן זכרם שם בספר יצירה, "חקקו חצבן שקלן המירן צרפן". וזה כלל פרושם. חקיקה, היא הספרות כי כן יקרא הסופר מחוקק. חציבה, היא תיקון האותיות והבדלתם זו מזו עד שיהיו נקראים על אמיתתם עד שיובן ענייניהם. שיקול, הוא השיקול ההכנה בהם ושיקול עצמם גם כן ונכללים תחת זה גימטריאות וחשבונות וכיוצא בהן. המירה, היא המרת אות באות ותמורתה וחילופה בעבור אחרת, כגון אותיות אחה"ע ודומיהן, גם כולם יש בהן תמורה. וזו היא חכמה מפוארה לעשותה בכל מקום כפי הצריך לו, לא להוסיף ולא לגרוע. צירוף אותיות, הוא לצרף אות אחת באות אחרת ושלא להמיר מהן כלל, כגון אד"ם אמ"ד דמ"א דא"ם מא"ד מד"א. וגם זו חכמה מפוארה מאד. ובאלו הדברים יודעו סתרי התורה לא בזולתם, וכשידע המשכיל המקובל הסוד הנכבד הזה בחמשה עניינים אלה ידעתי כי יטיבו בעיניו מאד מאד סודות הקבלה הידועים מתוך השמות המשותפים והמסופקים והמושאלים והמוסכמים והנרדפים,

גט השמות

ומתוך השמות המיוחדים בש"י, מתוך פעולותיו. גם מתוך השם הנכבד והנורא והמיוחד והמפורש שהוא העליון שבכל השמות, והוא מורה על היחוד הוראה גמורה בלי שיתוף. ומן הידוע כי העולם נקרא בשם המשותף בשלשה עניינים, והוא שם אלהי שכולל שם הבורא ית', ושמות המלאכים, וגם שמות המנהיגים השפלים אשר בארץ, ומפני שהיה משותף לא היה אפשר לנבראים לעמוד עד שנשתתף עמו שם שאינו משותף לדבר בעולם, ואינו מורה אלא על עצם מיוחד בלי הרכבה בעצמו בשום פרט. ואע"פ שיש סוד גדול על היותו אז אותיות המורות על המרכבה. וגם הוא נחלק לב' שמות ולאחד אחד, אחד על אחד. ודע זה כי אינו מפני שמות העצם חס וחלילה, אלא מפני הוראות שולטנותו על הנברא בדמיון מרכבה אשר הוא שנים, מורגש ומושכל כאשר אמרנו. ומורה ב' עולמות שהם העולם הזה והעולם הבא, ורוכב אחד על שניהם ומושל אחד בכל מעלה ומטה. וזה השם המיוחד בשתי אותיות, ומיוחד בשלוש אותיות, ומיוחד בארבע אותיות ודעהו מאד מאד.

[י' י"ה י"ו יהו"ה, והוא שם אחד לבד שלם, ובו תבין את אשר לפניך יו"ד ה"א ו"ו ה"א. ובהיות אותיותיהם תשעה תשעה שהם תכלית החשבון תוכל להבין הסוד שבו חי השם, אם תהיה מבעלי הקבלה האמיתיים ולא תפנה אל כת "רהבים ושטי כזב" (תהלים מ' ה'). כי אלו הם סודות עליונים ואין ללמוד מהם אלא ראשי פרקים ולאנשים ידועים יראי השם בלבד, "סוד יהוה ליראיו ובריתו להודיעם" (תהלים כה' יד'). וכשתשמע איזה דבר מענייני השמות אשר לא תדע להם עניין

גט השמות

התרחק מהם עד שתדע ענייניהם או עד שתשמע מאדם מקובל ענייניהם. ואולם לא ירצה להודיעם ענייניה כי אם הזכרותיה, ואם ההזכרה בהם מועלת אל תזכירה כי אם לקדש את השם בה לבד, ואל יהיו דברי השם בפיך אלא לתועלת לבבך, ומעשיך יקרבוך לש"י ולא ירחיקוך אם תרצה לילך בדרכיו.

ואשוב לעניין הראשון ואומר כי מיני השמות המשותפים אשר פירש ר' שמואל אבן תיבון בפרושו מלות הזרות שב"מורה הנבוכים", ואמר כי שם משותף, הוא כשתמצא מילה אחת שם למינים שונים, ולא יהיה אחד מן המינים ראוי להקדימו בשם ההוא יותר מן האחר. כמו מילת עין, הנאמרת על עין הראות ועל עין המים. ואני אם אקצר בלשונו תדע שזה עניינו. ועוד אמר כי שם מושאל, הוא אשר יהיה ראוי להקדימו אחר מן אחד, והאחד דומה לו מעניין מן העניינים כראש ורגל הנאמרים על איברי בעלי חיים תחילה, ואח"כ הושאלו לראש המיטה ורגלה. ועיקר שם המושאל לפי דעתו הוא אשר שמו הראשון לאדם או לבעל חיים או לצומח או לדומם, כפי המדרגה הזאת אמר כי הוא ראוי להקדימו, ואח"כ יהיה מושאל לפי דמיונו לדבר אחר. ואמר עניין ההשגחה, שהיא מושאלת להש"י, לא הנחה ראשונה אצלו כי אינה מושגת בעצמה אלא להש"י לבדו, ועל כן מילת השגחה הנחה הראשונה היא השגחת האדם ואח"כ הושאלה להש"י. וגם השאלה הנאמר בשמות בלשון זה רבים. כגון לחם, שהוא מזון הגוף בטבע והושאל זה השם למזון הנפש גם כן בהיותה חיה והיא החכמה והתורה והרבה כיוצא בו. שם מסופק, אמר הרב ה"מורה" ז"ל כי השם אשר יאמר בהסתפק

גט השמות

הוא אשר יהיה דמיונו כמו עניין בינו ובין האחר, והעניין ההוא מקרה בהם ואינו מעמיד עצם אחד מהם. ור' שמואל אבן תיבון ז"ל אמר כי הוא גם משותף ושיתופו מצד סיפוק כלומר שהוא שם ראשון לאחד הדברים, והקורא הדבר האחד בשם ההוא ידמה לו ששני הדברים הם ממין אחד. כמו תמונה הנאמרת על תואר האדם המושג בחושים, ועל המושג בדמיון בספוק. ואמר, הרב זכר לדבר שהוא שם מסופק ואפילו הנאמר על הבורא ית' שהוא "ותמונת יהוה יביט" (במדבר יב' ח'), לפי דעתו על שם זה, הוא מושאל. **שם מוסכם**, הוא שהשם והגדר אחד. והעניינים רבים, כגון גדר האדם שהוא חי מדבר, ויאמר על ראובן שמעון ולוי ויהודא בשווה. וכן גדר החי יאמר על צומח ומרגיש בשווה על כל בעלי חיים. **שם נרדף**, אמר בעל המלמד ז"ל כי הוא בהפוך מן המשותף, אין הגדר אחד, אבל הוא משתנה. אמנם השם אחד בשם העין, אבל הנרדף הגדר אחד, והשם משתנה כמו יין וחמר הנאמרים על משקה ענבים. ואחר אשר זכרתי לך השמות האלה לפי דעת המפרשים אותם אזכור משאר השמות והעניינים מעט כדי שתבין מהם אמיתת העניינים אשר העירותיך עליהם.

ואומר תחילה כי אין ראוי למשכיל להאמין אלא בשלושה אלה. והם, המורגש, והמושכל, והמקובל, כי המפורסם הוא גם כן בכללם ולפיכך לא נצטרכו ליחדו כי די לנו באלו השלושה וזהו פירושם. **המורגש**, הוא הדבר שיושג בחמשת החושים שהם הראות והשמע והריח והטעם והמישוש. **המושכל**, הוא הדבר שהשכל מקבלו ויודעו כשמעירין אותו על זה כגון החשבון

גט השמות

והתקופות והגימטריאות. והמקובל, הוא דבר שיאמר עליו כך וכך קבלתי מפלוני ופלוני. והנה ידוע הוא כי המורגש הוא דבר שאין צריך להביא עליו ראייה, כי לא ישאל אדם בראותו אור להביא ראייה שהוא אור. וכן מושכל ראשון כגון ששנים הם יותר מאחד אין צריך להביא ראייה עליו. וכן המקובל אין צריך להביא עליו ראייה כי די למקבל לומר כך קבלתי. אמנם שאר המושכלות לא יתאמתו אלא במופת או בראייה נכונה קרובה אל המופת או בהקש שכלי. אבל דברינו בזה המקום בעניין הראות הראייה על המושכלות לבד. וכשאדם מאמין באלו הג' דברים ראוי לו להגיד עליהם כפי האמונה ולומר, זה אני מאמין מתוך הקבלה. ובזה ההודעה לא ימצא לעולם מי שיחלוק עליו אלא מי שאינו מודה על האמת, והרי הוא בטל במיעוטו.

ואומר עתה כי כל כוונתי בזה הספר להעיר בעלי ספרי השמות, על הזיופים הנמצאים בידם, שלא יאמינו בהם עד שיודעו על מה סמכו. ולאמת אמונות השמות האמיתיים המעירים כל ישר משנתו. ואם אוכל עמהם בזה אודה לה' ית' עליו, ואם לאו אודה להש"י על שעזרני לכתוב האמת ולהרחיק השקר מחיבורי זה הנבחר לכבוד הש"י לבדו. ומפני שאני מרחיק השמות המזויפים אשר אין בהם חכמה אמיתית, קראתי חיבור זה **"גט השמות"**. וסימן משני הפסוקים שהבאתי בראש תחילת זה החיבור והם, **"גל עיני ואביטה"** וגו'. **"טוב לי תורת פיך"** וגו'. ועוד יש לי סוד מופלג בזה השם בגימ'ל וטי"ת ותשמעוהו לפני בעזה"י. והוא גם כן הסוד בכתוב האיש לאשתו גט ב"ב שורות במנינם לא פחות ולא יותר, להרחיקה

גט השמות

ממנו. ועוד כי אחד מן השמות העליונים הוא זה שאמר הכתוב "זה שמי לעלם" "זה אלי" וגו'. והחלפתי זה בזה שהוא גם כן י"ב במנינם.

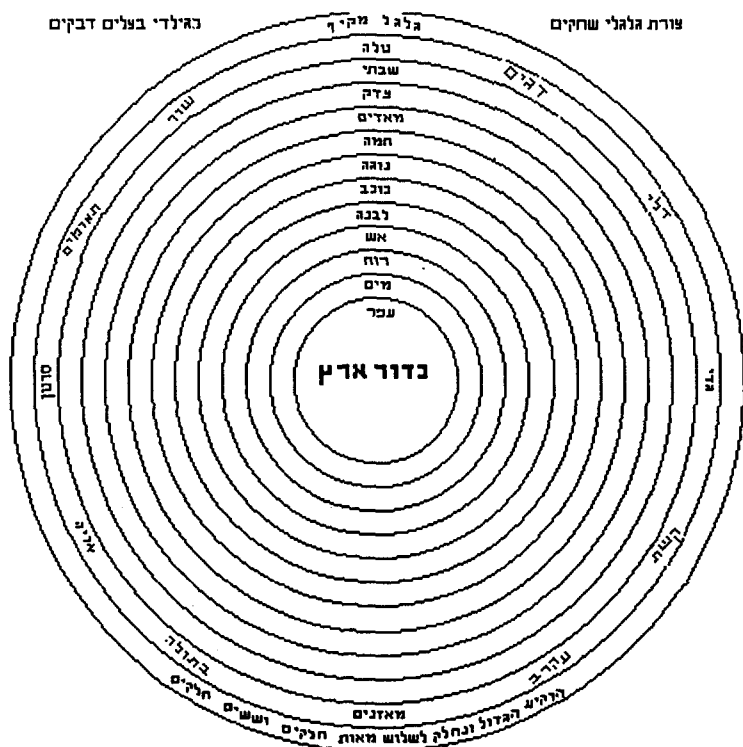
ואומר כי אע"פ שימצאו ביד אדם משכיל שמות שלא ידע עניינם, אל יאבדם בידו, אלא ישמרם. כי אפשר שיש להם עניין והוא אינו יודעו, ואולם ידעם לאחר זמן. וזה אשר העירותיך עליו לברוח מלאבד שם מן השמות, הוא מפני שאני מאמין שהמאבד שם מן השמות הקדושים הוא נענש עליו. ולפיכך טוב אשר תאחוז בזה וגם מזה אל תנח ידיך. כי לא העירותיך בהם אלא על האמונה בהם בלי חכמה ובלא עניין מועיל בידיעת אמיתותם. וכל זה שאני מעורר אותך הוא שלא תאבד ימיך לבקש דברי הבל ורוח, אבל רדוף אחרי האמת תמיד ותמצאהו תמיד, והוא עמך ואתה עמו. ואל תחשב על עניין השמות האמיתיים וסודות אשר תכלית הכוונה בהם כדי שתשיג בידיעתם אל המעלה העליונה שבמציאות המורגש להשלים הגוף בעבור תועלתו כאשר יעשו הפתאים. ועל כן רדפו לדעת ולבקש השמות לא לשם האמת מפני שהוא אמת, אלא בהפך. ולא נכון לעשות כן, שאין זה דרך המשכילים. אמנם בקש האמת תמיד מפני מעלת מציאת עצם. ואולם הסיבות המונעות ידיעה מרוב האדם, הוא מפני בקשם עניין לדבר שאין מציאותו בעבור אותו דבר. ומפני שהם חושבים כי מי שידע בהם בהכרח ימות בלא עתו, או ישתגע בידיעתו, או ינזוק כאחד מן הנזקים על כל פנים וכיוצא בזה. ולא ישיגו כי האדם יחיה עם ידיעת האמת וימות עם הרחקתו. וכל אדם

גט השמות

יחוייב מצד התורה והשכל לבקש האמת ולקבלו אפילו מפי הספרים, כי לא יבחין האמת מצד אומרו אלא מצד עצמו שהוא אמת. ועל כן נתחייב להאמינו בבחינת עצמו. ואין ראוי להאשימני על מלת אמת וכיוצא בה אם אשתמש בה על דרך זכר ונקבה כי לא אדקדק בה, אלא כפי מה שיזדמן לי בכל מילה סובלת ב' העניינים. ואי אפשר לי לכתוב לך השמות הנאמרים על המורגש והמושכל עד שאקדים לצייר לך צורות העולם בכללו, ואח"כ אעוררך לכל הנמצא בו. ועל השמות הנקראים לכל הדברים הללו שהם הסוגים העליונים ועל פרטיהם בקצתם, שאי אפשר לנו לדעת אלא מצד הנבואה שנסתלקה ממנו בעוונותינו. וזה אשר השגנו הוא מעט מהרבה. ואמנם ממנו קבלנו מרב, וממנו מצאנו כתוב בתורה שבכתב, וממנו בתורה שבעל פה, וממנו בספרי הקבלה מחודשים בזמן מועט, וממנו בספרי הפילוסופים. וחברנו העניינים להוציא מהם תועלת במעט דברים וברוב עניין, אם נוכל על זה בעז"ה. כי כוונתנו להועיל הקורא עד שיעלה בידו קצת מהשמות אשר החכמה נעלמת בהן. ועל כן הסמכנו להזכיר תחילה כל הנמצאות ועניינו, כי ממנו יודע האמת בכל, להשלים נפש האדם ולהדריכה אל דרך הנכון. שהוא דרכינו לאהבתו וליראתו, מפני תועלת הנפש והגוף. ולאהבו מפני מעלת הבורא ית' על כל פעולותיו, וליראתו מפני מדותיו. והנה הדבר ידוע שאי אפשר להמצא אוהבו שלא יראה את אוהבו אם אהבתו שלימה ואינה תלויה בדבר. והנה לך הצורה אשר מצאו בעלי העיון לכל הנמצאות במופתים נחתכים, ומפני שהם הרחיבו להביא מופתים עליהם לא אצטרך לכותבם אלא אזכיר הדבר

גט השמות

כמו שהוא מצוייר בשכל וחוץ לשכל, במציאות עצמו החזק. ועוד אודיעך גם כן מה שיש בידי ממנו דרך קבלה בעניין אחר. ואכתוב לך כלל הגלגלים, אחד בפני אחד עד שיהיו מצויים בפיד בקלות ומצויירין בלבבך פתאום, כי יש בזה תועלת גדולה מאד כאשר בארו בעלי העיון, כמוזכר איך הוא נקשר קצתו בקצתו, ואציירהו לך במציאתו.

גט השמות

וזה פירוש של זאת הצורה בכללה, שהם הגלגלים המקיפים והמוקפים בצורת ההקפה הזאת בעיגול, העולם בגופני יחד הכל אחד. שהם שני חומרים בשני עולמות עליון ותחתון בצורות הראש והרגליים. כי כן נאמר **"השמים כסאי והארץ הדום רגלי"** (ישעיה ס"א). ואין בכולם זך כעליון שבהם והוא פשוט מכולם. אמנם הוא גם כן בעל חומר וצורה, והוא המקיף הכל, והוא המניע הכל בתנועתו, והוא הנקרא רקיע וערבות. אין גוף חוץ ממנו וגם אין בו, לא כוכב ולא מזל. ועליו נאמר ב"ספר יצירה", גלגל בשנה כמלך במדינה, מפני שהוא מנהיג. ואם הוא מתנועע לכן אינו אלוה, כי אם הוא האלוה שעליו ית' אינו מתנועע אע"פ שהוא מניע, מאחר שנמצא במופת שאינו גוף ולא כח בגוף. ובוזה נרחיב לפנינו בעזרת האל כי אין כאן מקומו. ובתוך הגלגל המקיף הזה גוף הגלגלים כולם, אולם הוא הראשון שבהם כשנעריכוהו למה שבתוכו וניקח סולם הזה מלמעלה למטה. ואם ניקחהו בהפוך מלמטה למעלה ונספר ממנו מה שהשגנו בו כאשר עשה יעקב אבינו ע"ה שחלקהו בו. ואע"פ שמצאנו ביחזקאל ע"ה שהזכירו מלמעלה למטה, כי אין בזה חשש לבד, שכל אחד מהמשגיחים כפי מה שמראים אותו לו, בין בחלום בין במראה כך מגידו.

ואומר כי הארץ מקשה ככדור מלא שאין בעצמה אל עפר, ר"ל באמיתות מציאותה ובבחינת עצמה. אע"פ שידענו שגם היא מורכבת מד' היסודות, אין לנו לפרש ממנה אלא צורת עצמה לבד. והמים מקיפים את הארץ בשני חלקיה לפי דעת אחת, או בחציה לפי דעת אחרת, ונשאר ממנה מגולה בלא מים מה שהוא

גט השמות

צריך להחיות בו בעלי חיים. ונעשה מאותו הדבר הראוי להיותו מים אויר יותר רך מן המים. וזה עולה עד מקום שהמים נהיים שם בפועל מים, אע"פ שהם מים ביסודן תמיד, עד שיתהוו שם וימחו. וזה הגבול הוא עד מקום שהאד עולה, כמו שאמר הכתוב **"ואד יעלה מן הארץ"** וגו'. עד פני האדמה, משם ואילך האויר מקיף את המים, כי יש דבר בכאן שצריך לדבר בו אחר מה שדברנו בו. אמנם ראוי להסתירו ודי לנו בראשי פרקים כאשר אמרנו למעלה, כי נסמוך בזה על היודעים הדבר על אופן. והאש מקיף את האויר מכל צד ואלו הן הנקראים ד' יסודות שהם חומר אחד. ומשם ואילך גלגל הלבנה מקיף את גלגל האש, וגלגל כוכב את הגלגל הלבנה, וגלגל נוגה מקיף את גלגל כוכב, וגלגל חמה מקיף את גלגל נוגה, וגלגל מאדים מקיף את גלגל החמה, וגלגל צדק מקיף את גלגל מאדים, וגלגל שבתאי מקיף את גלגל צדק. ואלו השבעה גלגלים ושבעה כוכבי לכת הנזכרים אשר בהם הז' כוכבים. ולמעלה מהם הוא גלגל הכוכבים הקיימים אשר בהם י"ב מזלות והוא המקיף גם כן גלגל שבתאי. ולמעלה מכל אלו הגלגל העליון המקיף את גלגלי המזלות והוא הראשון מכולם כאשר אמרנו אצל העליונים, והוא האחרון מכולם אצלנו אנחנו יושבי שפל שוכני עפר.

ועתה אעוררך על שהעולם כולו הנזכר לפי הציור ההוא אחד. והנה תמצא כי גלגל המקיף הזה הוא מיוחד, שאין בו רק הכוחות כולם הנשפעות מאתו. אמנם דברים גופניים אחרים אין בו כלל, והוא אצל הגלגלים כולם המיוחד בעצמו. והוא מורה עליו אות אלף של אחד. ולמטה ממנו שמונה גלגלים אשר

גט השמות

בהם הכוכבים, מורה על כללם אות חי"ת של אח"ד. ולמטה מהם ד' יסודות שהם אש ורוח ומים ועפר, ומקיפים זה את זה על הארץ, כי הארץ מוקפת ולא מקפת, נרכבת ולא רוכבת, והיא הנקודה אשר באמצע העיגול. ומורה על אלו היסודות שהם אות ד' של אח"ד. הרי לך ידוע מתוך השכל ומצד הקבלה גם כן שהעולם כולו אחד, וכיון שהוא אחד כך מנהיגו אחד ית'. ונמצא אלו הגלגלים כולן י"ג במנין אח"ד כאשר זכרנו, ושמור זה הסוד ודעהו כי הוא מופלג ומושכל ומקובל והוא השם המיוחד בכללו.

(הערת העורך - זאת הדג"ה ככה נמצאה בכתב היד על סדר הכתוב, כנראה מן המעתיק, ועל כן הבאתיה כפי שהיא).

הג"ה מצאתי בספר אחד מעניין סדר העולם ומהלך השנה וסדוריה, על כן כתבתי אותו הנה אחר זה אע"פ שאלו ההגהות אינם מנוסח של זה הספר הגט וזה לשון ההגהה.

דע היום כי ה' אלהיך בלי נעצר במקום ואינו בגדר מקום ולא בגדר זמן ולא בגדר חקירה. כי הוא אח"ד מבלתי חקר ולא תשיג בו חקירה, ואינו בעל גוף וגויה עד שיהיה בו חלק לחבר. והוא סבה לכל הסבות אחד מיוחד הוא כשם שמו המיוחד, ושהוא מפליא פלאים נגלים שאין אדם יכול להכחישם, מתחלק באחד אותו השם, הוא אחד ואפילו כשהוא נחלק החלקים הם במספר אחד, כי שם בן ד' אותיות עולה כ"ו. וכשתחלק יהיו שני חלקיו עולין י"ג י"ג שהוא כמניין אח"ד. ובלי חסר כי אי אפשר להיות חסר

ולא יתר ולא משתנה ממה שהוא, כי הוא מיוחד במדותיו
 אע"פ שיש לו שמות חלוקים ומדות חלוקות הוא מיוחד
 בכולם וכולן מיוחדין בו. והוא ראשית הראשית כי תחילת
 החשבון הוא אחד כשמו שיהא נזכר בכל הדברים. ואין
 ראש תחילה כי הכל נברא מן האין הגמורים. סוף מחקר,
 אם בא אדם לחקור בפעולותיו בתחילת הפעולה ראשונה
 תכלה חקירתו בהשתלשל מסיבות כל מה שיש בעולם
 השפל כנגדו למעלה שהוא משתלשל ממנו מיסוד ראשית,
 מל"ב נתיבות החכמה יצירות הכל וקיום הכל נברא שכל
 בעלי אינו בעלי גוף אלא שכל גמור. צפייתן ברצוא ושוב,
 פי' כשהוא מתעלה לקבל השפע מלמעלה הם רצים מעט
 מיד מהפחד שבים לאחור ואח"כ שבים ורצים להתעלות
 ושבים מעט ואח"כ מתנועעים בעניין זה עד שמקבלים
 שפע ברכות. "והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק" (יחזקאל א'
 ד'), פי' בזק הם לובשי תמונות כפי פעלם, וכשהם פועלים
 לובשים צורות כפי הפעולות שיש להם לעשות אם לטוב
 אם להפך. ואותה צורה שהם לובשים לא יושגו לעין אדם
 אלא לאותם זכי הנפשות, כגון החסידים ובני הנביאים.
 וסוסי אש צורות השכל בעצמן כמו שכתוב "וסוסי אש"
 וגו' (מלכים ב' ב' יא'). פעמים לדין פעמים לרחמים, כמו רוחות
 לפעמים שנעשים רוחות כשעושין שליחות. ובקול דממה
 דקה כלומר שאינם נרגשים שת מלאכי רחמים בעת רצון
 ובעת זעם שת מלאכי דין.

גט השמות

שם הוד לוילון אלו ז' רקיעים שכליים זה למעלה מזה יתקדשו בו תרי כתות לפעול בתחתונים זה ככה וזה ככה. ואין ליש שם, עשה מן האין יש, ומן האפשר הגמור עשה תוהו, שהוא החומר הראשון הנקרא היולי. וזה התוהו הוא ראשית שני החומרים, השמים שהוא פשוט, וחומר הארץ שהוא מורכב. כמו שמפורש העליון הוא הפשוט מצבת הגלגלים, והתחתון הוא מורכב ומתגלגל למטה בד' הכדורים שהם אש ורוח ומים ועפר. והכין מעגל סביב הגלגלים שהם כמו יריעות והם ז' כוכבי לכת, להאיר לעולם. עומדים בלי יחלופו הגלגלים הם עומדים קיימים בלי אשיגם שום מקרה עד שישובו הדברים להווייתן. כדכתיב "כי שמים כעשן נמלחו" (ישעיה נא' ז') לסוף שיתא אלפי שנים.

(.) הוא (.) גלגלים למטה מגלגלים והם תכונת עולם הגלגלים ועולם היסודות. ומה שנעשו בהם אחד באחדים הגלגלים הם זה בתוך זה כגלידי בצלים והם זה בתוך זה, והם כחלל וחוג הגלגל מכיוון הארץ שהיא כאגודה. שם הגלגל התשיעי הוא הנקרא גלגל המקיף, ומקיף הכל ומסבב מן המזרח למערב, ומהלכו ממזרח למערב והוא המכריע תנועת שאר הגלגלים שמהלכים ממערב למזרח, והם ממזרח למערב כגלגל התשיעי שמהלכן, בו חקק שמיני למזלות. הגלגל השמיני הוא גלגל י"ב מזלות שהם קבועים בו והם ב"ב מזלות לארבעת רבעים. המזלות נחלקות לארבעת רבעים, ג' כוח האויר, ג' כוח המים, ג'

גט השמות

כוח העפר, ג' כוח אש. ומהם קור וחום וחורב ולחות ושני בריחים זה גלגל המזלות סובב על שני בריחים הם הסדנים אחד בקצה דרום ואחד הוא בקצה צפון. וכל כוכב מהלך בתוך גלגל שמיני לגלגלים שבהם הכוכבי לכת, כוכב אחד בגלגל אחד, הם לפעולות העולם, השמים הם לחדשים. אלו הז' כוכבים הם פקידים על הוולד הנוצר בבטן האשה, שכל אחד מהם פועל מולד חודש אחד. והנה בז' חדשים יש לוולד כל הכוחות, ועל כן הוא נגמר צורתו לז' חודשים, ואם יולד יחיה. וחוזרים חלילה השנים שהם שבתי וצדק, ואם יולד בחודש התשיעי אז יחיה הוולד, אבל אם יולד בחודש השמיני שכוח שבתי פעולתו, על כל פנים ימות, והוא נקרא בן שמונה שהוא נפל. וגם אותם הז' כוכבים הם פקידים על כל העולם השפל, ואותו הכוכב שהוא משמש בתחילת היום או בתחילת הלילה פועל בו על הרוב. וחצב אור, רצה שיהיה בגלגל דבר מזהיר ומאיר לעולם. תלה מאורות, תלה בגלגל השני מאורות, זה להאיר ביום וזה להאיר בלילה.

השמש מקיף גלגל המזלות בשנה שהם ש"ס מעלות, והם מעלה אחת ביום ויותר מעט. והילוכו מהלך י"ג מעלות ביום, עת יעטו אור ענינם להאיר. ולעיתים כך נאסוף נגה גם באותה הקרן אחד בזמן המולד או בעת הלקות או בעניין אחר. והם סדר הזמנים וצמיחת האילנות והעשבים ובישול הפירות, ומהם נפלאות ומופתים כדכתיב, "(והיו לאותות) [ונתתי מופתים] בשמים ובארץ דם ואש

גט השמות

ותימרות עשן" (יואל ג' ג'). זרע וקציר, כדכתיב "זרע וקציר וקור וחום וקיץ וחורף" (בראשית ח' כב'). ומדת יום ולילה, כדכתיב "ולימים" (בראשית א' יד'), וסוף שנת התקופה "ולשנים" (שם). כלומר שישלמו מהלכם שנת הששה ימים. ושנת הלבנה קרוב לשלושים יום. התקופות ד', כשתכנס החמה בראש טלה ובראש סרטן ובראש מאזניים ובראש גדי. ומולדות שהם מולדי הלבנה. ואמרו רז"ל, "אין חדושה של לבנה פחותה מכ"ט ימים וחצי ושני שלישי שעה וע"ג חלקים" (ראש השנה כה.). ובסוף י"ט שנה שהוא המחזור מהלך החמה והלבנה. ודלתי התהום כאמרו "יקו המים" עמדו בתהום, כדכתיב "מי פלג לשטף תעלה" (איוב לח' כה.). קשר יסוד דין הוא ההיולי הארץ שהוא תחת הגלגל, וממנו עשויין ד' כדורין שבהם קיום העולם, והם הד' יסודות שמהם יתהווה קור וחום ויובש ולחות. הצמיד ד' כדורים חלוקים, והם מתערבים זה בזה עד שתשתנה צורת כל אחד בדבקו בחברו. בהם ב' כבדים, והם יורדים, המים והארץ. וב' קלים, והם האש והרוח והם עולים לרוב קלותם ודקותם. לא מצאתי יותר מזה העניין. גם במקום אחר מצאתי והוא עניין זה והוא מההקדמה מפרוש התורה שחיבר ר' צדקה הלוי בעיר עזה, וגם ההגהה אינו מגוף הספר (עד כאן ההג"ה).

הנה שלשה עולמים ברא הש"י, עולם העליון ועולם האמצעי ועולם התחתון. ולא נזכר בבריאה בפירוש כי אם שני עולמות, והעולם העליון נזכר רק ברמז ולא נתפרש בפירוש, כאשר לא

גט השמות

נתפרש העולם הבא כי אם ברמז. כי אין צורך והוא סוד עמוק ומופלא. ומה שארז"ל שנבראו המלאכים ביום שני כי ביום ראשון אמרו לא נברא שום דבר רק חומר הראשון והאור הצפון, כי היה הוא אח"ד ושמו אח"ד. ואלו העניינים עמוקים מלדבר בהם. והשני עולמות בראם הש"י יחד, כדכתיב **"קורא אני אליהם יעמדו יחדו"** (ישעיה מח' יג'). ומאין ואפס מוחלט בראם, מתוהו לכוהו ומבוהו ליש. והלבישם המציאות לכל אחד הראוי לו, כפי הבחירה והרצון, בהם הגלגל, וצבאם עומדים קיימים פועלים ואין בהם שינוי לא כילוי ולא כילוי. שנאמר **"ויעמידם לעד לעולם"** (תהלים קמח' ו'). ומכוונים הכוונה ראשונה לעשות להש"י, והשנייה פועלים בעולם התחתון שהוא עולם ההויה וההפסד. הכוונה בזה לא להם רק לבוראם אשר בראם, אבל הם וחשקם פועלים אחר הכוונה כי הם פועלים. והשני עולמות קשורים יחד קשר אמיץ וחזק בכוח עשיהם בגבורה, והתחתונים נפעלים ונתהוים ונפסדים כלים וכלים ומתחדשים בקבוץ היסודות, ונפסדים בהפרדם. כי הם מקבלים מתנועת הגלגל כל אלו השנויים וההרכבות בלי ינוחו רגע אחת בלא הויה והפסד עד סוף, כאשר גזרה אותו האלהות. ועשה ההיולי שלהם חומר מקבל שפע תנועת הגלגל. וכאשר לא ישקטו רגע מלסבב כך אלו לא ישקטו רגע מעשות הויה והפסד כפי תנועת הגלגל. על כן הד' יסודות מחוברים מחלקים דקים מאד לא יראו, ועת יחברו יחד יתרכבו, ויתהוה מהם מה שראוי להתהוות ויפסיד מה שראוי להפסיד מהם בתנועה הנזכרת ברצון הש"י בו. והנה גופי הגלגלים הם מחוברים מחלקים ביסודות, אבל לא מורכבים. ולא יקבלו להתחלק ולהפרד, והם

גט השמות

פשוטים זכים וספירים קבלו החיים הנצחיים מתחילת בריאתם מבוארים, לעשות רצון קונם, קיימים לעד ולעולם. והתנועה לא יהיה אלא לגוף. ולאותו גוף אין לו תנועה ואין לו מקום ואין לו קצה גם אין לו ראש וסוף. התנועה הסיבובית אין לה לא ראש וסוף, על כן היא אמצעית בין גוף בין שאינו גוף. והתנועה גורמת ענייני הזמן והויה והפסד.

ותנועת התשיעי היא ערבות היא היומית כ"ד שעות חציו יום וחציו לילה, והולך ממזרח למערב. וכפי הגבולות שהם האקלימין יוסיף היום על הלילה ויחסר מעט או הרבה, כי האקלים הראשון לא יוסיף ולא יחסר כי אם מעט שלא יורגש, כי היום והלילה שווים מכל השנה. והאקלים השני יחסר שעה ויוסיף שעה בקירוב ואין תחילתו כהווייתו. והאקלים השלישי ב' שעות או יותר. והאקלים הרביעי עד ד' שעות. והחמישי עד ה' שעות. והששי עד ו' שעות. והשביעי עד ז' שעות ויותר. כל אלו בקירוב, ואין תחילת האקלים כסופו. ואחר האלו שבעה אקלימים לא יתקיים בו עשב ולא בעל חיים מרוב הקור בחורף ומרוב החום בקיץ. וזה הגלגל הנקרא ערבות הוא העליון לכל הגלגלים האחרים והיסודות הם בתוכו והוא הנכבד שבהן. על כן אין בו כוכב רק שכולם הולכים בתנועתו כי הם כפופים לו לגודל מעלתו. ואין לגודל גופו חקר אצל בני אדם רק בוראו שאין לו חקר חקרו, כי לזה הגודל בוראו, כי הוא ראשון לגופים ומהירות תנועתו לעוצם תשוקתו. וכל הגלגלים נגררים בגללו, והוא אמצעי בין עולם המלאכים ובין גופי הגלגלים, אע"פ שאין שם מקום אלא צורות נבדלים שאין גוף יכולהו

גט השמות

מקום הנצבים לפניו הקרובים אליו. ותנועת השמיני שהוא למטה מערבות הוא מלא כוכבים, כי כל הכוכבים תקועין בו חוץ מז' כוכבי לכת, כי לכל אחד מהם יש גלגל בפני עצמו כאשר נתברר בחכמת התבונה. ותנועתו מן המערב למזרח בכ"ד אלף שנה פעם אחת היפך תנועת העליון היומי, כשאר כל הגלגלים. והשנה היא לתנועת השמש והחודש הוא לתנועת הירח. שנאמר **"והיו לאותות"** (בראשית א' יד') וגו'. ושאר תנועת הגלגלים החמשה, בהתחלף תנועתם יהיה כל שינוי בעולם התחתון מן ההווה וההפסד והאדים והעננים והמטר. וכל שינוי הם הסיבה הקרובה לכל אלו הנזכרים ושנויים רבים בעולם.

ושבעה כוכבי לכת הם מקבלי כוח ושפע מן העליונים, מהתשיעי והשמיני, שהם שמי שמים. ופועלים בתחתונים לגודל מעלתם, כאשר הירח מקבל כוח כולם שהוא למטה מהם ונותנם בעולם היסודות, על עצם פעולותיו בנולדים ובימים ובנחלים, כמו שהעידו החכמים. וכל אלו הדברים לפרטים עד אין קץ, כי הוא שכן ליסודות השניים העליונים וגם גופו שחור חלק אין בו מאור, רק הוא מקבל אותו מאור השמש כשיגיע בו אור השמש יאיר ויבהיק. ויסוד האש תחתיו, וגגו לגגה דבק, כי אין פנאי ביניהם. ויסוד הרוח שהוא האויר דבק באש. ואלו השני יסודות ספיריים קרוב לספירות השמים, רק לא במהות גוף השמים. וכאשר גוף השמים לא יכסו אור המאורות והכוכבים, כך אלו שני היסודות לא יכסו אורם ולא ימנעו מראיתם. והאש חמה דקה וזכה, והרוח למטה ממנה מרטיב המימות, ואור השמש מכניס חמימות בשאר היסודות ומחממת אותם, ונפעלים לרוב

גט השמות

דקותם. וכל מה שתראה מעכירות באויר מן האדים המעשנים, הרטוב ממטר, והיבש מעשן. והכוכבים, השבטים הם מזה המין, ברא בריות ידועים, כי הם אינם כוכבים כי אם מעשן היסודות, ויאירו ביסוד האש. וכל מה שתראה השמש בזריחתה או בשקיעתה אדומה או לבנה ותוכל לעיין בה, הוא מן האדים העולים באויר עבה. ועתה נחזור לגוף הספר.

עתה בני אחר שבארנו צורת העולם המורגש נבאר בדרך קצרה מן המושכל כאשר ידענו. כי אריסטוטלס אמר שהוא מאמין כי השפע השופע מהש"י אשר הוא סיבת הכל והוא שופע על שכל אחד נפרד לבד ראשון שהוא עלול אצל הש"י. ואמר כי הוא המניע את הגלגל המקיף ונשפעים ממנו גם כן ח' שכלים נפרדים, כל אחד מהם מניע גלגל אחד עד ח' גלגלים הנזכרים, עד גלגל הלבנה. ויש שכל אחד גם כן מניע כל מה שתחת גלגל הירח לפי דעת הפילוסופים, שקראוהו השכל הפועל. והוא הנקרא בלשון רז"ל "אישים", וכן פירש הרב "המורה" ז"ל. ואמר שהם המלאכים המאירים המדברים עם הנביאים, לפיכך נקראים "אישים". ויש לנו בכל זה סודות עמוקים ונפלאים מדרך הקבלה, ונזכיר מהם קצת ברמז כאשר תשיג ידינו. וכבר אמרתי והודעתי לכל משכיל כי כל מה שיאמר עליה שזה אני מאמין מצד הקבלה אין צריך להביא ראייה עליו. כי אין מביאים ראייה אלא על דבר שאין השכל מקבלו בתחילת המחשבה. והדבר המקובל אם הוא דבר שלא יושג אלא אחר עיון רב ודק גם כן, אמנם מפני שאין האדם משיגו שיוכל להביא עליו ראייה נקראה מקובל, להרחקת הבאת המופת

גט השמות

עליו אחר שאי אפשר. ואילו היה הבאת המופת עליו אחר אפשר, אז לא נקראהו מקובל כי אם מושכל. וידוע כי המושכל יותר מעולה מהמקובל, מפני שעל המושכל המופתי אין עליו מחלוקת ואי אפשר להכזיבו כלל, והשכל מחייב להאמינו. אבל לא נקראהו בשם אמונה אלא בשם ידיעה, כי הידיעה האמיתית בו מעולה בדבר. והדבר המקובל אפשר להכזיב ולטעון עליו שזה המקובל הטעך מי שלימדך הקבלה. ולכן לא ידע האדם הדבר ידיעה אמיתית עד שידענו במופת. ולכן יקראהו מקובל מתוך האמונה שאנו מאמינים בדבר שכן הוא כאשר קבלנו. ואם הדבר הוא מן הנמנע להביא עליו מופת בשום פנים נשארה לנו אז האמונה בלב מצויירת במקום הידיעה, כאמונת החידוש שהיא אצלנו מקובלת כאשר זכרנו למעלה. ומפני שהוא מן הנמנע חולקים עלינו להביא ראייה מופתית לסתור דברי טעותם שאומרים שהעולם הוא קדמון ואינו מחודש. וגם אנחנו המאמינים שהעולם הוא מחודש, גם הוא מן הנמנע אצלנו להביא ראייה מופתית שהעולם הוא מחודש. על כן נשארה לנו האמונה בזה חקוקה בלב במקום הידיעה על שהוא מחודש.

וכן כל כיוצא בזה בעניין מקובל שיש בהכזבתו דבר שהוא כנגד תורתנו האמיתית. ואם זה יעלה הדבר המקובל למעלת המושכל והוא מעולה ממנו גם כן בצד אחד מן הצדדין, והוא שיש בידינו דברים מקובלים מיוחדים שאי אפשר לשכל האנושי להשיג בשום פנים מצד עצמו לבד, אלא מצד הנבואה המגידה לו זה, ואי אפשר, שאין ראייה עליו יותר מעולה מכל הראייה. אבל מפני שהשכל האנושי חלש בטבע הונח הדבר

גט השמות

ההוא על צד הספור וההגדה, שהיא ידועה שלא ישקר. כאשר אמר "וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם" (שמואל א' ט"ו כט'). כאשר יסופר להמון בלי מופת שהשם ית' אחד, וידוע כי יש בזה מופתים נחתכים הרבה ואין כח בדעת ההמון להשיגם. ולפיכך הונחו עם הקבלה לבדה המספקת להם.

ועל דרך זה גם כן מספקת הקבלה מפי הנבואה על הנביא ולזולתו מן השומעין מפיו או הלומדין מספרו. כי הספרים מורים על דעת בעליהם וגם מעידים על עצמן מאיזה כת הם מכל כיתות המחברים, כי המחברים נחלקים לדעות רבות. יש מחבר מתוך הנבואה, ויש מחבר מתוך רוח הקדש, ויש מחבר מתוך אמונה, ויש מחבר מתוך מחשבה לבד, ויש מחבר מתוך דמיון. ואין הכוונות גם כן שוות בחיבור. כי יש מכוון לתועלת נפשית ולא לאחרת, והיא הכוונה מעולה בתכלית הכוונה משאר הכוונות. ויש מכוון לתועלת גופנית. ויש מכוון לשררה ולכבוד. ויש מכוון להפחית דברי זולתו על צד הקנאה והשנאה בהם, כדי לשבח את חברו ולהראות לחברו השכל איך שהוא משכיל יותר ממחבר אחר. וזו הכוונה שהיא פחותה ומדה רעה היא מאד, ולא תימצא במי שהוא בעל שכל שלם. ואם הטבע רוצה להכריחו אליה ראוי לו שירחיקנה בכוח שכלו מעט עד יגביר שכלו על הטבע שהוא יצר הרע. אמנם אם כוונתו לתקן דברי זולתו אם יש בהם שגיאה או דבר שנעלם מן המחבר מפני קוצר שכלו במה שחיבר, וכל כוונתו לשם שמים כדי להרחיק הטעות ולהקריב הנכון אל האמת, ומורה התעלומה ההיא

גט השמות

בחיבורו, זהו דרך כבוד למשכילים. ומודיע מקום הטעות באותו חיבור הנמצא בידם. ואני אומר שזו היא מצוה גדולה לעשות על דרך האמת, מפני שלא יכשלו בה האחרים במה שהוא נכשל. וזה הדין אני דן אותו בעצם חיבורי זה גם כן. והמחבר והמתקן אחרי תבוא עליו ברכה, והש"י יודע ועד, שהוא היודע כוונתי לבדו כי מה שאמרתי למעלה בעניין זיוף השמות על זה הכוונה נסמכתי. וכבר התנצלתי מזה באמרי שאסור לאבדם ביד כי אולי יש בהם עניין, ואין בעל החיבור מכיר, ר"ל מי שנמצא אותם (השמות) בידו, אבל לא המחבר. ואחר אשר זכרתי כלל הנמצאות המורגש והמושכל, אחבר גם כן כלל הגוף והנפש, ואח"כ אזכור השמות הנופלים על כל דבר כאשר יעדתי למעלה. ואפרש מהם מה שאוכל עד שיבין המשכיל המקובל מה שיועילהו ומה שישמח בו בע"ה.

ואומר כי כל ההרכבות כולם נמצאו באדם, ומפני שהוא בתכלית ההרכבה נברא אחרון. וידוע שהוא נברא לתועלת נפשי שהוא תכלית הכוונה, ונמצא הגוף עמו לעזר ולשמש, כאשר נמצא האשה עם בעלה לעזר. כמו הכתוב **"אעשה לו עזר כנגדו"**, ופירשו רז"ל זכה עזר לא זכה כנגדו להלחם בו. והנה הגוף הוא מורכב מד' יסודות תחילה, וקבל חומר וצורה בהיותו זרע, ונשתנה הגוף מעט מעט מהויותו הראשונה, וקבל צורת הצמיחה. ואח"כ קבל צורת החיוני, ואח"כ צורה מדברת, ואח"כ צורת השכל. ונשתנה תמיד עת אחר עת עד שיצא מן הכח אל הפועל השלם, שהוא הדביקות בעליונים. שנמצאו רמ"ח איברי הגוף בטבעם לצורך הצורות באלו, כדי להוציא

גט השמות

בהם כל דבר שהוא בכח אל הפועל. והיה הדבר ידוע, שכל מעשה האדם אחר דרכי הש"י הם באים מכח השכל הדבק בעצם הנפש, וכל הנמצאים אחר דרכי זולתו ר"ל זולת הש"י, הם באים מכח הטבע הנברא שהוא המטעה אותו, והוא יצר הרע והוא השטן והוא המלאך המות והוא הנחש הקדמוני. וכבר ידעת מה שארז"ל "כיון שנבראת אשה נברא שטן עמה" (ב"ר י"ז). וידעת סודו איש ואשה כאשר העירותיך למעלה עליו, ויש בכלל פעולותיו אע"פ שהם נמשכים אחר הטבע בהכרח לפי מציאותו ואי אפשר להינצל מהם או אפשר. אלא שהכוונה בהם להשיג האמת ולעשות טוב אחר הש"י. המשל בזה, פי האדם בטבעו כשאר בעלי חיים, וצריך מזון מוכרחי אם הכוונה במזונו בעת מאכלו ומשקהו על שיהיה בריא בגופו וימצא מזונו לתועלת כדי שיוכל לעבוד לבוראו בבריאות לבד, לא לכוונת השיגו הדברים המתוקים בחוש הטעם לבד, ולא על כוונת שיהיה גופו בלי חולי לבד. בלי ספק שזאת הפעולה ג"כ לשם שמים באמת, כי הכל הולך אחר הכוונה ורחמנא ליבא בעי. אפילו אם יהיו בתוך פעולותיו ובתוך דבריו עניינים שראויים להרחיקם, ובאים במקום תועלת על צד הכוונה הנזכרת או צורך מוכרח אין בכך כלום. כי אין ראוי לשום משכיל לבחון פעולת פועל אלא בתכלית אמיתות ולדון אותו תמיד לכף זכות אם אפשר להמצא שם באיזה צד שיהיה.

ומפני שאני סומך על הרב המורה ז"ל ב"מורה" במה שדיבר על זה בפירוש מסכת אבות, איני מרחיב בלשוני בו כי יספיק מה שאמר הוא. ואם לא יספיק מה שאמר הוא בזה העניין אין

גט השמות

צריך לומר שלא יספיק מה שאומר אני, ועל כן נסמכתי עליו. ואני סובר שלא יעלם מן המשכיל מה שהיתה כוונתו בזאת המסכתא לפרשה בפירושים נמשכים אחר דעת ה"מורה". ואחר אשר זכרתי כלל האדם במציאות גופו ונפשו ופעולותיו לאיזה צד מהם ימשוך כדי ששיג תכלית הכוונה במציאותו, ומפני שימצא חי בכלל החיים בתחיית המתים ובחיי העולם הבא אשר אין להם תכלית. אזכור מעתה כלל השמות אשר יעדתי המורים סתרי התורה והמועילים לנפש להאמין האמת ולהכזיב השקר אשר אין לו מציאות. כי השקר (אינו) [הינו] אלא העדר האמת. אמנם האמת מקיים העולם ונמצא תמיד בעצמו. ולזה כווננו רז"ל באמרם "על ג' דברים העולם עומד על הדין ועל האמת ועל השלום, שנאמר **אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם**" (זכריה ח').

וידוע כי שלשה דברים אלו תלויים במילת אמת גם כן כמו שאמר הכתוב **"משפט אמת שפטו"** (זכריה ז' ט'). ואומר **"דברי שלום ואמת"** (אסתר ט' ל'), כלומר דברי שלום שהם אמת, ולעולם ימצא השלום עם האמת כשימצא האמת מכל צדדיו. אמנם אם יחסר צד אחד מכל הצדדים מן האמת תהיה האמת נעדרת וגם השלום עמה, כי הוא נמשך אחר האמת והיא סיבתו ולא ימצא זולתו. ואל יטען מה שארז"ל מותר לשקר משום דרכי שלום, כי אותו השקר ששמעת אינו אלא אמת בבחינת אמיתתו בלב אומרו. כי אם היה משיג זה שנאמר לו הכזב כדי לישב לבו לא היה זה צריך להזכיר השקר, אם כן אינו שקר, אבל הוא אמת שלום שלם בעצמו. והראייה שהעולם תלוי באמת זהו אשר

גט השמות

תמצא באלפא ביתא הראש והאמצעי והסוף כולו אמת, ושאר האותיות תלויות עליו. כי האותיות כולן כנגד המציאות הם והם המורים עליו. ועיון כל האלפא ביתא בצורה זו תדעון. והסוד בזה כי הנשאים הם במספרים כמספר המשרתים שסימנם **"הן ליהוה אלהיך השמים ושמי השמים"** (דברים י' יד'). וזהו חוץ מן הכפולים, כי הפשוטים כולם בסימן **"ה"ן אמ"ת הפצת בטוחות"** (תהלים נא' ח'). ועם הכפולים בחשבון כולם שלמו"ת, ובחשבון ארוך טצ"ץ. וכ"ב אותיות חשבונן מלכות והרי שלמו"ת כשתשים אמת מצד אחד, והשאר מצד אחד חשבונן כ"ל המרכב"ה אח"ד אמ"ת. ודע זה בסוד אחד המצוייר למעלה ותמצא חשבון מלכו"ת כשתשים אמת מצד אחד הכ"ל אמ"ת. ואם תחשוב טצ"ץ ותשים אמת גם כן לבדן תמצא ברא"ש הכ"ל אמ"ת. וזהו סוד כל נמצא, כי במציאותו הוא אמת מכל צד כשכבר נמצא משפע אמת אשר נקרא שמו כשם רבו והוא מטטרו"ן ש"ר הפני"ם, והאותיות מעידות ש"ר צבאו"ת בתנוע"ת הגלג"ל ובאיזה גלגל הוא בגלגל המשלים כל המציאות והוא העליון שבו הכל. ומה המעיד על בוראו הוא תנועתו, כי החשבון חוזר חלילה בטצ"ץ. כי גם אלף חוזר לאלף שהוא אחד. אם כן נמצא התנועה חוזר חלילה בעיגול בכל תכלית תשע מאות ותשעים ותשעה. וזהו התשיעיים, וגם כלל האותיות שלש תשיעיים בדמות שלשה עולמות והם כ"ז, וסודם כף זכות. ויש שלוש מרכבות בכ"ב אותיות כן בדמות האמצעית כולו ותמצאם בחשבונם מורות על האמת שהם חיים מאוד מכל צד. כי המרכבה העליונה הפשוטה היא א"ב ג"ד, ואם תסיר ממנה האלף שמורה על אמת ישאר בג"ד. ומן

גט השמות

המרכבה האמצעית שהיא יכל"מ אם תסיר ממנה המ' שמורה על מ' של אמת ישאר כל"י. וכן המרכבה התחתונה שהיא קרש"ת אם תסיר ממנה התי"ו שמורה על תי"ו של אמת ישאר שק"ר. הרי לך שבהסרת אמת ישאר בג"ד כל"י שק"ר, ונשאר אמת לבדו בעצמו. ודע הסוד היפה כי הוא ראשית דרכי אל, שהם דרכי הקבלה, (וא"כ) [וע"כ] ציירתיהו לך בתחילת דברי.

ועתה אודיעך גם כן שכל העולם תלוי בו והוא ראשית לכל ראשית ותכלית לכל תכלית והוא השם המפורש המיוחד בכל דרכי היחוד. ואף הוא הכולל הכל בכל דרכי היחוד באמיתות יחודו, והוא יהו"ה ית' שמו בשכמל"ו. ודע שזה הש"י כולל כל השמות המפורשים וכולם נמשכים אחריו. והוא כולל שלשה ספרים שהם החכמה והתבונה והדעת, ובו נכללים שבעים ושתיים שמות. וזהו סוד יי"ה יה"ו יהו"ה. ודע והבן זה מאד. והוא אחד בג' עולמות והוא במציאות אח"ד. וסודו גם כן שהוא 'כתר תורה' ב'ששה ועשרים' בחשבוננו. ועליו אחז"ל שהוא עומד ומונח לכל מי שירצה ויבא ויטול, ואם המילה כולל כ"ז אותיות, ובו היה כהן גדול מברך את ישראל. וסודו כו תברכו בוי"ו כה תברכו בה"א, והברכה תלויה בה"ו וזהו רמז סודו ודעהו, כ"ה שם המפורש כולו במספר כ"ה תברכו כ"ה בשם המפורש כ"ה בלשון הקודש.

ועתה אעירך על כינויו שהוא **אדנ"י**, וזה סודו בעצמו א' א"ד אד"נ אדנ"י, והוא שנאמר עליו **"נכון כסאך מאז"** (תהלים צג' ב'). ודע כי זהו סוד גדול מן העליונים שבכל הקבלה, ויש לך

גט השמות

להשים שניהם זה אחר זה ולעשות משניהם מילה אחת בצורה זו, א' א"ד אד"נ אדנ"י אדני"ה אדנייה"ו אדנייהו"ה. וסודו "ומפני שמי נחת הוא" (מלאכי ב' ה'). וצרפיהו גם כן להפך י' י"ה יה"ו יהו"ה יהוה"א יהוהא"ד יהוהאד"נ יהוהאדנ"י, וסודו "נאם יהוה לאדני שב לימיני" (תהלים קי' א').

תן לאל שבח והודאה שהודעתך זה הסוד המופלג בשני השמות, שהם כוללים שבעים ושתיים אותיות. ואם תזכירם בנקודה הראויה לקדשם תשנה הטבע בבואם בהכרח. וגם מלותיהם ד' ואם תשימם עם אותיותיהם שהם ע"ב יבואו (ע"ב ד"י) [עב"ד]. וכולם הם אלוהיים משנים הטבע שהם הכסא, וזהו סוד "אצבע אלהים הוא" (שמות ח' טו'), כלומר האצבע משנה הטבע בכח אלהי"ם הנזכר שהוא מדת הדין.

ואני יודע באמת כי כל מה שאני מדבר בו או זולתו, אני או זולתי מן המפרשים היודעים דבר מן ענייני הקבלה המורים שינוי הטבע בהכריח בו כח ידיעת השם, יהיו דברינו בזה זרים מאד וקרובים לשיבוש בעיני המעיינים בחכמה לפי השגת שכלם. והם הפילוסופים אשר אריסטוטלוס בעיניהם גדול מאד ממבחר הנביאים מרע"ה. ואני אסכים עמהם בדברי אמת לבד ואודה להם שאריסטוטלוס היה חכם גדול מאד מתוך עיונו ופילפולו, לפי הנמצא בספרי שאר הפילוסופים וגם בספריו המורים על רוב חכמתו. אמנם באמת שהוא לא השיג למעלת המדברים ברוח הקודש המכריח את משיגיו, לדבר בעל כורחם במעלות המציאות. אע"פ שיש לכל אדם רוח הקודש בכח, והוא

גט השמות

לא השיג אמיתתו. שאילו השיג אמיתתו לא היה מאמין קדמות העולם, כל שכן שלא השיג למעלת הנבואה. ואם דבר זה כפי כל יכלתו נתאמתו אצלו מצד עצמו והודיעו הכוחות כולם אשר בם הוצאות לתכלית הפעולה האמיתית אשר בה משתנה הטבע. כמו שמצינו בנביאים מיוחדים שעשו כן לפי הזמן והמקום לקדש את השם, לא להשתגע בדברי הבאי כפי חפץ הפתאים והראויים מדברי רז"ל על זה, ר"ל שאפשר לשנות בם את הטבע בכח ידיעת השם, הוא מאמר "והמשתמש בתגא חלף". ויש מפרשים תגא שהוא תלמיד חכם, ואסור להשתמש בו. אמנם פירושו באמת תגא הוא כתר תורה, וירצו לומר המשתמש בשם המפורש עבר על דעת המקום שלא הודיע שמו לאדם אלא לקדשו בלבד.

וכבר הודעתך שסתרי התורה הוא השם המיוחד, ואם אי אפשר לפועלם איך ישתמשו בו. אמנם לכבוד הש"י מותר לפי הזמן והמקום כאשר עשו הנביאים האמיתיים ע"ה. וכמו שאמר הכתוב **"ולמען ספר שמי בכל הארץ"** (שמות ט' טז), מתוך שינוי הטבע. כי לא יתודע מעלת שמו ית' להמון אלא מתוך זה. ולפיכך כשאמר אדם בפיו או כותב בספר שאפשר לשנות את הטבע אין ראוי למשכיל להכזיבו, אם הוא בעל תורה ומתייחס במאמיניה. אמנם יאמין שאפשר זה לעשותו לכל יודע דרך בכוח השם, וכשיכוון ידע האמת בו ויעלה אז ממדרגת האמונה למדרגת הידיעה בו. ואע"פ שיש בעניין זה סוד מופלג וראוי להסתירו אפילו מן המשכילים, אי אפשר לי שלא ארמוז ממנו מעט לפי ההכרח בזה המקום. והוא כי כל משכיל יודע שקריעת

גט השמות

ים סוף שהוא הנס המעולה הידוע, עניינו לפי מה שקבלנו בי"ב דרכים לי"ב שבטים, כולו היה מורגש. וממה שנתאמת במופתים נחתכים אצל המעיינים מן הג' דרכים אשר בהשגה הנקראים גשמי ודמיוני ושכלי הדרך המעולה שבהם הוא השכלי ואחריו הגשמי ואחריו הדמיוני. כי הגשמי הוא המורגש החיצוני והדמיוני הוא המורגש הפנימי והשכלי הוא הפנימי מהפנימי. והנה גם הוא סוד פנים בתוך פנים. אם כן אנחנו היום אם נשיג מאותו הפלא דבר בכח ידיעת השם, שכן הוא העניין בלי ספק, הנה השגנו ממנו יותר מאותם שעברו בתוך הים ביבשה בהרגשת גופם לבד. אמנם אם היו שם אנשים אשר השיגו האמת בשכלם בכח ידיעת השם והשיגו הדבר שלם בתכליתו בהרגש ובשכל, אין ספק כי הם יותר מעולים ממי שזה השיג בדעתו לבד. וכן העירונו רבותינו ז"ל באמרם על אותו הדור דעה לפי שהקטנה בנשותיהם השיגה השגות נפלאות, והוא מאמרם ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל ע"ה. והסתכל כל מה שאמרתי לך בשכל שלם ותמצא האמת צפון בתוכו כי איני רשאי להרחיב בו יותר.

ודע כי השמות שאינם נמחקים הם י' ואלו הם: יהו"ה, אדנ"י, אלו"ה, א"ל, אלהי"ם, שד"י, צבאו"ת, [אהי"ה, י"ה, א"ל חי]. ואלו הם שמות הבורא ית' אע"פ שכולם תוארים וכנויים חוץ מן הראשון קבלנו שאסור למחקם. ואלו הם שמות העשרה נפרדים לפי מדרגתם חיות הקודש, אופנים, אראלים, חשמלים, שרפים, מלאכים, אלים, בני אלים, כרובים, אישים. וכן זכרם הרב ז"ל בספר המדע, ולפי פעולתם נפרדים בשמותיהם. כגון,

גט השמות

רפאל הממונה על הרפואה, וגבריאֵל על הגבורה, וסמאל על הצפוני. וכן רובם מושגים בתחילת המחשבה מאיזה מקום הם נגזרים. ויש שאינם מושגים אלא בצירוף האותיות או בגימט'. כגון שד"י שהוא בגימ' מטטרו"ן, או פ"ר שהוא בגימ' סנדלפו"ן, וכיוצא בהם אשר יש בתוכם סודות נפלאות בצירופם. כגון סנדלפו"ן בסנה דלה פני, מטטרו"ן מנטטור כלומר שומר, והוא סוד שד"י הכתוב במזוזה מחוץ, כלומר שומר הבית ונטרו. והוא שומר השער שהוא תכלית הסוד עשרה מאמרות שבהם נברא העולם, והוא מסיר יצר הרע בסוד מזוז"ה והוא שם כינוי אדנ"י עם שד"י הוא בגימ' עדש"ה. ולא יברא השד בפחות מכעדשה. ודע כי זהו סוד גדול מאד ואם תדעוהו [הצפינהו] בחדרי לבך.

וכבר הודעתך מה שהיה אפשר לגלות מן השם המיוחד והכנוי ית'. וכבר ידעת כי א"ל הוא שם נגזר מכח, כמו שאמר הכתוב **"יש לאל ידי"** (בראשית לא' כט'), ר"ל יש כח ביד. אמנם אהי"ה הוא מורה הויה נצחית כלומר אהי"ה נצחי, והראייה **"אהיה אשר אהיה"**, שהוא אהיה בלא שינוי, אשר אהיה בלא נצחי. וכן אמר הרב המורה, שהוא מורה על חיוב המציאות ועל הנצחית. וכן שד"י ר"ל שמספיק עצמו לכל הנמצאים כלומר שבו די. וכן צבאו"ת ארז"ל עליו, אות הוא בצבא שלו. ומכאן תתעורר אל דבריהם שכן בצירוף, שחלקו צבאות לשנים והוסיפו עליו שלא להשלים עניין הצרוף לכוונתו, ואע"פ שאין בו שום רמז ממנה. ועל כל אלה יש אחרים שראוי להסתירם מן הכל אלא שהמצוה במסירתם היא פה אל פה אחר השלמות.

גט השמות

והשמות הנפרדים הנזכרים הראשונים **חיות הקודש**, והוא שם נגזר מחיות ומקודש, כלומר המעולים בחיות החיים והקרובים אל ראשית הקדושה ית'. וכן אמר הרב שהם כולם עילה ועלול, זה נמצא מכוחו של זה, והם למעלה מן הכל, ר"ל מן הנבראים. אמנם חיות הקודש גם כן בכלל הנשפעים משפע ההתחלה המעולה בכל המציאות. ואנו מקובלים כך כי ההיות לא נבראו ואע"פ שלא היה דבר נמצא קודם בריאת העולם עם הבורא ית' אלא הוא ושמו בלבד.

ודע זה העניין הנכבד ועיינהו בשכל שלם אחר הקבלה. וזה כולו מפני שלא תפול על ההיות כי סוד הבריאה אינו מושג בתחילת המחשבה לכל משכיל. אמנם בדעתך סוד הבריאה מה הוא תדע באמת עיקר מעשה בראשית, אע"פ שזה שאנחנו מדברים בו אינו אלא מעשה מרכבה. ועיין מה שהורונו רז"ל במילה מעשה מרכבה ומעשה בראשית. והנה מעשה מרכבה ומעשה בראשית בדרך משל במציאות זכר ונקבה.

אופנים, מורה על שהם צירוף מחיות הקודש. כי הוא שם נגזר מאופן לבד שהם רבים ונגזר גם כן לפי הצירוף הפנימיות. **אראלים**, כלומר אראה אלים והם נראים למטה בכח האופנים. **חשמליים**, ארז"ל פעמים חשות ופעמים ממללות, כלומר שותקים ומדברים. ודע זה כי הוא סוד מופלג כמו שאמר יחזקאל ע"ה בעניין חשמל שהוא על הרקיע. **שורפים**, שם נגזר משריפה כלומר שורפין מי שמתקרב עליהם יותר מדי. **מלאכים**, כלומר שלוחים לפי שכל שליח שלוח נקרא מלאך.

גט השמות

אלים, בני אלים, כבר הודעתוך שהוא שם נגזר מכח, אמנם אין כח הבן ככח האב שאינו משתנה. **כרובים**, הם קטנים כי כן נקרא הילד כרוביא. ועניין הכרוב שהם שנים באדם והם המדברים עמו זה מפה וזה מפה והמכריע ביניהם, שנאמר **"וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים"** (בראשית ג' כד). מתוך הכרובים המלחשים להט החרב המתהפכת כברק בשמירת התורה והחכמה אשר היא דרך עץ החיים כגן הנטוע בעדן, ודע זה. **אישים**, הוא הנקרא שכל הפועל, ולפי שמדרגתו נחלק לאישים מבני אדם נקראו בשמם בהשאלה, לא שהם אישים פרטיים כי אין מעלתם אלא אחת כללית והיא המעלה האחרונה שבשכלים הנפרדים והם המשפיעים עלינו מן החיים אשר עליהם להשיב נפש האדם נצחית, וקיומה בקיומה. והוא עם הראשון סוד העשירי יהיה קודש ליי'. ואחר זכרי שמות המלאכים בכללם אודיעך שמות השפלים בכללם למיניהם כפי יכולתי בע"ה.

ודע כי שם גלגל יאמר על כל דבר שהוא כדור ועגול כי הגלגלים הם כדוריים פנים ואחור באש ובמים מלאך ונאמר זכר ונקבה הוא כה שלום יהיה שלום. מכאן ואילך היה חסר בהעתק והש"י יזכינו למצא ולהעתיקו לפיכך הנחתי חלק ב' עמודים (הערה זו היא של המעתיק).

...ובאמת כי בהפרד הנפש מן הגוף מעלתה מעולה ממעלת הגלגל בעל החומר, והיא גנוזה תחת כסא הכבוד שהוא למעלה ממנו. וכבר הודעתוך למעלה סוד ש"ר צבאו"ת בדרך הקבלה.

גט השמות

אמר על הז' שהוא אדנ"י לשון חנינה ורחמים ונ"ל מפני שמורה אדנות ומנהג האדון הטוב להיות מרחם על אדניו עבדיו. אמנם אני לפי דעתי כבר הודעתך שהוא מורה צדיק, וידוע כי הצדיק הוא שקבל שפע מצדקה כמו שהודעתך על המיוחד שמורה צדקה בסוד העולם הגדול. ועל כן נקרא צדיק על שם התואר מפני שנמשך גם כן אחריה תמיד. וגם דברים אחרים הודעתך בו. ונאמר על הח' שהוא המיוחד ואומר בו מה שפירשו רז"ל עליו בעניין כדכתיב כהנים ביום הכפורים והוא שאינו נאמר אלא במקדש, ואפילו כהן גדול. ובעת שהיה מתחיל להזכירו עונין אחריו בשכמל"ו בקול גדול למען לא ישמעו פירושו שהיה מזכירו י' פעמים ביום הכיפורים במקדש. והמעמד עליו למה כ"ש המיוחד וביום המיוחד ולמה י' פעמים ולמה במקדש ולמה כהן גדול. כי יש בכל זה עניינים נפלאים וסודות עליונים קדושים דרך הקבלה. וכבר העירותך עליו מה שהיה בידי להעיר.

אמר על הט' שהוא קדוש והוא סוד השומע מפי שרפים וכרובים כמו שאמר הכתוב "וקרא זה אל זה" וגו'. אמנם לא מצאנו לרז"ל שאמרו שאסור למחקו ולא הבא אחריו שהוא הי' והוא מלך. אמנם אמרו שהם כינויים והרי הם כשאר אותיות הקודש ומותר למחקן. והוא כמו רחום וחנון נאמן צדיק וכיוצא בהם, שהם תוארים וכינויים נגזרים לפי הפעולות. והסוד המקובל כי קדוש אצלנו הוא, ומה שנאמר בספר יצירה ברל"א שערים שסימנו אמ"ש, וסימנו מצד אחר רא"ל, וזה עומד על האלפא ביתא וגם סודו עוד חיות הקודש למעלה מהכל והם

גט השמות

ראשית וסימנם בראשי"ת, אל תקרא בראשית אלא ברא שית, והוא בצרוף ברא"ש ת"י, והוא בלשון יון אלהים ברפה על התיו ונקודה צירי. וסודו אחרת מכל הלשונות כי הלשונות כולם נכללות תחת הלשון שבכולם והוא לשון הקודש הבנוי בכ"ב אותיות ובחמש הברות שאזכור לפנים בעז"ה, כי אין דבור ולא כתוב זולתו ולא שינוי האותיות שהם קדוש שהוא לשון הקודש, קו"ף דל"ת וי"ו שי"ן. והוא "תי" בלשון יון תי"ו יו"ד, והוא שנטו או שנתו בלשון לעז הוא שי"ן נו"ן תי"ו וי"ו או טי"ת וי"ו. וכן אם תזכירו בע' לשונות אין אותיותיו כי אם לשון הקודש והכל עניין אחד, אלא שזה הלשון שמוכן בו לזה היודע ואינו מוכן לזה שאינו יודעו שם, לכך לזה העניין המופלג כי יש בו סוד גדול מאד. והוא נודע מפסוק, **"ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים"** (בראשית יא' א'). ואח"כ בכלל, כלל אף שפת כל הארץ. וגם נודע מפסוק הנאמר על ימות המשיח, **"כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם יהוה לעבדו שכם אחד"** (צפניה ג' ט'). וידוע לכל ששבעים לשונות נכללים בלשון הקודש כאשר אמרנו.

אמר על הי' שהוא מלך ומורה על ענייני המציאות שהוא מלך מלכי המלכים ית'. ואחר שזכרתי לך פירוש של הי' שמות כאשר אמר הגאון ז"ל אזכור שם של י"ב ושם של י"ד ושם של מ"ב ושם של ע"ב ואח"כ שמות של מלאכים המשרתים לפניו ית' כאשר זכרם הרב המורה. ואלו הם לפי מעלתם והם עשרה, חיצונים אמצעים פנימיים, חיות הקודש, אופנים, אראלים, חשמלים, שרפים, מלאכים, אלים, בני אלים, כרובים, ואישים.

גט השמות

כבר ידעת שאלו השמות כולם מורים על ריבוי עצמם להודיע שאין במ אפילו אחד מיוחד באחדות כבוראו, אלא כולם מורכבים. אע"פ שהן גם כן רוכבים ושולטים על מה שלמטה מהם. ואמר הרב ז"ל כי חיות הקודש הוא שם נגזר מחיות וקדושה. וכן נראה כולם נגזרים לפי פעולתם, ולפעמים מכונים בשמות מורים יותר בפירוש הפעולה כגון רפאל על הרפואה, גבריאל על הגבורה ועל אישות מלשון גברא, וסמאל על הצפוני שהוא היצר הרע. וכן רובם מושגים מתוך שמותם בתחילת המחשבה מאיזה מקום הם ומה פעולתם. ולפעמים מכנים אותם מתוך גימט' ומתוך נוטריקון ומתוך צירוף האותיות. כגון שד"י, שהוא בגימ' מטטרו"ן. פ"ר, בגימט' סנדלפו"ן. והאחד רוכב והשני מורכב. ודע זה כי הוא סוד גדול. וכיוצא בהם הרבה כגון סנדלפו"ן בסיני דלה פני, מטטרו"ן הוא נוטר, חשמל חשות ממללות והוא סוד גריזים ועבל, והוא ר"ת ח'כמה ש'לום מ'לכות ל'בוש, וכיוצא בהם הרבה, וכגון צבאות בצירוף אות הוא בצבא שלו וכן הרבה.

ומדברי חז"ל יש לך להתעורר מאד על כל דברי הקבלה. והקש על כל מה שזכרתי ומה שלא זכרתי כי הכל הולך אל מקום אחד. גם כן תתעורר בתיבות אע"פ שלא יהיה שם עצם ולא שם תואר כי יש בהם גם כן סודות נפלאות. ותתעורר גם כן על שמות בני אדם הנמצאים בתורה כי רובם נמצאים כתובים מפורשים מה הם בעצמם. כגון אדם מאדמה, חוה אם כל חי, קין קניתי, שת שת לי אלהים זרע, נח ינחמנו, אברהם אב המון,

גט השמות

יצחק מצחוק, יעקב מעקב, עשו עשוי, אדם על האדום, ראובן ראה, שמעון שמע, לוי ילוה, יהודה אודה, יששכר שכר, זבולון יזבליני, דן דנני, נפתלי נפתולי, גד בא גד, אשר אישרוני, יוסף אסף, בנימין בן אוני, משה משיתיהו, גרשם גר, אליעזר בעזרי. והקש על אלו כי הם כולם מלאים מרגליות ובהם סודות יקרים. ואלו הם דברי הקבלה וכל טעמי התורה נכללים בקבלה בידיעת אמיתת העולם, לא זולת זה לפי דעת הכותבים שמות לשנאה ולאהבה וכיוצא בהם בענייני שגעונות אשר אין בהם לא טעם ולא ריח. וכבר העירותיך על אמיתת מציאות המורגש והמושכל בכללו, ועל טבע האדם החיצון והפנימי, ועל דרכי הנבואה הנגלים והנסתרים התלויים באותיות ובמילות ובחשבון, כדי להודיע ענייניהם מכל צד. והנה התורה היא אמצעית עץ החיים כמו שאמר הכתוב **"ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע"** (בראשית ב' ט').

ועתה אעוררך בכלל דרך חתימה. ודע כי הנפשות אשר בשפלים הם [ג], והנפשות אשר בעליונים הם ט', הרי לך כללם הנמצאים בעלי הנפש שהם ג"ט. ואשר בעליונים הם ט' גלגלים שהם מגלגל הלבנה עד גלגל המקיף, ואשר בשפלים הם הצומחת והמרגשת והמדברת. כבר ידעת כי אין נעשה דבר אלא לבעבור דבר אחר. כגון נפש הצומח שבאדם הנמצא בטבע קודם נפש המרגשת, עבור נפש המרגשת. ונפש המרגשת שנמצאת בטבע קודם נפש המדברת, ונפש המדברת גם כן נמצאת עבור דבר אחר והוא השכל. כי הנבזה נכרא בעבור הנכבד, ובו נמצאו ט' נפשות בכללם בגלגלים להשיג בהם

גט השמות

בשכל, כאשר נמצא השכל בנבראים להשיג בו את הבורא ית'. ועל כן צריך המשכיל השלם להפשיט צורת ג' נפשות הנזכרות כפי יכולתו, ולהתלבש בצורתו השכלית הנמצאת עמו, להשלימו בהשגת הבורא ית' והנבראים כפי יכולתו. ולא שיטריחוהו לסבול מה שלא יכול, לפי שכל יתיר כנטול דמי. כי ידוע הוא שצורת הנפש הוא השכל, כמו שהנפש צורת הגוף. וכן כל האותיות כולן גופניות והניקוד בהן בנפשות אשר הם חמש הברות שהם: קמץ, צירי, חולם, חיריק, שורוק, וסימנם נוֹטְרִיקוֹן או לגבולותיה וסימן חשבונם קץ הנפלאות בצירום זה: אָ אַ אֵ אוּ אֹ, ואין דבר מבלעדם, ואין דבור ביותר מהם, והם כוללים ג' עולמות עליון תיכון תחתון. וכן הדבור נחלק לג' חלקים שהם קול ורוח ודבור. וכן ארז"ל "דמי נקודה באור באותיותיהם כנשמתא בבריתא". ובירושלמי אמרינן "נקודה דאוריתא במלה דמי באותיות כנשמתא דדמי בגופי דאיניש", ר"ל דומה הניקוד באותיות כנשמה בבריות. ועיין אמרם כנשמות בגופות שאין תכלית הכוונה בהם לבד אלא במה שיבוא אחריהם.

והיא ההבנה כי הבינה בעיניהם בשכל עם הנפש, שהוא משלים אמיתות, כלומר שאין תועלת ואמיתות ושלמות בגוף ובנפש בלתי מציאות השכל, כמו שאין תועלת ואמיתות ישלימו באותיות ובניקוד בלתי הבנות ענייניהם. והנה מן הידוע שאם לא לבשה הנפש צורת השכל לא נשלמה עם הממציא אותה ית'. ואין מציאותיה טוב בלא דעה, כמו שאמר הכתוב "גם בלא דעת נפש לא טוב" (משלי יב ט'). ובהפך זה ר"ל במציאות השכל

גט השמות

בנפש בעודה עם הגוף אמר, **"טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף"** (תהלים קיט' עב'). ר"ל טוב לי במציאות התורה הנתונה מפיו שהוא השכל, מאלוף הנפש והגוף, כלומר מרוממות שניהם. ודימה הנפש לזהב והגוף לכסף. ודע זה כולו והוא מופת על מה שהודעתך בעניין השמות מבלתי הבנת ענייניהם. והוריתך דרך משל מה שהייתה כוונתי בקריאת שם הספר הזה ג"ט, על עניין הרחקה מהדברים אשר אין תכלית כוונה נכונה בהם. והתבונן מה שאמרתי, כי תכלית המבוקש מן האדם להשיג מדברי הנביא מה שהוא נסתר ונעלם בתוך ענייני התיבות והשמות, עד יוודע מהם מכל צד השגת תכלית האחרון שהוא ידיעת השם ואהבתו ויראתו. והש"י למען שמו יזכנו להשיג סודות תורתו התמימה וסתריה, למען נמצא חן בעיניו מתוך ידיעת שמו ודרכיו. כמו שאמר הכתוב **"הודעני נא את דרכך ואדעך למען אמצא חן בעיניך"** (שמות לג' יג').

תם ונשלם שבח לבורא עולם.

זכרון עולם בהיכל ה'

לע"נ

הורי אבי הי"ו

יעקב ב"ר דב ד' סיון תשכ"א
טובה בת ר' יעקב משה כ"א אדר תשל"ב

ת.נ.צ.ב.ה

לע"נ

הורי אמי הי"ו

זלמן ב"ר משה א' אייר תשי"ט
פנינה בת ר' שלמה ט"ו אדר ב' תשמ"א

ת.נ.צ.ב.ה

לע"נ

הורי אשתי הי"ו

יצחק ב"ר שמואל כ' חשון תשמ"ט
לאה בת ר' שמואל ח' טבת תשמ"א

ת.נ.צ.ב.ה

זכרון עולם בהיכל ה'

לע"נ

יוסף מאיר בן פיבל שרגא

נפטר י"ד סיון תשנ"ג

ת.נ.צ.ב.ה

לע"נ

אברהם בן משה ומרים ז"ל
למשפחת פלדבוי

נולד כ"ז כסלו תש"א
נפטר ה' שבט תשס"א

ת.נ.צ.ב.ה